

DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK

VOOR

1858.



TE DELFT, BIJ W. BEETS.

—
1858.





INHOUD.

Kalender.

Tijdperken	Bladz.	3
Guldengetal, Epacta, etc.	"	4
Zons- en Maansverduisteringen	"	7
Verjaardagen van het Koninklijke Huis	"	9
Akademische gedenkdagen	"	11
Kalender	"	12
Tafel van het lengen en korten der dagen	"	24
Schijngestalten der maan	"	26

Voornaamste reisgelegenheden in Nederland.

Vertrek der Posten	Bladz.	28
Opgaaf der uren ter bezorging der brieven aan het Postkantoor	"	30
Vertrek der Spoortreinen	"	31
" " Diligencees	"	38
" " Trek- en Marktschuiten	"	40
Post- en Voetboden	"	44
" " Dorpschuiten	"	46
Verdere reisgelegenheden in Nederland	"	48

Akademie.

Hoogleeraren, enz	"	74
Opgave der Collegie-uren	"	76

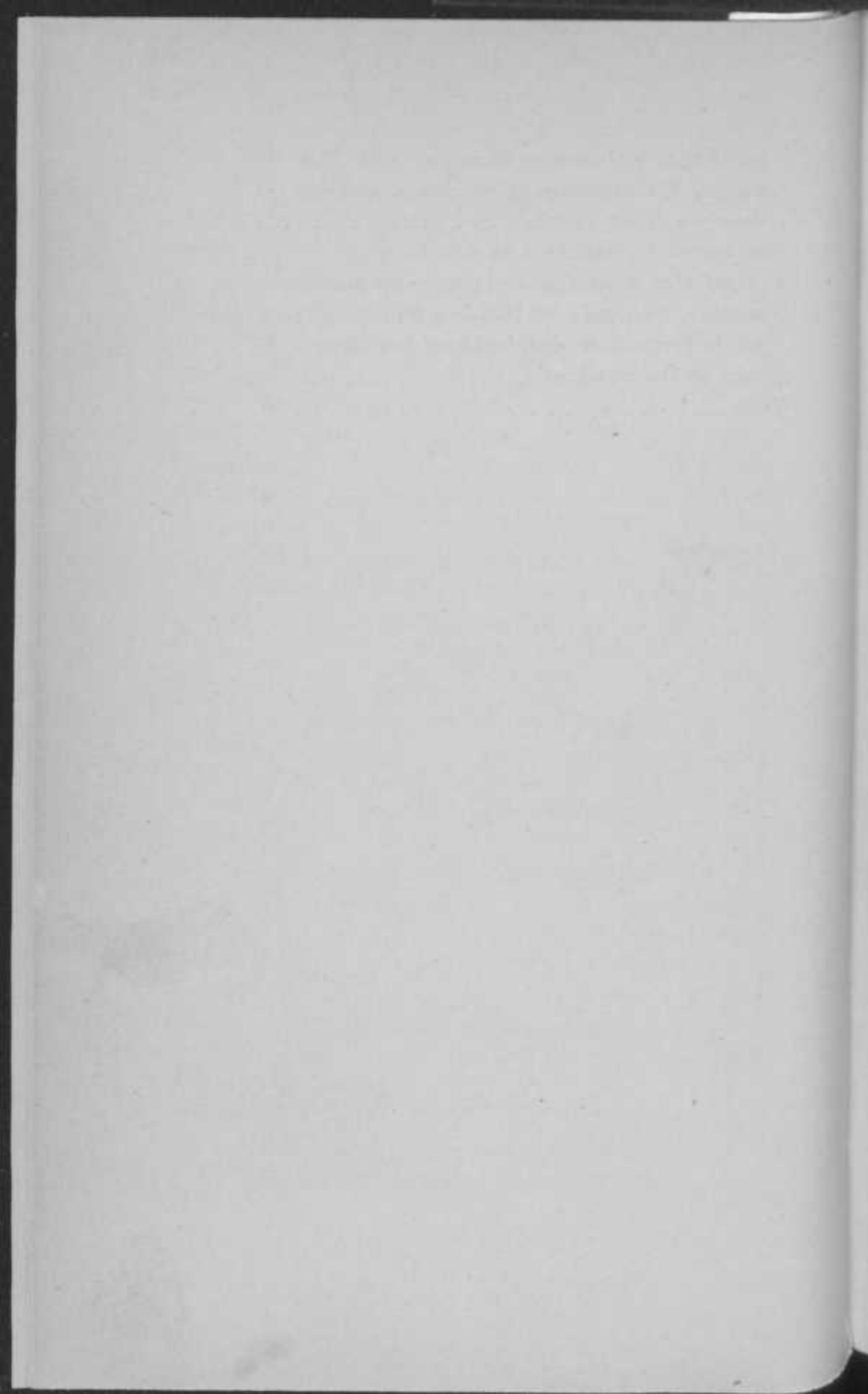
Studentencorps.

Leden van het Corps	89
Geen Leden van het Corps	97
Ambtenaren 1e klasse	98
Getal der ingeschrevenen op de rollen dezer Akademie	100
Commissiën uit de Studenten	101
Lijst der Disputen	104
Promotiën	105
Vervolg op de geschiedenis der Delftsche Akade- mie, met 3 bijlagen	107
A. Programma van den gecostumeerden optogt.	135
B. Programma der Feesten	142
C. Naamlijst der Rennisten	147

Mengelwerk.

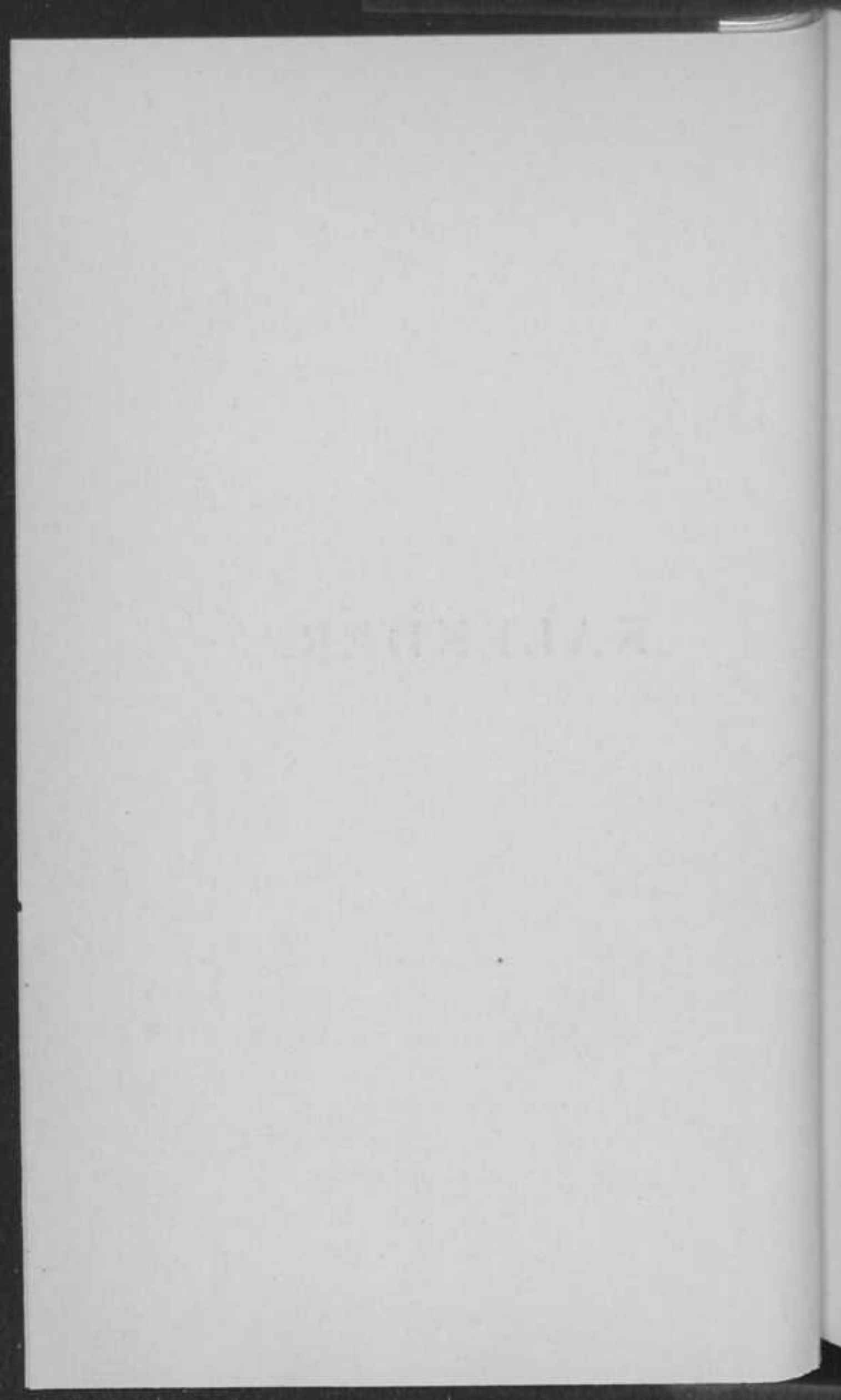
Mijmeringen op het graf eener tweede moeder.	153
Miskende Geniën	155
Een kermis te W.	173
Haedyphlogus en Elomytra: — een hedendaag- sche novelle	187
Op den dood van mijn vriend en mede-student J. J. L. van Haastert	192
Gewoonte	194
Liebe	206
Rosalinde	207
Karel: een liefdegeschiedenis zooals er al duizend geweest zijn	209
Romance	225
Protectie	227
De vierschaar der vijf zwarte mannen in het boekenhol, of het veemgerigt in 1857. Episch	

gedicht, in vijf zangen bezongen, met illus- traties, één aantekening en moraal voorzien door een bleek jongeling	Bladz. 241
Een bezoek bij kennissen in den Haag	„ 252
Prospectus en wijze van bewerking eener nieuwe courant, genaamd: het koekdeeg der onschuld; uit te geven door den boekhandelaar Brand- brief te Ommerschans	„ 267
Varia	„ 277



1

KALENDER.



TIJDPERKEN.

Het jaar 1858 van de Christelijke jaartelling
is het jaar :

7366—7367 volgens de hedendaagsche Grieken.

6571 van de Juliaansche periode.

5619 van de schepping, volgens de Israëlitcn (aanvangende
19 Sept. 1858).

2634 sedert de eerste Olympiade, of het 2^e jaar van de
659^e Olympiade.

2611 van de stichting van Rome, volgens Varro.

2605 van de jaartelling van Nobonassar.

1786 van de jaartelling van Adji Saka (aanv. 22 Aug. 1857).

1274 van de Hegira (aanvangende 22 Aug. 1857).

45 van de Herstelling van Nederland.

	<i>Gregoriaansche Kalender.</i>	<i>Juliaansche Kalender.</i>
Het Guldengetal	XVI.	XVI.
De Epacta	XV.	XXVI.
De Zonnecirkel	XIX.	XIX.
De Romeinsche Indictie	I.	I.
De Zondagsletter	C.	E.

JAARGETIJDEN.

De Lente begint den . . . 20 Maart.

De Zomer „ „ . . . 21 Junij

De Herfst „ „ . . . 23 September.

De Winter „ „ . . . 22 December.

GULDENGETAL. EPACTA. ZONNECIRKEL. INDICTIE.
ZONDAGSLETTER.

Het Guldengetal is dat bijzonder getal voor elk jaar, dat aanwijst, in het hoeveelste jaar van den maancirkel men zich bevindt.

De maancirkel, door Meton den Athener, omstreeks 430 jaar v. C. uitgevonden, is een tijdkring van 19 jaar, na welk tijdsverloop de nieuwe en volle manen weder op dezelfde dagen van het jaar en bijna op dezelfde uren invallen. Deze ontdekking werd in Griekenland voor zoo belangrijk gehouden, dat de jaartallen van dezen tijdkring te Athene openlijk met gouden letteren ten toon gesteld werden.

De Epacta, door zekeren geneesheer, Aloisius Lilius, uitgedacht, is een getal, dat den ouderdom aanwijst, dien de Maan bij den aanvang van het jaar heeft. Wanneer de maan juist 12 omwentelingen in 365 dagen volbragt, zou haar ouderdom bij het begin van elk jaar dezelfde zijn; maar aangezien 12 omwentelingen slechts 354 dagen uitmaken, is het klaar, dat, wanneer de Maan bij het begin van een jaar nieuw is, zij bij den aanvang van het volgende niet nieuw kan zijn, maar reeds 11 dagen oud moet wezen.

Door den Zonnecirkel verstaat men een tijdkring van 28 jaar, na verloop van welken tijd de data van de maand met de dagen der week weder in dezelfde orde terugkeeren. De reden daarvan is, dat een gewoon of burgerlijk jaar niet uit 52 weken, maar uit 52 weken en 1 dag, en een schrikkeljaar uit 52 weken en 2 dagen bestaat. Van hier, dat elk jaar telkens met een anderen dag der week beginnen moet.

Bijaldien er geen schrikkeljaren waren, zouden na verloop van 7 jaar de data van de maand met de dagen der week in dezelfde orde wederkeeren; maar naardien men in de Juliaansche wijze van tellen om de 4 jaar een dag meer rekent, kan dit niet eerder, dan na een tijdsverloop van 4×7 of 28 jaar plaats hebben. Dewijl er van het begin van dezen tijdkring tot den aanvang van de Christelijke jaartelling 9 jaar verlopen zijn, moet men, om van eenig jaar te berekenen, het hoeveelste van den loopenden zonnecirkel het is, 9 bij dit jaargetal optellen, en deze som door 28 deelen, wanneer het quotient het aantal verlopen zonnecirkels en de rest het jaar van den loopenden zonnecirkel zal aanwijzen.

De Indictie is een tijdkring van 15 jaar, dien men 3 jaar voor onze tijdrekening begint te tellen. Om de Indictie van een jaar te vinden, telle men 3 bij het jaartal op, en deze som door 15 deele, is de rest het gezochte getal. Gaat de deeling juist op, dan geeft zulks te kennen, dat die tijdkring met dat jaar geëindigd is. Men meent, dat Konstantijn de Groote de Indictie ingesteld heeft, ter viering van zijn overwinning op Maxentius. Zeker is het, dat zij met den loop van zon of maan niets gemeen heeft, maar door langdurige gewoonte een regt van burgerschap in den almanak heeft verkregen.

Wanneer men de 7 eerste dagen van een jaar met de letters A, B, C enz. tot G noemt, den 8^{en} weder A, enz., dan is het klaar, dat de Zondagen het geheele jaar door dezelfde letter behouden. Is de 1^e dag van een jaar een Zondag, dan is de Zondagsletter van dat jaar A; was de eerste dag een Maandag, dan was de Zondagsletter G, enz. Een schrikkeljaar heeft noodwendig twee Zondagsletters; want daar Februarij in zulk een jaar 29 dagen heeft, zal niet 5 Maart, maar 4 Maart

met de letter A overeenstemmen. Indien dus 1 Jan. op een Zondag valt en de Zondagsletter A is, dan zal niet, zoo als in een gewoon jaar, 5 Maart, maar wel 4 Maart met A overeenstemmen. Daar nu in den algemeenen kalender 4 Maart met de letter G overeenstemt, zoo zal de Zondagsletter gedurende de maanden Jan. en Febr. A, maar in de 10 overige maanden van het jaar G zijn. De orde van de Zondagsletters is alzoo veranderlijk, en herstelt zich in den Juliaanschen stijl om de 28, doch in den Gregoriaanschen eerst om de 400 jaar.

ZONS- EN MAANSVERDUISTERINGEN

VOOR HET JAAR 1858.

Er zullen dit jaar twee Zons- en twee Maansverduisteringen plaats hebben, waarvan de eerste Zons- en de eerste Maansverduistering in Nederland zichtbaar.

MAANSVERDUISTERING, 27 FEBRUARIJ.

Zigtbaar gedurende haar geheele beloop in Europa en Afrika, gedurende het begin in Azië en Australië, gedurende het einde ook in Amerika.

Aanvang 9 uur 27 min. 's avonds.

Midden 10 „ 31 „ „

Einde 11 „ 35 „ „

Grootte 4 duim.

ZONSVERDUISTERING, 15 MAART.

Zigtbaar in geheel Europa, het oostelijk gedeelte van Noord-Amerika, het noordelijk gedeelte van Zuid-Amerika, het noord-westelijk gedeelte van Afrika en het westelijk gedeelte van Azië.

Aanvang 12 uur 5 min. 's namiddags.

Midden 1 „ 22 „ „

Einde 2 „ 40 „ „

Grootte 11 duim.

MAANSVERDUISTERING, 24 AUGUSTUS

Onzichtbaar in Europa; daarentegen zichtbaar gedurende het geheele beloop in Australië en het midden van Azië; gedurende den aanvang in het zuid-westen van Noord-Amerika, en gedurende het einde in het oosten van Afrika.

ZONSVERDUISTERING, 7 SEPTEMBER.

In Europa onzichtbaar; maar zichtbaar in Midden- en Zuid-Amerika en in enkele deelen van Noord-Amerika en Afrika.

De opgegeven tijd is *Middelbare Tijd* te *Delft*.

VERJAARDAGEN

DER

LEDEN VAN HET KONINKLIJKE HUIS.

- 19 Januarij. H. M. ANNA PAULOWNA, Koningin-Weduwe,
geb. 1795.
- 1 Februarij. LOUISA AUGUSTA WILHELMINA AMALIA van
Pruissen, Gemalin van Prins Frederik,
geb. 1808.
- 19 " Z. M. WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK
LODEWIJK, Koning WILLEM III, geb. 1817.
- 28 " WILLEM FREDERIK KAREL, Prins der Neder-
landen, geb. 1797.
- 8 April. WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, Erf-Groot-
Hertogin van Saxon-Weimar-Eisenach,
geb. 1824.
- 3 Mei. KAREL LODEWIJK EUGENIUS, Hertog van Scandi-
navie, Kroonprins van Zweden en Noorwegen,
Schoonzoon van Prins Frederik, geb. 1826.
- 9 " WILHELMINA FREDERIKA LOUISA CHARLOTTA MA-
RIANNA, Prinses der Nederlanden, geb. 1810.
- 20 " AMALIA MARIA DA GLORIA AUGUSTA, Hertogin
van Saxon-Weimar-Eisenach, Gemalin van
Prins Hendrik, geb. 1830.
- 13 Junij. WILLEM FREDERIK HENDRIK, Prins der Ne-
derlanden, geb. 1820.
- 17 " H. M. SOPHIA FREDERIKA MATHILDA, Ko-

ningin, geb. Prinses van Wurtemberg,
geb. 1818.

24 Junij, KAREL ALEXANDER AUGUSTA JAN, Erf-Groot-
Hertog van Saxon-Weimar-Eisenach, Schoon-
broeder des Konings, geb. 1818.

5 Julij, WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISABETH
MARIA, tweede dochter van Z. K. H. Prins
Frederik, geb. 1841.

5 Augustus, WILHELMINA FREDERIKA ALEXANDRINA ANNA
LOUISA, Kroonprinses van Zweden en
Noorwegen, geb. 1828.

25 " WILLEM ALEXANDER KAREL FREDERIK HEN-
DRIK, Prins der Nederlanden, geb. 1851.

4 September, WILLEM NICOLAAS ALEXANDER FREDERIK KAREL
HENDRIK, Kroonprins der Nederlanden,
geb. 1840.

AKADEMISCHE GEDENKDAGEN.

- 4 Jan. 1843. Oprigting van de Akademie te Delft.
8 Febr. 1575. Stichting van de Hoogeschool te Leiden.
16 „ 1630. Stichting van het Athenaeum te Deventer.
26 Mrt. 1636. Stichting van de Hoogeschool te Utrecht.
23 Aug. 1614. Stichting van de Hoogeschool te Groningen.
25 Sept. 1816. Stichting van de Hoogeschool te Gent.

JANUARIJ, 31 dagen.

1 Vrijdag.	Nieuwjaarsdag.
2 Zaterdag.	
3 Zondag.	
4 Maandag.	
5 Dingsdag.	
6 Woensdag.	Drie Koningen.
7 Donderdag.	
8 Vrijdag.	
9 Zaterdag.	
10 Zondag.	
11 Maandag.	
12 Dingsdag.	
13 Woensdag.	
14 Donderdag.	
15 Vrijdag.	
16 Zaterdag.	
17 Zondag.	
18 Maandag.	
19 Dingsdag.	
20 Woensdag.	
21 Donderdag.	
22 Vrijdag.	
23 Zaterdag.	
24 Zondag.	
25 Maandag.	
26 Dingsdag.	
27 Woensdag.	
28 Donderdag.	
29 Vrijdag.	
30 Zaterdag.	
31 Zondag.	Septuagesima.

FEBRUARIJ, 28 dagen.

1 Maandag.	
2 Dingsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaturdag.	
7 Zondag.	Sexagesima.
8 Maandag.	
9 Dingsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaturdag.	
14 Zondag.	Quinquagesima.
15 Maandag.	
16 Dingsdag.	Vastenavond.
17 Woensdag.	Aschdag.
18 Donderdag.	
19 Vrijdag.	
20 Zaturdag.	
21 Zondag.	Quadragesima.
22 Maandag.	
23 Dingsdag.	
24 Woensdag.	Quatertemper.
25 Donderdag.	
26 Vrijdag.	Quatertemper.
27 Zaturdag.	Quatertemper
28 Zondag.	

MAART, 31 dagen.

1 Maandag.	
2 Dingsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaturdag.	
7 Zondag.	Oculi.
8 Maandag.	
9 Dingsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaturdag.	
14 Zondag.	Laetare.
15 Maandag.	
16 Dingsdag.	
17 Woensdag.	
18 Donderdag.	
19 Vrijdag.	
20 Zaturdag.	
21 Zondag.	
22 Maandag.	
23 Dingsdag.	
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	Maria Boodschap.
26 Vrijdag.	
27 Zaturdag.	
28 Zondag.	Palmzondag.
29 Maandag.	
30 Dingsdag.	
31 Woensdag.	

APRIL, 30 dagen.

1 Donderdag.	
2 Vrijdag	Goede Vrijdag.
3 Zaterdag	
4 Zondag.	Paschen.
5 Maandag.	2e Paaschdag.
6 Dingsdag.	
7 Woensdag.	
8 Donderdag.	
9 Vrijdag.	
10 Zaterdag.	
11 Zondag.	Quasimodo.
12 Maandag.	
13 Dingsdag.	
14 Woensdag.	
15 Donderdag.	
16 Vrijdag.	
17 Zaterdag.	
18 Zondag.	
19 Maandag.	
20 Dingsdag.	
21 Woensdag.	
22 Donderdag.	
23 Vrijdag.	
24 Zaterdag.	
25 Zondag.	
26 Maandag.	
27 Dingsdag.	
28 Woensdag.	
29 Donderdag.	
30 Vrijdag.	

MEI, 31 dagen.

1	Zaterdag.	
2	Zondag.	
3	Maandag.	
4	Dingsdag.	
5	Woensdag.	
6	Donderdag.	
7	Vrijdag.	
8	Zaterdag.	
9	Zondag.	
10	Maandag.	Haagsche Kermis.
11	Dingsdag.	
12	Woensdag.	
13	Donderdag.	Hemelvaartsdag.
14	Vrijdag.	
15	Zaterdag.	
16	Zondag.	
17	Maandag.	
18	Dingsdag.	
19	Woensdag.	
20	Donderdag.	
21	Vrijdag.	
22	Zaterdag.	
23	Zondag.	Pinksteren.
24	Maandag.	2e Pinksterdag.
25	Dingsdag.	
26	Woensdag.	Quatertemper.
27	Donderdag.	
28	Vrijdag.	Quatertemper.
29	Zaterdag.	Quatertemper.
30	Zondag.	
31	Maandag.	

JUNI, 30 dagen.

1 Dingsdag.	
2 Woensdag.	Delftsche Paardenmarkt.
3 Donderdag.	H. Sacramentsdag.
4 Vrijdag.	
5 Zaterdag.	
6 Zondag.	
7 Maandag.	
8 Dingsdag.	
9 Woensdag.	
10 Donderdag.	
11 Vrijdag	
12 Zaterdag	
13 Zondag.	
14 Maandag.	
15 Dingsdag.	
16 Woensdag.	
17 Donderdag.	
18 Vrijdag.	
19 Zaterdag	
20 Zondag.	
21 Maandag.	
22 Dingsdag.	
23 Woensdag.	
24 Donderdag.	
25 Vrijdag.	
26 Zaterdag.	
27 Zondag.	
28 Maandag.	
29 Dingsdag.	
30 Woensdag.	

JULIJ, 31 dagen.

- 1 Donderdag.
- 2 Vrijdag.
- 3 Zaterdag.
- 4 Zondag.
- 5 Maandag.
- 6 Dingsdag.
- 7 Woensdag.
- 8 Donderdag.
- 9 Vrijdag.
- 10 Zaterdag.
- 11 Zondag.
- 12 Maandag.
- 13 Dingsdag.
- 14 Woensdag.
- 15 Donderdag.
- 16 Vrijdag.
- 17 Zaterdag.
- 18 Zondag.
- 19 Maandag.
- 20 Dingsdag.
- 21 Woensdag.
- 22 Donderdag.
- 23 Vrijdag.
- 24 Zaterdag.
- 25 Zondag.
- 26 Maandag.
- 27 Dingsdag.
- 28 Woensdag.
- 29 Donderdag.
- 30 Vrijdag.
- 31 Zaterdag.

Begin der Hondsdagen.

AUGUSTUS, 31 dagen.

1 Zondag.	
2 Maandag.	
3 Dingsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	
6 Vrijdag.	
7 Zaterdag.	
8 Zondag.	
9 Maandag.	
10 Dingsdag.	
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	
14 Zaterdag.	
15 Zondag.	
16 Maandag.	Rotterdamsche Kermis.
17 Dingsdag.	
18 Woensdag.	
19 Donderdag.	Einde der Hondsdagen.
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	
22 Zondag.	
23 Maandag.	
24 Dingsdag.	
25 Woensdag.	
26 Donderdag.	
27 Vrijdag.	
28 Zaterdag.	
29 Zondag.	
30 Maandag.	Delftsche Kermis.
31 Dingsdag.	

SEPTEMBER, 30 dagen.

1 Woensdag.	
2 Donderdag.	Delftsche kleine Kaasmarkt.
3 Vrijdag.	
4 Zaterdag.	
5 Zondag.	
6 Maandag.	
7 Dingsdag.	
8 Woensdag.	
9 Donderdag.	
10 Vrijdag.	
11 Zaterdag.	
12 Zondag.	
13 Maandag.	
14 Dingsdag.	
15 Woensdag.	Quatertemper.
16 Donderdag.	
17 Vrijdag.	Quatertemper.
18 Zaterdag.	Quatertemper.
19 Zondag.	<i>3, 8 12.</i>
20 Maandag.	
21 Dingsdag.	
22 Woensdag.	
23 Donderdag.	
24 Vrijdag.	
25 Zaterdag.	
26 Zondag.	
27 Maandag.	
28 Dingsdag.	
29 Woensdag.	
30 Donderdag.	

OCTOBER, 31 dagen.

- 1 Vrijdag.
2 Zaterdag.
3 Zondag.
4 Maandag.
5 Dingsdag.
6 Woensdag.
— 7 Donderdag.
8 Vrijdag.
9 Zaterdag.
10 Zondag.
11 Maandag.
12 Dingsdag.
13 Woensdag.
14 Donderdag.
15 Vrijdag.
16 Zaterdag.
17 Zondag.
18 Maandag.
19 Dingsdag.
20 Woensdag.
— 21 Donderdag.
22 Vrijdag.
23 Zaterdag.
24 Zondag.
25 Maandag.
26 Dingsdag.
27 Woensdag.
28 Donderdag.
29 Vrijdag.
30 Zaterdag.
31 Zondag.

van Ruy W

Delftsche groote Kaasmarkt.

Hervorming.

NOVEMBER, 30 dagen.

- 1 Maandag.
- 2 Dingsdag.
- 3 Woensdag.
- 4 Donderdag.
- 5 Vrijdag.
- 6 Zaterdag.
- 7 Zondag.
- 8 Maandag.
- 9 Dingsdag.
- 10 Woensdag.
- 11 Donderdag.
- 12 Vrijdag.
- 13 Zaterdag.
- 14 Zondag.
- 15 Maandag.
- 16 Dingsdag.
- 17 Woensdag.
- 18 Donderdag.
- 19 Vrijdag.
- 20 Zaterdag.
- 21 Zondag.
- 22 Maandag.
- 23 Dingsdag.
- 24 Woensdag.
- 25 Donderdag.
- 26 Vrijdag.
- 27 Zaterdag.
- 28 Zondag.
- 29 Maandag.
- 30 Dingsdag.

1^e Advent.

DECEMBER, 31 dagen.

1	Woensdag.	
2	Donderdag.	
3	Vrijdag.	
4	Zaterdag.	
5	Zondag.	2 ^e Advent.
6	Maandag.	St. Nicolaas.
7	Dingsdag.	
8	Woensdag.	
9	Donderdag.	
10	Vrijdag.	
11	Zaterdag.	
12	Zondag.	3 ^e Advent.
13	Maandag.	
14	Dingsdag.	
15	Woensdag.	Quatertemper.
16	Donderdag.	
17	Vrijdag.	Quatertemper.
18	Zaterdag.	Quatertemper.
19	Zondag.	4 ^e Advent.
20	Maandag.	
21	Dingsdag.	
22	Woensdag.	
23	Donderdag.	
24	Vrijdag.	
25	Zaterdag.	Kersmis.
26	Zondag.	2 ^e Kersdag.
27	Maandag.	
28	Dingsdag.	
29	Woensdag.	
30	Donderdag.	
31	Vrijdag.	Oudejaarsdag.

T A F E L

VAN HET LENGEN EN KORTEN DER DAGEN, GEDURENDE HET JAAR 1858.

			<i>Opkomst der zon.</i>		<i>Ondergang der zon.</i>
Jan.	1	's Morgens	8 u. 13 min.	's Avonds	3 u. 54 min.
"	11	"	8 u. 9 min.	"	4 u. 8 min.
"	21	"	8 u. 0 min.	"	4 u. 24 min.
"	31	"	7 u. 47 min.	"	4 u. 42 min.
Febr.	9	"	7 u. 31 min.	"	4 u. 59 min.
"	19	"	7 u. 12 min.	"	5 u. 18 min.
Maart	1	"	6 u. 50 min.	"	5 u. 37 min.
"	11	"	6 u. 27 min.	"	5 u. 55 min.
"	21	"	6 u. 4 min.	"	6 u. 13 min.
"	31	"	5 u. 40 min.	"	6 u. 30 min.
April	9	"	5 u. 19 min.	"	6 u. 46 min.
"	19	"	4 u. 57 min.	"	7 u. 3 min.
"	29	"	4 u. 36 min.	"	7 u. 20 min.
Mei	9	"	4 u. 17 min.	"	7 u. 37 min.
"	19	"	4 u. 1 min.	"	7 u. 53 min.
"	29	"	3 u. 48 min.	"	8 u. 7 min.
Juni	8	"	3 u. 40 min.	"	8 u. 18 min.
"	18	"	3 u. 38 min.	"	8 u. 24 min.
"	28	"	3 u. 40 min.	"	8 u. 25 min.
Julij	8	"	3 u. 48 min.	"	8 u. 20 min.
"	18	"	4 u. 0 min.	"	8 u. 11 min.
"	28	"	4 u. 14 min.	"	7 u. 57 min.
Aug.	7	"	4 u. 29 min.	"	7 u. 40 min.
"	17	"	4 u. 46 min.	"	7 u. 21 min.
"	27	"	5 u. 3 min.	"	6 u. 59 min.

			<i>Opkomst der zon.</i>		<i>Ondergang der zon.</i>
Sept.	6	's Morgens	5 u. 19 min.	's Avonds	6 u. 36 min.
"	16	"	5 u. 36 min.	"	6 u. 13 min.
"	26	"	5 u. 53 min.	"	5 u. 49 min.
Oct.	6	"	6 u. 10 min.	"	5 u. 26 min.
"	16	"	6 u. 27 min.	"	5 u. 3 min.
"	26	"	6 u. 45 min.	"	4 u. 42 min.
Nov.	5	"	7 u. 4 min.	"	4 u. 22 min.
"	15	"	7 u. 22 min.	"	4 u. 6 min.
"	25	"	7 u. 39 min.	"	3 u. 54 min.
Dec.	5	"	7 u. 54 min.	"	3 u. 46 min.
"	15	"	8 u. 6 min.	"	3 u. 44 min.
"	25	"	8 u. 12 min.	"	3 u. 48 min.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN,

GEDURENDE HET JAAR 1858.

Januarij	7	's Morgens	1 u. 4 min.	L. K.
"	15	's Morgens	5 u. 50 min.	N. M.
"	22	's Namiddags	5 u. 15 min.	E. K.
"	29	's Morgens	9 u. 29 min.	V. M.
Februarij	5	's Avonds	9 u. 34 min.	L. K.
"	13	's Avonds	10 u. 30 min.	N. M.
"	21	's Morgens	1 u. 16 min.	E. K.
"	27	's Avonds	10 u. 22 min.	V. M.
Maart	7	's Avonds	6 u. 28 min.	L. K.
"	15	's Namiddags	0 u. 30 min.	N. M.
"	22	's Morgens	7 u. 59 min.	E. K.
"	29	's Namiddags	0 u. 25 min.	V. M.
April	6	's Namiddags	2 u. 1 min.	L. K.
"	13	's Avonds	11 u. 33 min.	N. M.
"	20	's Namiddags	2 u. 44 min.	E. K.
"	28	's Morgens	3 u. 13 min.	V. M.
Mei	6	's Morgens	6 u. 58 min.	L. K.
"	13	's Morgens	8 u. 5 min.	N. M.
"	19	's Avonds	10 u. 37 min.	E. K.
"	27	's Avonds	6 u. 22 min.	V. M.
Junij	4	's Avonds	8 u. 39 min.	L. K.
"	11	's Namiddags	3 u. 4 min.	N. M.
"	18	's Morgens	8 u. 32 min.	E. K.
"	26	's Morgens	9 u. 31 min.	V. M.
Julij	4	's Morgens	7 u. 1 min.	L. K.
"	10	's Avonds	9 u. 42 min.	N. M.
"	17	's Avonds	8 u. 56 min.	E. K.
"	26	's Morgens	0 u. 21 min.	V. M.

Augustus	2	's Namiddags	2 u. 38 min.	L. K.
"	9	's Morgens	5 u. 11 min.	N. M.
"	16	's Middags	0 u. 1 min.	E. K.
"	24	's Namiddags	2 u. 29 min.	V. M.
"	31	's Avonds	8 u. 34 min.	L. K.
September	7	's Namiddags	2 u. 32 min.	N. M.
"	15	's Morgens	5 u. 34 min.	E. K.
"	23	's Morgens	3 u. 37 min.	V. M.
"	30	's Morgens	2 u. 9 min.	L. K.
October	7	's Morgens	2 u. 24 min.	N. M.
"	15	's Morgens	1 u. 0 min.	E. K.
"	22	's Namiddags	3 u. 37 min.	V. M.
"	29	's Morgens	8 u. 51 min.	L. K.
November	5	's Namiddags	5 u. 6 min.	N. M.
"	13	's Avonds	9 u. 0 min.	E. K.
"	21	's Morgens	2 u. 42 min.	V. M.
"	27	's Namiddags	5 u. 52 min.	L. K.
December	5	's Morgens	10 u. 27 min.	N. M.
"	13	's Namiddags	3 u. 46 min.	E. K.
"	20	's Namiddags	1 u. 24 min.	V. M.
"	27	's Morgens	5 u. 56 min.	L. K.

VOORNAAMSTE REISGELEGENHEDEN IN NEDERLAND.

VERTREK DER POSTEN VAN HET POSTKANTOOR DELFT.

De brieven, bestemd voor de Noordelijke provinciën, worden telkens verzonden met de spoortreinen op Rotterdam en Amsterdam, en per nachtpost; die voor de zuidelijke provinciën met den 1en en 2en spoortrein op Rotterdam. De brieven voor België, alsmede voor Noord-Brabant en Zeeland, gaan 's avonds ten half 9 ure per post van Breda; die voor Frankrijk, Engeland en de Koloniën 's avonds om 9 uur.

Met den spoortrein op Rotterdam worden telkens verzonden de brieven voor Duitschland, Zweden, Noorwegen, Rusland, enz.

De laatste dagen van verzending voor den Oost-Indischen landpost zijn:

over Southampton	den 1en	van elke maand.
„ Triëst	den 22en en 25en	„
„ Marseille	den 8en en 24en	„

Voor de West-Indische brievenmalen:

over Southampton den 14en en den voorlaatsten dag van elke maand.

Het is intusschen in het wintersaizoen raadzaam den laatsten dag van expeditie niet af te wachten.

De verkiezing der wijze van verzending moet op de brieven worden uitgedrukt door de woorden over Southampton, Triëst of Marseille, daar ze zonder die bepaalde aanwijzing met scheepsgelegenheid worden verzonden.

De brieven kunnen gefrankeerd of ongefrankeerd worden verzonden.

Aan een gedwongen frankering zijn onderworpen die naar Napels en Sicilië, in zoover de verzending over Duitschland geschiedt, naar Spanje en Portugal, naar een gedeelte van Turkije en de Levant, naar alle vreemde Koloniën, Landen, of Bezittingen in andere werelddeelen, en eindelijk naar de Nederlandsche Bezittingen Banka, Palembang en Riouw in Oost-Indië, St. Eustatius en St. Martin in West-Indië en naar die op de kust van Guinea.

Voor het frankeren van brieven kan men zich van postzegels bedienen, verkrijgbaar aan het Postkantoor.

Het Kantoor is geopend van 's morgens zeven tot half negen, van tien tot 's namiddags half vier, en 's avonds van zes tot negen uur.

Tot de afgifte en uitbetaling van Postwissels is het Kantoor geopend van 's morgens tien tot 's namiddags drie uur, behalve op den Zondag.

OPGAAF DER UREN,

tot wanneer de Brieven aan het Postkantoor te Delft,
ter verzending met den Spoortrein, kunnen worden
bezorgd; alsmede het vertrek der treinen.

Aanvang den 1en October 1857.

De bezorging der brieven moet geschieden vóór:	OM TE VERTREKKEN MET DEN SPOORTREIN NAAR:	Ligting van de Brieven-Bus aan het Akademiegebouw.
7 u. 45 m.	Amsterdam 8 u. 2 m.	7 u. 30 m.
10 u. 45 m.	Rotterdam 11 u. 1 m.	10 u. 30 m.
11 u. 45 m.	Amsterdam 12 u. 16 m.	11 u. 30 m.
1 u. 30 m.	Rotterdam 1 u. 52 m.	
3 u. 40 m.	Amsterdam 4 u. 6 m.	3 u. 30 m.
6 u. 35 m.	Rotterdam 7 u. 3 m.	6 u. 20 m.
6 u. 35 m.	Amsterdam 7 u. 1 m.	7 u. 40 m.
9 u. — m.	Rotterdam 10 u. 1 m.	

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG.

Winterdienst.

Van Amsterdam over 's Gravenhage naar Rotterdam.

vertrek van	1	2	3	4	5	6	7	8
Amsterdam	8.—	8.30	11.30		4.30	7.30		
*Halfweg.	8.16	8.46	11.46		4.47	7.46		
Haarlem.	8.29	9. 4	12. 3		5. 5	8. 4		
*Vogelenz. <i>Aank.</i>		9.19	12.17		5.20	8.19		
*Hilleg.b.		door	door		door	8.27		
*Veenenb.		9.32	12.29		5.34	8.34		
*P.Gijzenb.		9.43	12.40		5.46	8.45		
*Warmond.		9.54	12.51		5.57	8.56		
Leijden.		10. 6	1. 3		6. 9	9. 8		
*Voorschot.		10.17	1.13		6.19	9.18		
*N.O.Einde		10.31	door		6.33	9.32		
's Gravenh.	8.30	10.41	1.35	3.44	6.43	9.42		
*Rijswijk.	8.37	10.49	door	3.51	6.51	9.49		
Delft.	8.49	11. 1	1.52	4. 3	7. 3	10. 1		
Schiedam.	9. 7	11.21	2.12	4.22	7.22	10.21		
Aank. Rott.	9.15	11.30	2.20	4.30	7.30	10.30		

Van Rotterdam over 's Gravenhage naar Amsterdam.

vertrek van	1	2	3	4	5	6	7
Rotterdam.		7.30	9.45	11.45	3.35	6.30	9.30
Schiedam.		7.42	9.56	11.56	3.46	6.41	9.41
Delft.		8. 2	10.15	12.16	4. 6	7. 1	10.—
*Rijswijk.		8.12	10.25	door	4.15	7.11	10.10
's Gravenh.		8.23	10.30	12.35	4.26	7.23	10.15
*N.O.Einde		8.29	<i>Aank.</i>	door	4.32	7.29	<i>Aank.</i>
*Voorschot.		8.43		12.53	4.45	7.43	
Leiden.		8.57		1. 7	4.59	7.58	
*Warmond.		9. 5		1.14	5. 7	8. 6	
*P.Gijzenb.		9.16		1.25	5.18	8.17	
*Veenenb.		9.29		1.38	5.31	8.31	
*Hilleg.b.		9.34		door	door	door	
*Vogelenz.	¹⁾	9.42		1.48	5.42	8.42	
Haarlem.	9.—	10. 1		2. 7	6. 1	9. 1	
*Halfweg.	9.14	10.15		2.20	6.15	9.15	
Amsterdam	9.29	10.30		2.35	6.30	9.30	

Op Zon- en Feestdagen zullen aan de Halten, met uitzondering van Hillegommerbeek, alle treinen ophouden, voor zoo ver dit verlangd wordt. Op de Halten, die met een * zijn aangeduid, worden reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen is. ¹⁾ Deze treinen zijn voorloopig tot nader order.

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst.

Van Amsterdam naar Utrecht, Rotterdam, Arnhem en Emmerik.

STATIONS.	1	2	3	4	5*	6	7	STATIONS	1	2	3	4	6	7
	Buitenk. Gien Pers.				sneltrein.								snelt.	
	's nachts.		's morg.	's morg.	's midd.	's nam.	's av.		's nachts.	's morg.	's morg.	's morg.	's nam.	's av.
Amsterd. V.	10.45		7.35	11.20	12.45	4.45	6.20	Utrecht. V.	11.55		8.45	12.30	5.55	7.10
Abcoude.	door		7.52	11.37	door	5. 2	door	Driebergen.	12.15		9.03	12.48	6.10	7.28
Vreeland.	door		8. 2	11.47	door	5.12	door	Maarsberg.	door		9.19	1. 4	door	7.44
Nieuwersluis.	11.18		8.12	11.57	1.10	5.22	6.45	Veenendaal.	12.45		9.39	1.24	6.40	8. 4
Breukelen.	door		8.20	12. 5	door	5.30	door	Ede.	door		9.51	1.36	6.51	8.16
Maarssen.	door		8.29	12.14	door	5.39	door	Wolfhezen.	door		10. 6	1.51	door	8.31
Utrecht. A.	11.45		8.40	12.25	1.30	5.50	7. 5	Arnhem. A.	1.25		10.20	2. 5	7.15	8.45
Utrecht. V.	11.50	7.—	8.55	1.35	*Deze trein loopt niet des Zondags.		7.20	Arnhem. V.	1.40	6.20	10.28	2.15		9.—
Harmelen.	door	7.16	door	door			7.40	Westerv.	door	6.30	door	2.25		9.10
Woerden.	12.10	7.23	9.15	1.55			7.47	Duiven.	door	6.39	door	2.32		9.17
Oudewater.	door	7.31	9.23	door			7.56	Zevenaar. A.	2.10	6.47	10.50	2.40		9.25
Gouda.	12.30	7.47	9.43	2.15			8.17	Zevenaar. V.	2.25	6.55	10.55	2.45		9.35
Moordrecht.	door	7.56	door	door			8.26	Elten. A.	2.43	7.13	11.13	3. 3		9.53
Nieuwerkerk.	door	8. 2	9.57	2.30			8.32	Elten. V.	2.58	7.23	11.23	3.13		10. 3
Capelle.	door	8.11	door	door			8.41	Emmer. A.	3.10	7.35	11.35	3.25		10.15
Rotterd. A.	12.55	8.20	10.10	2.45			8.50							

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst.

Van Rotterdam naar Amsterdam, Utrecht, Arnhem en Emmerik.

STATIONS.	1	2	3	4	5	7	8	STATIONS.	1	2	3	4	6	7
	Buitenz. G. en Pers.				Snelrein.								Snelrein.	
	's nachts.		's morg.	's morg.	's midd.	's av.			's nachts.	's morg.	's morg.	's morg.	's namidd.	's avonds
Rotterd. V.	10.15		7. 5	10.45	12.15	5.30		Utrecht. V.	11.55		8.45	12.30	5.55	7.10
Capelle.	door		7.15	door	door	5.40		Driebergen.	12.15		9. 3	12.48	6.10	7.28
Nieuwerk.	door		7.24	11. 1	door	5.49		Maarsbergen	door		9.19	1. 4	door	7.44
Moordrecht	door		7.30	11. 7	door	5.55		Veenendaal.	12.45		9.39	1.24	6.40	8. 4
Gouda.	10.45		7.43	11.20	12.40	6. 8		Ede.	door		9.51	1.36	6.51	8.16
Oudewater.	door		8. 1	11.38	door	6.26		Wolfhezen.	door		10. 6	1.51	door	8.31
Woerden.	11.10		8.10	11.48	1.—	6.35		Arnhem. A.	1.25		10.20	2. 5	7.15	8.45
Harmelen.	door		8.17	11.56	door	6.42		Arnhem. V.	1.40	6.20	10.28	2.15		9.—
Utrecht. A.	11.35		8.36	12.15	1.20	7.—		Westervoort.	door	6.30	door	2.25		9.10
	Snelrein.	's morg.						Duiven.	door	6.39	door	2.32		9.17
Utrecht. V.	11.45	6.15	8.50		1.30	7.15	9.—	Zevenaar. A.	2.10	6.47	10.50	2.40		9.25
Maarssen.	door	6.29	9. 1		1.41	7.27	9.11	Zevenaar. V.	2.25	6.55	10.55	2.45		9.35
Breukelen.	door	6.40	9.10		1.51	7.36	9.21	Elten. A.	2.43	7.13	11.23	3. 3		9.3
Nieuwersl.	12. 5	6.52	9.19		2.—	7.47	9.30	Elten. V.	2.58	7.23	11.33	3.13		10.35
~ Vreeland	door	6.59	9.26		2. 8	7.54	9.38	Emmerik. A.	3.10	7.35	11.35	3.25		10.15
Abcoude.	door	7.10	9.35		2.18	8. 4	9.48							
Amsterd. A.	12.30	7.30	9.50		2.35	8.20	10. 5							

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst.

Van Emmerik naar Arnhem, Utrecht, Amsterdam en Rotterdam.

STATIONS.	1	2	3	5	7	STATIONS.	1	2	3	5	7	8
	sneltrain.						sneltrain.					
	's avonds.	's morg.	's morg.	's morg.	's nam.		's avonds.	's morg.	's morg.	's morg.	's nam.	's nam.
Emmerik. Vert.	9.—	2.30	5.45	10.30	4.10	Utrecht. V.	11.45	6.15	8.50	1.30	7.15	9.—
Elten.	door	2.44	5.59	10.44	4.24	Maarssen.	door	6.29	9. 1	1.41	7.27	9.11
Zevenaar. }	Aank.	9.15	2.50	6. 5	10.50	4.30	Breukelen.	door	6.40	9.10	1.51	7.36
	Vert.	9.37	3.20	6.30	11.15	4.55	Nieuwersluis.	12. 5	6.52	9.19	2.—	7.47
Duiven.	door	door	6.39	11.24	5. 4	Loen.-Vreel.	door	6.59	9.26	2.08	7.54	9.38
Westervoort.	door	door	6.45	11.30	5.10	Abcoude.	door	7.10	9.35	2.18	8. 4	9.48
Arnhem. }	Aank.	10. 5	3.50	7.—	11.45	5.25	Amsterd. A.	12.30	7.30	9.50	2.35	8.20
	Vertr.	10.12	4. 5	7.10	11.55	5.35	Utrecht. V.	11.50	7.—	8.55	1.35	7.20
Wolfhezen.	door	door	7.25	12. 9	5.50	Harmelen.	door	7.16	door	door	7.40	
Ede.	10.38	4.41	7.40	12.23	6. 5	Woerden.	12.10	7.23	9.15	1.55	7.47	
Veenendaal.	10.52	4.58	7.55	12.36	6.20	Oudewater.	door	7.31	9.23	door	7.56	
Maarsbergen.	door	door	8.12	12.53	6.37	Gouda.	12.30	7.47	9.43	2.15	8.17	
Zeist-Driebergen.	11.24	5.41	8.29	1. 9	6.54	Moordrecht.	door	7.56	door	door	8.26	
Utrecht. Aank.	11.40	6.—	8.45	1.25	7.10	Nieuwerkerk.	door	8. 2	9.57	2.30	8.32	
						Capelle.	door	8.11	door	door	8.41	
						Rotterd. A.	12.55	8.20	10.10	2.45	8.50	

HOLLANDSCH-BELGISCHE SPOORWEG.

Winterdienst.

Van Antwerpen naar Breda en Rotterdam.

	smorg.	smidd.	av.
Antwerpen . Vertrek	7.45	12.20	5.25
Eeckeren . . . "	7.55	12.30	5.40
Cappelle . . . "	8.00	12.35	5.50
Calmpthout. . . "	8.15	12.50	6.10
Esschen . . . Aankomst.	8.25	1.00	6.25
Esschen . . . Vertrek.	8.35	1.10	6.45
Roosendaal . Aankomst.	8.45	1.20	7.00
Roosendaal . Vertrek	9. 5	1.40	7.20
Etten "	9.30	2. 5	7.45
Breda Aankomst.	9.45	2.20	8.00
Roosendaal Vertrek	9. 5	1.40	7.45
Oudenbosch . . . "	9.15	1.50	8.00
Zevenbergen . . . "	9.25	2.00	8.15
Moerdijk . . . Aankomst.	9.35	2.10	8.30
Moerdijk . . . Vertrek.	9.50	2.30	
Dordrecht "	10.40	3.20	
Rotterdam . . . Aankomst Rijns.	12.05	4.45	
Rotterdam . . . Pontegat	12.20	5.00	

Van Rotterdam naar Breda en Antwerpen.

	smorg.	smorg.	av.
Rotterdam . Vertrek Pontegat		10.—	2.50
Rotterdam Rijns.		10.15	3.05
Dordrecht "		11.40	4.30
Moerdijk . . . Aankomst.		12.30	5.20
Moerdijk . . . Vertrek.	6.30	12.45	5.40
Zevenbergen "	6.45	12.55	5.50
Oudenbosch "	7.—	1. 5	6.00
Roosendaal . Aankomst.	7.15	1.15	6.10
Breda Vertrek	6.50	12.35	5.2
Etten "	7. 5	12.50	5.35
Roosendaal . Aankomst	7.30	1.15	6.00
Roosendaal . Vertrek	7.45	1.25	6.20
Esschen Aankomst.	8.00	1.35	6.30
Esschen Vertrek.	8.45	1.55	7.00
Calmpthout "	9.00	2. 5	7.10
Cappelle "	9.20	2.20	7.25
Eeckeren "	9.30	2.25	7.30
Antwerpen . . . Aankomst	9.45	2.35	7.40

Winterdienst.

Van Aken naar Landen.					Van Landen naar Aken.					
1 3 5 7					2 4 6 8 10					
STATIONS.	Pers. trein.	Goed. trein. 2 en 3 kl.	Expres trein. 1 en 2 klasse.	Pers. trein.	STATIONS.	Pers. trein.	Goed. trein. 2 en 3 kl.	Expres trein. 1 en 2 klasse.	Pers. trein.	Pers. trein.
	voorm.	voorm.	voorm.	nam.		voorm.	voorm.	voorm.	nam.	nam.
Aken. { Marschierp. { Templerbend. {		7.15	11.15	3.25	Landen. Belg. tijd.		9.15	11.10	2.—	7.10
Simpelveld. Belg. tijd.		7.30	11.21	3.32	St. Truiden.		9.45	11.25	2.19	7.29
Wijlre.		7.50	11.20	3.34	Alken.		10.15		2.37	7.47
Valkenburg.		8. 5		3.44	Hasselt. { Halte. Station.			11.50		
Meerssen.		8.20	11.35	3.54	Diepenbeek.		10.40		2.47	7.57
Maastricht, Wijk. { Aank. Vertr.		8.35		4. 2	Lanaeken.		11. 5		3. 3	8.13
Maastricht. Boschpoort.		8.50	11.52	4.10	Maastr. Boschpoort.		12.25	12.18	3.36	8.46
Lanaeken. { Aank. Vertr.	6.15	1.30	11.57	4.20	Maastr., Wijk. { Aank. Vertr.	7.10	3.—	12.25	3.50	8.55
Diepenbeek.	6.22		12.02	4.27	Meerssen.	7.17	3.20		4.17	
Hasselt. { Station. Halte.	6.28	1.50	12.08	4.33	Valkenburg.	7.26	4.30	12.52	4.26	
Alken.	6.43	2.45	12.18	4.48	Wylre.	7.35	4.50		4.35	
St. Truiden.	7.13	3.38		5.18	Simpelveld.	7.47	5.15	1. 7	4.43	
Landen. Aank.	7.24	4.—	12.50	5.29	AkenTem- { Aank. { plerbend. { Vertr. {	8.21	5.45	1.32	5.07	
	7.39	4.15		5.44	„ Marschierp. A.	8.25		1.45	5.22	
	7.59	5.—	1.10	6. 4		8.30		1.50	5.27	
	8.15	5.30	1.25	6.20						

Met den goederen trein N^o. 3 worden ook reizigers vervoerd tot Maastricht, met dien N^o. 4 tot Valkenburg.

ANTWERPEN-BRUSSELSCHÉ SPOORWEG (Winterdienst).

Van Antwerpen naar Brussel.								Van Brussel naar Antwerpen.							
VERTREK VAN	1	2 ^{Exp.} 1 kl.	3	4 ^{Exp.} 1 kl.	5	6	7	VERTREK VAN	1	2 ^{Exp.} 1 kl.	3	4 ^{Exp.} 1 kl.	5	6	
Antwerpen	6.15	9.—	10.15	2.50	4.30	7.—	8.15	Brussel	6.30	8.45	10.45	2.45	4.—	8.—	
Mechelen	6.55	9.25	10.55	3.15	5.15	7.55	8.50	Mechelen	6.55	9. 5	11.15	3.05	4.30	8.35	
Brussel. Aank.	7.25	9.50	11.30	3.40	5.45	8.30	9.20	Antwerpen. Aank.	7.40	9.35	12.—	3.35	5.15	9.10	

BRUSSEL-PARIJSCHÉ SPOORWEG (Winterdienst).

Van Brussel naar Parijs.					Van Parijs naar Brussel.				
VERTREK VAN	1, 2 en 3 kl.	Expr. 1 en 2 kl.	Expr. 1 kl.	1, 2 en 3 kl.	VERTREK VAN	Expr. 1 kl.	1, 2 en 3 kl.	Expr. 1 en 2 kl.	1, 2 en 3 kl.
Brussel	6.15	8.15	2.15	7.—	Parijs	8.—	7.—	8.—	11.—
Mons	8.—	9.30	3.25	8.35	Amiens	10.25	11.50	11.—	3.10
Valenciennes. Aankomst	9.30	10.20	4.15	9.45	Arras	12. 8	2.10	12.58	6.—
Valenciennes. Vertrek	10.45	10.45	4.30	10. 5	Douai	12.43	3.15	1.45	7. 5
Douai	12.15	11.50	5.20	11.20	Valenciennes. Aank.	1.25	4.15	2.36	8. 5
Arras	1.35	12.26	5.53	12. 5	Valenciennes. Vertrek	1.35	4.45	2.46	8.30
Amiens	4.50	1.35	6.50	1.50	Mons	2.35	6.10	4.—	9.55
Parijs. Aankomst . .	10. 5	5. 5	10.20	5.30	Brussel	4.—	7.50	5.30	11.50

DILIGENCE-DIENSTEN.

DIENST VAN VAN GEND EN LOOS.

Van Amsterdam op Antwerpen door Delft, dagelijks des morgens ten half 3 uur van Delft.

Van Antwerpen naar Amsterdam door Delft, des avonds ten 10 uur van Delft.

Rijden af van het logement de Gouden Molen, bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

STOOMBOOT- EN SPOORWEG-EXPEDITIE.

DE VRIENDSCHAP, ONDERNEMING VAN J. P. KOENS & Co.

Nachtdienst tusschen Rotterdam door Delft naar Amsterdam, dagelijks des avonds ten 11 ure van Delft.

Van Amsterdam door Delft naar Rotterdam, des morgens ten vier ure van Delft.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij Mej. van Heyningen, Heeren-Logement bij de Haagpoort, en het Hulpkantoor der Onderneming op de Binnen-Watersloot.

Van Monster over 's Gravenhage naar Delft, en terug, alle Donderdagen des morgens ten half 6 ure; en van de herberg de Vink, te 's Gravenhage, ten acht ure naar Delft eene Diligence; terug des middags ten 1 ure van Delft, en ten 2 ure van de herberg de Vink.

Van 's Gravesande naar Delft en terug, alle Donderdagen des morgens ten 6 ure van 's Gravesande, en des namiddags ten 1 ure terug.

Kantoor dezer diensten te Delft, bij Mej. van Heyningen, Heeren-Logement nabij de Haagpoort.

ONDERNEMING VAN H. O. VAN MUNSTER, J. P. KOENS
EN H. S. VAN HEUMEN.

Verzending van Goederen door het geheele rijk, Engeland, geheel Duitschland en België, over de Spoortreinen, Diligences en Stoombooten.

De Onderneming belast zich voortdurend met het incasseren van Wissels, verzending van Gelds-waarden en Effecten, verrigten van commissiën, alles tegen een zeer verminderd tarief.

Het hulpkantoor der onderneming te Delft, bij W. Koens, Binnen-Watersloot.

ALGEMEENE EXPEDITIE-MAATSCHAPPIJ VAN
TIMMERMANS EN COMP.

Deze Maatschappij belast zich met de Expeditie van alle Goederen, Geldspeciën, Effecten enz. dagelijks op en van alle Spoortreinen, op geheel Noordelijk- en Zuidelijk Duitschland en langs den Rijn, in correspondentie met de Keulsche Stoomboot-Maatschappij; naar Zwitserland, Italië, Oostenrijk, Beijeren en Wurtemberg; alsmede Maandag en Vrijdag 's namiddags van Amsterdam naar Oldenburg, Bremen, Hamburg, Osnabruck, Lubeck en verder geheel Hanover, Denemarken en Zweden.

Informatiën zijn te bekomen aan het kantoor dezer Onderneming, gevestigd te Delft, bij G. A. de Haak, Binnen-Watersloot, bij de Koornbeurs.

ORDE OP HET VERTREK DER TREK- EN MARKTSCHUITEN.

van Delft op 's Gravenhage.

Van 1 April tot 30 September 's morgens ten 7, half 8, half 9 en 9 ure en van half 10 tot 's avonds half 9, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, 's morgens ten 7, 8 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 8 ure, op het half uur. De pakschuit Maandag en Vrijdag 's morgens ten 6 ure.

van 's Gravenhage op Delft.

Van 1 April tot 30 September, van 's morgens half 6 tot 's avonds half 9 ure, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, van 's morgens half 7 tot 's avonds half 8, op alle half uren.

De pakschuit, Maandag, Dingsdag, Woensdag en Zaterdag 's morgens ten 9 ure, en Donderdags in den Zomer 's morgens ten 5, en 's Winters ten 6 ure.

van Delft op Rotterdam.

Van 1 April tot 30 September alle uren, van 's morgens 7 tot 's avonds 8 ure, uitgezonderd 's namiddags ten 1 en 4 ure. Van 1 tot 30 October, alle uren van 's morgens 7 tot 's avonds 7 uur, uitgezonderd 's namiddags ten 1 en 4 ure. Van 1 November tot 31 Maart 's morgens ten 8, 10 en 12 uur, 's namiddags 3, 5 en 's avonds ten 7 uur.

De pakschuit dagelijks, uitgezonderd des Zondags en de maanden November—Februarij, des namiddags ten 2 uur en het geheele jaar door behalve de maanden November—Februarij alle Dingsdagen, 's morgens ten half 9 ure, een marktschuit, behalve de gewone marktschuit der vroegbeurt.

van Rotterdam op Delft.

Van 1 April tot 31 October van 's morgens ten 7 ure tot 's avonds ten 7 ure, uitgezonderd ten 8 ure 's morgens, en van 1 November tot 31 Maart van 's morgens ten 7, 9 en 12 ure en des namiddags 1, 4 en 6 uur.

Het geheele jaar door alle Dingsdagen, des namiddags ten half 3 ure, een marktschuit behalve die der vroegbeurt. Informatiën te bekomen bij den Commissaris van gemelde veeren W. Wigmans.

van Delft op Leijden en terug.

Van Delft 's morgens 9 ure, van Leijden 's namiddags $2\frac{1}{2}$ ure. Informatiën te bekomen bij den heer G. Boet, in de Haagpoort, Commissaris van genoemd Veer.

Pakschuit Dingsdag, Donderdag, Vrijdag $11\frac{1}{2}$ uur naar Leijden.

van Delft op Schiedam.

Pakschuit, Vrijdags 's morgens ten 7 ure, en terug des namiddags ten 3 ure. Afvaart voor de Stads-Herberg in het Zuideinde.

van Schiedam op Delft.

Donderdag 's morgens ten 7 ure, en terug 's namiddags ten 3 ure.

van Delft op Maassluis.

's Namiddags des Zomers ten 5 ure, en van 1 October tot ult. Maart ten 7 ure.

van Maassluis op Delft.

's Morgens het geheele jaar door, ten 5 uur.

van Delft op Vlaardingen.

In de Zomermaanden 's namiddags ten 4 ure, en ten 3 ure in de Wintermaanden. Een markschuit Donderdags 's middags ten 12 ure en 's namiddags ten 3 ure.

van Vlaardingen op Delft.

's Morgens ten 6 ure en Donderdags nog een des morgens ten 4 ure.

van Delft op Amsterdam.

Op Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des namiddags ten 3 ure.

van Amsterdam op Delft.

Op dezelfde dagen en uren.

van Schiedam door Delft op Haarlem.

Zaturdags 's morgens, en van Delft 's namiddags ten 3 ure. Ook vaart 's Woensdags namiddags ten 2 ure een pakschuit van Delft naar Haarlem.

van Schiedam door Delft op Utrecht.

Woensdag morgen ten 10 ure en van Delft 's morgens ten 11 ure.

van Vlaardingen door Delft op Utrecht.

Woensdag namiddag van Vlaardingen en Donderdag des morgens ten 11 ure van Delft. Deze schuit neemt ook goederen mede voor Amersfoort en omliggende plaatsen in de provincie Utrecht.

NB. Voor bovengenoemde plaatsen worden bestellingen aangenomen bij den Commissaris J. P. Tasseron, Voorstraat, wijk VI N. 296, alsmede aan het veer voor de Leydsche marktschuit naast de Lutherse Kerk.

van Delft op Alkmaar.

Om de 14 dagen, des Woensdags 's morgens ten 8 ure. Ligplaats voor de Branderij de Papegaai.

De schuiten naar Alphen, Oudshoorn, Waddingsveen, Boskoop, Hazerswoude enz. varen des Dingsdag voormiddags af.

Die van Noordwijk, Zwammerdam, Bodegraven, Noordwijkerhout en Voorschoten vertrekken Dingsdags avonds vóór 7 ure. Bestellingen bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

POST- EN VOETBODEN.

Postbode van Nootdorp. Komt alle dagen in de stad, uitgezonderd des Zondags, vertrekt 's namiddags ten 1 ure. Adres bij H. Koster, Boekhandelaar, Oude Delft.

J. van den Berg. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en 's Gravesande. Komt Maandag, Dingsdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag in de stad; vertrekt tegen 1 ure. Adres bij Pijpers, Vischmarkt.

A. Bokhoove. Commissionair, gaat Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag naar den Haag. Woont op den Burgwal; W. III, N^o. 305.

C. van den Bas. Postbode van Delft op Zoetermeer, Zegwaard en Benthuijzen. Vertrekt Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's namiddags ten 5 ure. Adres bij H. v. Kan, Breedstraat.

K. Bijzen. Postbode van Delft naar Pijnacker. Vertrekt alle dagen 's morgens ten 8 ure. Adres Oosteinde Wijk 1, N^o. 197.

M. Brederveld. Postbode van Schipluiden op Delft. Komt alle dagen in de stad, vertrekt des namiddags. Adres bij G. Vielaars, achter de Oude-Kerk.

J. Dijkshoorn. Postbode van de Lier. Dagelijks, uitgezonderd Donderdag en Zondag. Vertrekt 's namiddags ten half 12 ure. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, Oude Delft.

-
- G. Klijnes. Bode van Voorburg op Delft. Komt Maandag, Woensdag en Zaterdag in de stad. Adres bij de Wed. Bladergroen op het Oude Delft.
- N. Lok. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en Ter Heide. Komt dagelijks, uitgezonderd des Donderdags. Vertrekt 's namiddags ten 2 ure. Adres bij van der Gaag, Oude Delft, hoek Oude Kerk.
- C. Redeker. Westlandsche Postbode. Komt alle dagen, uitgezonderd des Zondags. Vertrekt van Delft, 's namiddags ten 2 ure. Adres bij de Wed. Ter Smette, Groote markt.
- P. A. van Swieten. Bode op den Haag. Gaat Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, naar den Haag. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, op het Oude Delft, naast de Akademie.
-

VERTREK DER DORPSCHUITEN.

Berkel. Donderdags 's middags ten 12 ure. Ligplaats voor de Wed. Bante, op de Koornmarkt.

's Gravesande. Donderdags voormiddags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Oude Westlandsche Veerhuis, nabij de Haagpoort.

Kwintsheul, Poeldijk, Monster, Naaldwijk, Hondsholredijk en Loosduinen. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Wed. van der Kraaij aan de Voorstraat.

Leydschendam, Donderdags. Ligplaats des morgens ten 10 ure, aan de Voorstraat, voor de Brouwerij de P.

De Lier en de Lee. Donderdags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Westlandsche Veerhuis op de Binnenwatersloot. Maasland. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Herberg de Zwarte Raaf, op de Binnenwatersloot.

Maassluis. Donderdag en Zaterdag 11 uur. Binnenwatersloot Zwarte Raaf.

Nootdorp. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag ten 1 ure. Ligplaats in het Vrouwjuttonland, voor de Grutterij de Blaauwe Star.

Overschie. Dingsdag ten 3 ure, en Donderdag ten 1 ure. Ligplaats voor J. van der Gaag, Zuideinde.

Pijnacker. Donderdag en Zaterdag ten half 12 ure. Ligplaats voor P. A. Engelbrecht, Oosteinde.

Rijswijk. Donderdag. Ligplaats des morgens ten 10 ure aan de Pepersteeg.

Schipluiden en 't Woud. Donderdag ten 11 ure, Ligplaats op de Binnenwatersloot voor de Herberg de Zwarte Raaf.

Voorburg. Donderdag ten 1 ure van de Haagpoort. Komt ook een alle Dingsdagen ten 5 ure van Rotterdam door Delft. Ligplaats voor P. A. Hesse, in het logement de Gouden Leeuw nabij de Haagpoort.

Wateringen. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag in de Zomermaanden, ten 11 ure; Donderdag en Zaterdag in de Wintermaanden, ten 12 ure. Ligplaats aan het Nieuwe Schippers Veerhuis op de Voorstraat.

Zoetermeer en Zegwaard, Donderdag ten 12 ure. Ligplaats als boven, op de Voorstraat.

Zuidbuurt. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot.

VERDERE REISGELEGENHEDEN

IN NEDERLAND.

NB. Voor de plaatsen aan de spoorwegen gelegen zie men mede het afzonderlijk tarief.

Van Amsterdam

- naar Alkmaar, over Zaandam en Wormerveer, Stoomboot tweemaal daags. In de Zomermaanden 's morgens 7 en 's namiddags 1 uur, in de Wintermaanden 's morgens $7\frac{1}{2}$ en 's namiddags $2\frac{1}{2}$ uur.
- „ Amersfoort, Diligence van v. d. Hoek, op de Botermarkt, Maandag 's morgens 4 uur.
Over Muiden en Naarden, naar Amersfoort. Diligence v. d. Horst, Cingel, 514, dagelijks.
Nog eene Diligence wed. Cruse, Botermarkt. Maandag 's namiddags 5 uur.
- „ Antwerpen, over Haarlem, 's Hage, Delft, Rotterdam, Dordt en Breda. Diligence van Gend en Loos 's avonds kwartier voor 9 uur, aankomst te Antwerpen 's namiddags een 2 uur, vóór het vertrek der Spoortrein naar Mechelen, Leuven, Brussel en Gend, in correspondentie met Parijs enz.
- „ Appingadam, schip om de 5 of 6 weken.
- „ Assen, beurtman van 1 Februarij tot half December Woensdag om de 14 dagen, één uur voor boomsniten; verder om de 3 weken. Terug, Vrijdag om de 14 dagen, 's morgens 5 uur.

- naar Blokzijl, beurtman Dingsdag en Vrijdag; van 6 December tot 1 Februarij alléén Dingsdag, een uur vóór boomsluiten.
- „ Bolsward, beurtman alléén van 1 Februarij tot 6 December, Vrijdag 2 uur vóór boomklokluiden.
- „ Broek, beurtschip Maandag, Woensdag, en Vrijdag 's namiddags ten 4 uur.
- „ Buiksloot, zie naar het Tolhuis.
- „ Delfzijl, met het schip op de Lemmer.
- „ Deventer, beurtschip Dingsdag en Vrijdag een uur vóór het luiden der boomklok; van 6 December tot 12 Februarij alléén Vrijdag 's namiddags 3 uur.
- „ Dokkum, beurtschip alleen van 1 Maart tot 30 November, Woensdag om de 14 dagen.
- „ Elburg, beurtschip Dingsdag, Donderdag en Zaterdag 's avonds een uur vóór boomsluiten, 's winters Dingsdag niet.
- „ Enkhuizen, Stoomboot Dingsdag, Donderdag en Zaterdag 's morgens 7 uur.
- „ Idem, beurtman Woensdag en Vrijdag.
Zie ook naar Hoorn en Medemblik.
- „ Enschedé, met het schip op Deventer.
- „ Franeker, beurtschip van Februarij tot December Dingsdag.
- „ Genemuiden, beurtschip Maandag een uur voor boomsluiten.
- „ Gonda en terug, beurtschip van 15 April tot 15 September 's middags half vier uur. De overige maanden ten 4 uur.
- „ Hamburg, Stoomboot den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 der maand in den vroegen morgen.

- naar Harlingen, Stoomboot Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, 's morgens 7 uur.
- „ Idem, beurtschip van April tot Sept. Maandag, Woensdag en Vrijdag een uur vóór boomkiokluiden.
- „ Hasselt, beurtschip van December tot Maart, Maandag; van Maart tot 19 Junij, Zondag, Maandag, Woensdag en Vrijdag, alsmede van 21 Augustus tot 31 Oct. 's Zomers alle dagen 1 uur vóór boomklokkluiden.
- „ den Helder over Alkmaar, barge, dagelijks, behalve Maandag, 's morgens 7 uur. Ook met de stoomboot naar het Tolhuis, van 1 Maart tot 31 October 's namiddags ten 4 uur, en van 1 November tot Februarij, Dingsdag, Donderdag en Zaterdag 1 uur, en van daar per Dilig. ove Purmerende naar Hoorn en Enkhuizen.
- „ Hoorn, zie naar Medemblik en den Helder.
- „ Hull, Stoomb. den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 der maand.
- „ Joure, beurtschip Maandag 2 uur vóór boomsluiten.
- „ Kampen, beurtschip Maandag, Woensdag en Vrijdag een uur vóór boomsluiten; van December tot Februarij Maandag en Vrijdag 's namiddags 3 uur.
- „ Idem, Stoomb. dagelijks behalve Zond. 's morg. 6 uur.
- „ Leeuwarden, beurtschip van 22 Februarij tot 6 December, Woensdag en Zaterdag; en verder alléén Zaterdag $\frac{3}{4}$ uur vóór boomsluiten.
- „ de Lemmer, beurtschip, van half Februarij tot 12 November, dagelijks; verder Maandag, Woensdag en Vrijdag, 2 uur vóór boomsluiten.
- „ Idem, Stoomboot Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens 7 uur.
- „ Meppel, beurtm. Dingsd. en Zaturd.; van 6 Dec. tot 2 Februarij alléén Dingsdag, een uur vóór boomsluiten.

naar Medemblik, met den Stoomboot naar het Tolhuis, verder met de Barge naar Buiksloot, van 1 April tot 30 September Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, en van 1 October tot 31 Maart, alleen Dingsdag eene diligence ten 9 uur van Buiksloot over Purmerende en Hoorn naar Medemblik. Naar Enkhuizen vindt men eene diligence aan het Medemblikker tolhuis te Hoogcarspel.

- „ Muiden en Naarden, trekschuit van 1 Mei tot 30 September 5 maal, van 1 October tot 31 Maart 4 maal, en gedurende April 3 maal daags.
- „ Purmerende, zie naar Medemblik.
- „ Rotterdam, over Haarlem, Leiden, 's Hage en Delft diligence Koens, Dam; dagelijks 's avonds half 10 uur.
- „ Sloten (Vriesland), beurtman van 25 Februarij tot December 's Maandags 2 uur vóór boomsluiten.
- „ Sneek, beurtman van 6 tot 25 December Dingsdag en Zaterdag; tot 1 Februarij alleen Dingsdag, vervolgens tot ultimo Februarij, Dingsdag en Zaterdag; en overigens Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, $\frac{1}{4}$ uur vóór boomsluiten.
- „ Steenwijk, beurtschip Dingsdag en Zaterdag een uur vóór boomsluiten.
- „ Tolhuis, van 1 April tot 30 September raderboot of zeilschuit, 's morgens 6. 's middags 12 en 1 uur; voorts alle uren een stoomboot met het slaan der volle uren, tot het sluiten van den boom, en van 1 October tot 31 Maart raderboot, 's morgens 7 uur; een stoomboot van 8 uur 's morgens tot 's avonds 5 uur, uitgenomen ten 12 uur.
- „ Weesp, trekschuit van 16 Maart tot 15 November

4 maal en van 16 November tot 15 Maart 2 maal daags, doch Maandags 3 maal.

naar Zaandam, stoomboot des zomers 6 maal, 's winters 2 maal daags.

„ Zwolle, stoomboot dagelijks behalve Woensdag.

„ Zwolle, beurtschip dagelijks 's namiddags 3 uur, uitgezonderd van 19 December tot 11 Februarij dan Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.

„ Zutphen, beurtschip Donderdag.

„ Zwartsluis, beurtschip, van Februarij tot December, Dingsdag en Zaterdag; verder alleen Dingsdag een uur voor boomsluiten.

Van Alkmaar

naar Amsterdam, stoomboot dagelijks tweemaal, des zomers 's morgens kwartier voor 6 en 's namiddags half 2; 's winters 's morgens ten 7 en 's namiddags 1 uur. Ook met de barge dagelijks.

„ den Helder, barge 2 maal daags.

van Amersfoort

naar Amsterdam, over Naarden, Muiden, enz.

Diligence v. d. Horst, dagelijks.

Diligence wed. Cruse, Maandag, 's morgens 5 uur.

„ Utrecht, diligence van Nijmegen, 's morgens half 6, kwartier voor 11 en 's namiddags 3 uur.

van Appingadam

naar Groningen, treksehnit Dingsdag en Vrijdag 's morgens 6 uur; de overige dagen, behalve Zon- en Feestdagen, 5 uur.

van Arnhem

- naar Breda, over 's Hertogenbosch en tusschenliggende plaatsen, dilig. v. d. Horst, dagelijks 's morgens 11 uur (na de aankomst van den eersten spoortrein).
- „ Deventer, over Doesburg en Zutphen, dilig. v. d. Horst, (na aankomst van den 2den trein).
- „ Emmerik, diligence van Gend en Loos, na aankomst van den laatsten spoortrein, 's avonds half 10 uur. Nog een stoomboot Zondag en Donderdag, 's namiddags omstreeks 3 uur.
- „ Kampen, stoomboot 3 maal 's weeks, 's morg. 5 uur.
- „ Keulen enz., stoomboot 's morgens 6 uur.
- „ Kleef, over Nijmegen, dilig. 's avonds kwart over 8 uur.
- „ Leeuwarden, over Zutphen, Deventer, Zwolle en Groningen, diligence, na aankomst van den 1sten spoortrein.
- „ Nijmegen, diligence Koens, 's morg. kwart voor 11 en 's namiddags 3 uur. Zie ook naar Kleef, stoomboot 's morgens 11 uur, 's namiddags 8 uur, in correspondentie met den spoortrein op Amsterdam.
- „ Rotterdam, stoomboot 's Maandags, Woensdag en Zaturdags 's morgens 9 uur.
- „ Zutphen, na aankomst van alle spoortreinen.

van Assen

- naar Groningen, diligence 's namiddags 4 uur.
- „ Meppel, jaagsch. 's morgens 8 uur, dagelijks.
- „ Zwolle, over Meppel, diligence, 's morgens 11 uur.

Van Bergen op Zoom

- naar Antwerpen, diligence 's morgens 5 uur. Ook per passerende stoomboot van Rotterdam.

naar Breda, diligence 's avonds half 6 uur en Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, 's morgens half 6 uur.

„ Rotterdam, per passerende stoomboot van Antwerpen.

van Breda

naar Amsterdam, diligence 's namiddags 2 uur.

„ Antwerpen, diligence 's morgens 5 en 10, 's namiddags, 's zomers 3 en 's winters kwart voor 4 uur.

„ Bergen op Zoom, diligence 's morgens ten 5 uur 25 min. en Dingsdag en Zaterdag 's namiddags 4 uur.

„ Geertruidenberg, dilig. 's zomers 's morgens half 5, 's winters 's morg. 5 uur, doch 's Maandags altijd half 4.

„ Grave, over Tilburg en 's Hertogenbosch, 's morgens half 5 en 's namiddags 4 uur.

„ den Moerdijk, diligence 's morgens 11 uur.

„ Rotterdam, dilig. van Gend en Loos, 's morg. 6 uur.

„ Utrecht, over Gorinchem, diligence 's morgens half 6; ook eene diligence 's zomers 's morg. 10 en 's namidd. 5 uur, 's winters 's morgens 5 en kwart voor 10 uur.

van Culemborg

naar Rotterdam, stoomboot 's Maandags 's morgens 5 uur; andere dagen half 8 uur, nitgezonderd Zondags.

„ Utrecht, dilig. na aankomst der boot van Rotterdam.

van Deventer

naar Amsterdam, dilig. dagelijks 's morgens 7 en 11 uur.

„ Nijmegen, over Zutphen en Arnhem, diligence 's morgens kwart voor 7 en 11 uur.

„ Rotterdam, diligence 's avonds 10 uur.

van Dordrecht

- naar Amsterdam, diligence 's namiddags 5 uur.
 „ Rotterdam, stoomboot 's morgens half 9 en 's namiddags 5, en een 's morgens 7 en 's namiddags 12 en 's avonds 3 uur en 6 uur.
 „ den Moerdijk, stoomboot 's morgens 6 en 's namiddags half 2 uur.

van Edam

- naar Amsterdam, over Monnikendam, trekschuit 's morgens 6 en 8 uur, 's namiddags half 2 en 7 uur.
 „ Hoorn, trekschuit 's morgens 6, half 11 en 's namiddags half 5 uur.

van Enkhuizen

- naar Amsterdam, stoomboot komende van Harlingen, Zondag, Woensdag en Vrijdag.
 „ Harlingen, stoomboot Dingsd., Donderd. en Zaturd.
 „ Hoorn, postwagens 's zomers 's morgens ten 7 en 's winters 8 uur, 's namiddags het geheele jaar 4 uur.

van Franeker

- naar Harlingen, diligence Woensdag 's morgens 9 uur.
 „ Leeuwarden, diligence Vrijdag 's morgens 8 uur.

van Geertruidenberg

- naar Rotterdam, stoomboot 's zomers, Maandag 's morgens 5 en de overige dagen half 7 uur, behalve Zondag. En 's winters Maandag 's morgens 5, en de overige dagen 7 uur, behalve Zondag.

van Gorinchem

- naar Antwerpen, over Breda, diligence 's zomers, 's mor-

gens kwart voor 12 en 's namiddags half 4; 's winters 's namiddags kwart over 12 en half 5 uur.

naar 's Hertogenbosch, stoomboot 's zomers 's middags 12 en 's namiddags 4 uur; 's winters 's morgens 11 en 's namiddags 12 uur.

„ Heusden, stoomboot 's namiddags half 5 uur.

„ Keulen, stoomboot dagelijks. Varieert naar den stand van het water, doch gewoonlijk 's morgens 9 uur.

„ Nijmegen, stoomboot 's morgens 9 uur.

„ Rotterdam, over Dordt, stoomboot Maandag, Dinsdag 's morgens half 6. Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag 's morgens half 6 en 's namiddags 1 uur, en Zondag 's morgens half 7 uur. Winterdienst, Maandag, Dinsdag 's morgens half 6 uur en Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag half 8 uur.

„ Utrecht, diligence 's morgens kwart over 8, en kwart over 9; 's zomers 's namiddags half 3 en 's winter 's namiddags kwart voor 2 uur.

„ Venlo, stoomboot Dinsdag en Vrijdag 's morg. 4 uur.

van Gouda

naar Rotterdam, stoomboot 's zomers 's morgens 7 en 's namiddags 2 uur, 's winters 's morgens 7 uur.

„ Idem, diligence alle uren in 3 uren.

„ Utrecht, diligence driemaal daags in 5 uren.

van 's Gravenhage

naar Amsterdam, diligence 's avonds half 12 uur.

„ Antwerpen, diligence 's nachts 2 uur.

„ Rotterdam, diligence 's morgens half 4 en half 5 uur.

„ Utrecht, diligence over Leiden, Alphen enz., 's zomers 's morgens 5 en 's winters 's morgens kwart voor 7 uur.

van Groningen

- naar Assen, diligence 's morgens 5 uur.
- „ Harlingen, over Leeuwarden, diligence Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, 's avonds 11 uur, en 's zomers Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens 9 uur.
- „ Kampen, diligence op de stoomboot naar Amsterdam rijdende, alleen de dagen dat deze vaart; 's avonds van Groningen.
- „ Leeuwarden, diligence 1 Januarij tot 31 Maart, van 10 tot 31 December 's morgens half 9; de overige maanden 's namiddags 3 uur.
- „ de Lemmer, diligence Dingsdag, Donderdag en Zaterdag 's morgens half 1 uur.
- „ Utrecht, diligence 's morgens 9 uur.
- „ Zwolle over Assen, diligence 's morgens half 9 uur.

van Haarlem

- naar Alkmaar, diligence v. d. Haagen en Quintern, 2 maal daags 's morgens ten 9 uur en 's namiddags ten 4½ uur.

van Heerenveen

- naar Leeuwarden, diligence 's namiddags half 4 uur.
- „ Zwolle, diligence 's morgens half 12 uur.

van den Helder

- naar Alkmaar, barge, tweemaal daags.
- „ Amsterdam, barge, dagelijks, behalve 's Maandags, 's morgens 7 uur.
- „ Texel, postschuit, dagelijks.

van 's Hertogenbosch

- naar Breda, diligence over Tilburg, 's morgens 6 en 's namiddags 5 uur, en over Waalwijk en Raamsdonk 's namiddags 3 uur.
- „ Eindhoven, diligence 's namiddags 5 uur.
- „ Maastricht, stoomboot 's namiddags 7 uur, behalve Zondag.
- „ Nijmegen, diligence over Grave, 's morgens kwart voor 9 uur.
- „ Rotterdam, stoomboot, Zomerdienst 's morgens 8 uur; Winterdienst, dagelijks 's morgens 7 uur.
- „ Rotterdam en Schiedam, stoomboot, 's Zomers Maandag 's morgens half 5, de overige dagen behalve Zondag, half 6 uur; Winterdienst, Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens half 10 uur.
- „ Schiedam, stoomboot dagelijks, uitgezonderd 's Zondags, 's morgens half 6 uur.

van Heusden

- naar Rotterdam, stoomboot Maandag 's morgens half 5, de overige dagen, behalve Zondag, 's morgens 6 uur.

van Hoorn

- naar Alkmaar, trekschuit tweemaal daags, 's morgens 8 en 's namiddags 4 uur.
- „ Edam, Monnickendam en Amsterdam, trekschuit 's zomers 's avonds 11, en 's winters 's nachts 12 uur.
- „ Purmerende en Buiksloot, diligence 1 Maart tot 31 October, 's morgens half 7, behalve Zondag; 1 November tot ult. Februarij, Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens half 8 uur.

- naar Edam, trekschuit 's morg. 11 en 's nam. half 3 uur.
 „ Enkhuizen en Medemblik, zie Amsterdam naar Idem.
 „ Medemblik, diligence 's namiddags 3 uur.
 „ Purmerende, trekschuit, 4 maal daags.

van Kampen

- naar Arnhem, stoomboot Zondag, Dinsdag en Donderdag 's morgens 3 uur.
 „ Amsterdam, stoomboot 's zomers dagelijks, behalve Zaterdag, 's namiddags half 2. Voor- en Najaar 's namiddags 12 uur, op Zondag, Dinsdag en Donderdag.
 „ Zwolle, diligence 's morgens 7 en 8 uur, 's namiddags 4, 5 en 7 uur.
 „ Groningen, Leeuwarden, Assen, Enschedé, Lingen, Bremen, Koevorden, Deventer, diligence na aankomst der stoomboot van Amsterdam.

van Leeuwarden

- naar Groningen, diligence 's morgens 9 uur, en van 1 April tot 30 September 's namiddags 4 uur.
 „ Harlingen, over Franeker, diligence Zondag, Woensdag en Vrijdag 's morgens 5 uur.
 „ De Lemmer, diligence Dinsdag, Donderdag en Zaterdag 's morg. 8 uur. Postwagen dagel., 's nam. 1 uur.
 „ Utrecht, diligence van Gend en Loos, morg. 9 uur.
 „ Zwolle, diligence 's morg. half 9 uur.

van Maastricht

- naar Aken, diligence 's morg. half 7 uur.

naar 's Bosch, stoomboot dagelijks, behalve Zondag, 's namiddags 1 uur.

„ Luik, stoomboot 's morgens 6 en 's namiddags 3 uur, en diligence 's namiddags half 3 uur.

„ Venlo, langs Roermond stoomboot dagelijks.

van Medemblik

naar Buiksloot, over Hoorn en Purmerende, diligence gedurende de Zomermaanden, Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens half 6 uur, 's Winters alleen Zondag 's morgens 8 uur. Nog gedurende den zomer eene diligence Dingsdag, Donderdag en Zaterdag 6 uur.

van den Moerdijk

naar Dordrecht en Rotterdam, stoomboot 's morgens half 8, 's namiddags 4 uur.

van Monnickendam

naar Amsterdam, trekschuit 's morgens 7 en 9, 's namiddags half 3 en 4 uur.

„ Edam, trekschuit 's morgens half 5, half 10, en 's avonds half 6, 's Maandags half 8 uur.

van Middelburg

naar Goes, diligence 1 April tot 30 September 's morgens 7, s namiddags 5 uur. 1 October tot 31 Maart, 's morgens half 8 en 's namiddags half 4 uur.

„ Rotterdam, stoomboot dagelijks, onbepaald.

naar Vlissingen, diligence 's morgens half 7, 8 en 11 uur; 's namiddags 2, 4 en 7 uur, alsmede na aankomst van de stoomboot van Rotterdam.

van Muiden

naar Amsterdam, met de trekschuiten van Naarden op Amsterdam.

van Naarden

naar Amsterdam, diligence dagelijks, 's namiddags 1 uur, en 's Maandags, 's morgens 7 uur.

„ Idem, trekschuit, 5 maal daags.

„ Amersfoort, diligence dagelijks, 's morgens 11 uur, en 's Maandags 's namiddags half 6 uur.

van Nijmegen

naar Arnhem, diligence 's morgens en 's namiddags in correspondentie op de spoortrein naar Amsterdam.

„ Cleef, diligence 's avonds half 9, in verband met de snelpost naar Keulen. Stoomboot, Vrijdags 's morgens 7 uur, de overige dagen 8 uur, en dagelijks 's namiddags 3 uur.

„ Emmerik, stoomboot, Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag 's namiddags 2 uur.

„ Grave en 's Hertogenbosch, dilig. 's nam. 1 uur.

„ Rotterdam, stoomboot, de Maatschappijboot, Zond. Dingsdag, Donderdag en Vrijdag 's morgens 9 uur; de Schipperboot, 7 uur 's morgens.

„ Zutphen over Arnhem, Dieren, Brummen, diligence 's namiddags half 5 uur.

„ Zwolle, diligence 's morgens 9 uur.

van Purmerende

- naar Alkmaar, trekschuit, 2 maal daags.
 „ Amsterdam, trekschuit, 5 maal daags.
 „ Edam, trekschuit Dingsd. en Vrijd. 1 uur 's nam.
 „ Hoorn, trekschuit, 4 maal daags.
 „ Enkhuizen, Hoorn en Medemblik, zie van Amsterdam naar idem.

van Rotterdam

- naar Amsterdam, over de tusschenliggende plaatsen, diligence Koens, 's av. kwart voor 10 uur, en dilig. van Gend en Loos van Antwerpen, komende 's avonds 9 uur.
 „ Antwerpen, over Dordt, Willemstad Tholen, en Bath, stoomboot 's Zomers dagelijks, uitgezonderd 's Zondags, 's Winters om de 2 dagen. De uren van afvaart afhankelijk van de eb en vloed. Nog eene diligence van Gend en Loos, over Dordt, Breda, Tilburg en 's Bosch, 's morgens half 5 uur.
 „ Arnhem, stoomboot dagelijks.
 „ Brielle, langs de Nieuwersluis, stoomboot alle dagen des namiddags ten 5 uur.
 „ Dordrecht en de Moerdijk, stoomboot 's morgens 5 en 12 uur.

Alleen naar Dordrecht, stoomboot het geheele jaar door 's morgens 9 uur. Nog van 1 Mei tot 30 October 's namiddags half 2 en 5 uur, 's avonds half 8 uur, en van 1 November tot ultimo April, na aankomst der spoortrein.

- „ Geertruidenberg, stoomb. dagelijks. Zomerdienst 's nam. 2 uur; Winterdienst half 1 uur.

- naar Gorkum, langs Dordt, stoomb. Zomerdienst. Maand. en Dingsdag 's namidd. 2 uur, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag 's morgens 9 en 's namiddags 5 uur, en Zondags 's namiddags 5 uur. Winterdienst dagelijks 's namiddags 2 uur, uitgezonderd Zondags.
- „ Gouda, diligence alle uren, stoomb. dagelijks, 's morgens 9 uur en 's namiddags 5 uur, op de barge van 9 uur, naar Amsterdam.
- „ 's Hertogenbosch, stoomboot 's morgens 8 uur, en behalve Zondag en 's Winters, 's namiddags 1 uur.
- „ Heusden, stoomboot dagelijks, behalve Zondag, 's namiddags 1 uur.
- „ Londen, stoomboot Zondag, Dingsdag, Woensdag en Zaterdag.
- „ Maassluis en Vlaardingen, diligence dagelijks 's morgens 7 uur, en naar Maassluis alleen, eene diligence 's morgens 9 en 's namiddags 4 uur.
- „ Nijmegen, stoomboot 's morgens half 9 uur. 's Winters om den anderen dag.
- „ Nijmegen en Mannheim, stoomb. Maand., Dingsd., Woensdag, Vrijdag en Zaterdag 's morgens 6 uur.
- „ Arnhem en Mannheim, stoomboot Zondag, Dingsdag en Donderdag 's morgens 6 uur. Nog eene stoomb. tusschen Rotterdam en Mannheim, uren van vertrek onbepaald; adres Boompjes, no. 113.
- „ Middelharnis, Overflakkee en Goedereede, tijd van vertrek onbepaald; adres Rotterdam bij Weldrager op het Haringvliet en op het Steiger.
- „ Middelburg, stoomb. dagelijks, behalve Maandag, 's morgens vroeg. Tijd der afvaart onbepaald.

- naar Schiedam, diligence alle uren, van 's morgens 7 tot 's avonds 9 uur.
- „ Schoonhoven, stoomb. Zondag, Maandag en Dingsdag, 's avonds 7 uur.
- „ Utrecht, diligence 's zomers 's morgens kwart voor 6 en 's winters 's morg. half 7; 's nam. half 4 uur.
- „ Venlo, stoomboot Dingsdag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag 's morgens 12 uur.
- „ Vlissingen, stoomb. Dingsdag en Zaterdag, 's morgens vroeg, afhankelijk van den vloed.
- „ Vreeswijk en Culemborg. stoomb. dagelijks, uitgezonderd des Zondags, 's nam. 2 uur.
- „ Vlaardingen, diligence 's nam. 4 uur; rijdt af aan het Gemeentelandshuis.
- „ Zierikzee, stoomboot; dagen en uren van vertrek worden in de nieuwspapieren aangekondigd; adres Wel-drager, Haringvliet en Steiger.

van Roermond

- naar Maastricht, dilig. Maandag, Donderd. en Zaturd.
- „ Venlo, dilig. Zondag, Woensdag en Vrijdag.

van Schiedam

- naar Amsterdam, diligence 's avonds 10 uur.
- „ 's Hertogenbosch, stoomb. Zomerdienst dagelijks behalve Zondag, 's middags 12 uur; Winterdienst, Dingsdag, Donderdag en Zaterdag 's morgens 11 uur.
- „ Rotterdam, diligence alle uren, van 's morg. 6 tot 's avonds 9 uur.

van Utrecht

- naar Amersfoort, diligence 's morg. 8., en 's nam. half 2, 4 en 7 uur.
- „ Antwerpen, over Gorkum en Breda, diligence na aankomst van den 1sten spoortrein uit Amsterdam.
- „ Bommel, vrachtwagen 's zomers Dingsdag en Vrijdag, 's winters alleen Dingsdag 's morgens 9 uur.
- „ Breda en Gorkum, diligence na aankomst van den 2den trein uit Amsterdam en Arnhem.
- „ Culemborg wagen, Maand., Woensd. en Vrijd. 15 Maart tot 14 Sept. 's nam. 4, verder 's nam. 2 uur.
- „ Gorinchem, diligence 's morgens kwart voor 9 en 's namiddags 2 uur.
- „ Amersfoort, Harderwijk, Zwolle, Meppel, Leeuwarden en Assen naar Groningen, dilig. 's avonds 10 uur.
- „ Hilversum, dilig. Woensd. en Zat. 's nam. 3 uur.
- „ Leerdam, dilligence Vrijdag 's zomers 's nam. 4 en 's winters 's nam. 3 uur.
- „ 's Gravenhage en Rotterdam, diligence 's morg. half 8 en 's nam. 2 uur.
- „ Montfoort, Gouda en Rotterdam, diligence 's morgens half 8 uur.
- „ Rotterdam, diligence 's morgens half 8 uur.
- „ Tiel, diligence Woensdag en Zaterdag 's nam. 1 uur, en diligence na aankomst van den 1sten spoortrein.
- „ Vreeswijk, diligence 's morg. 7 en barge half 6 uur.
- „ Wijk bij Duurstede, wagen, Dingsdag 's nam. 4 en Zaterdag, 's nam. 8 uur. 's Zomers nog Dingsdag en Zaterdag 's nam. 6 en 's Winters 4 uur.
- „ Zwolle diligence 's avonds 10 uur.

van Venlo

- naar Crefeld en Dusseldorp, diligence 's namiddags
kwart over 2 uur.
- „ Gelder, Cleve en Nijmegen, dilig. voorm. half 12u.
- „ Roermond, Maasseijk en Maastricht, stoomb.
Maandag en Donderdag en Zaterdag 's morg. 4 uur.
- „ Roermond, stoomboot Zondag, Woensdag en Vrijdag
's namiddags 2 uur.
- „ Rotterdam, stoomb. Maand. en Dond. 's morg. 4 uur.

van Vlissingen

- naar Antwerpen, stoomboot Maandag en Vrijdag 's morg.
8 uur, en van Antwerpen terug Woensdag en Zaturd.
's morg. 10 uur.
- „ Middelburg, diligence 's morgens 9, 10 en 12,
's nam. 3, 5 en 8 uur, alsmede vijf kwartier voor de
afvaart der eerste boot van Middelburg.
- „ Rotterdam, stoomboot Maandag en Vrijdag 's morg.
afhankelijk van het getij.

van Vreeswijk

- naar Rotterdam stoomboot 's Maandags 's morgens 6 uur
andere dagen, uitgezonderd Zondag half 9 uur.

van Weesp

- naar Amsterdam, trekschuit 's zomers 4 maal, 's winters
2 maal daags.

van Willemsdorp (eiland Dordrecht)

- naar den Moerdijk, stoomboot op alle halve uren.

van Zaandam

- naar Alkmaar, stoomboot twee maal daags.

naar Amsterdam, stoomboot 's zomers 6, 's winters 2 maal daags.

„ Purmerende, beurtman Dingsdag.

van Zierikzee.

naar Antwerpen, zie Rotterdam naar Antwerpen stoomb.

„ Rotterdam, zie Rotterdam naar Zierikzee.

van Zutphen

naar Arnhem, dilig. 's morg. kwart over 8 en 's middags kwart over 12 uur in correspondentie met de Noord-hollandsche en Limburgsche diensten en den 2^{en} spoortrein naar Amsterdam.

„ Arnhem en Nijmegen, dilig. 's morg. kwart over 4, kwart over 8, en 's nam. kwart over 12 uur.

„ Emmerick, diligence 's nam. 1 uur in correspondentie met Keulen enz.

van Zwolle

naar Amsterdam, stoomboot Zondag, Dingsdag en Donderdag 's morg. 7 uur. Alleen des zomers diligence 's morg. half 5 en half 9 uur.

„ Arnhem, dilig. 's morg. half 5 en half 9 uur; corresponderende op den 2den en 3den spoortrein naar Amsterdam en de van Arnhem vertrekkende dienst op Nijmegen etc.

„ Assen en Groningen, dilig. 's morg. half 9 uur.

„ Deventer en Utrecht, dilig. 's avonds half 9 uur.

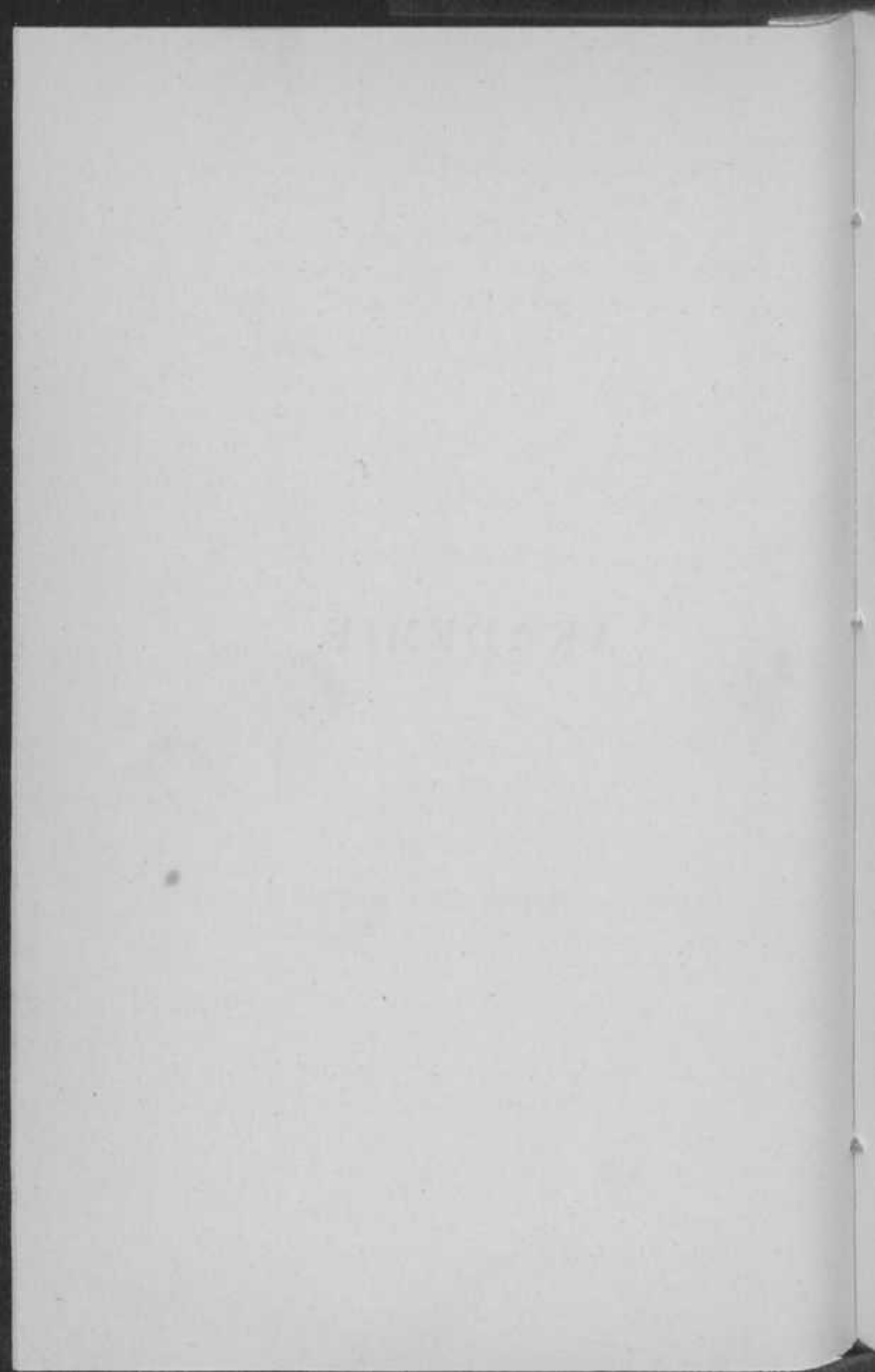
naar Elburg, Harderwijk, Amersfoort en Amsterdam, diligence 's avonds half 9 uur.

naar Groningen en Leeuwarden, diligence 's morgens
half 9 uur.

„ Utrecht, diligence 's avonds half 9 uur.

„ Zwartsluis, Hasselt en Amsterdam, stoomb.
Zondag, Dingsdag, en Donderdag, 's morg. 11 uur.

AKADEMIE.



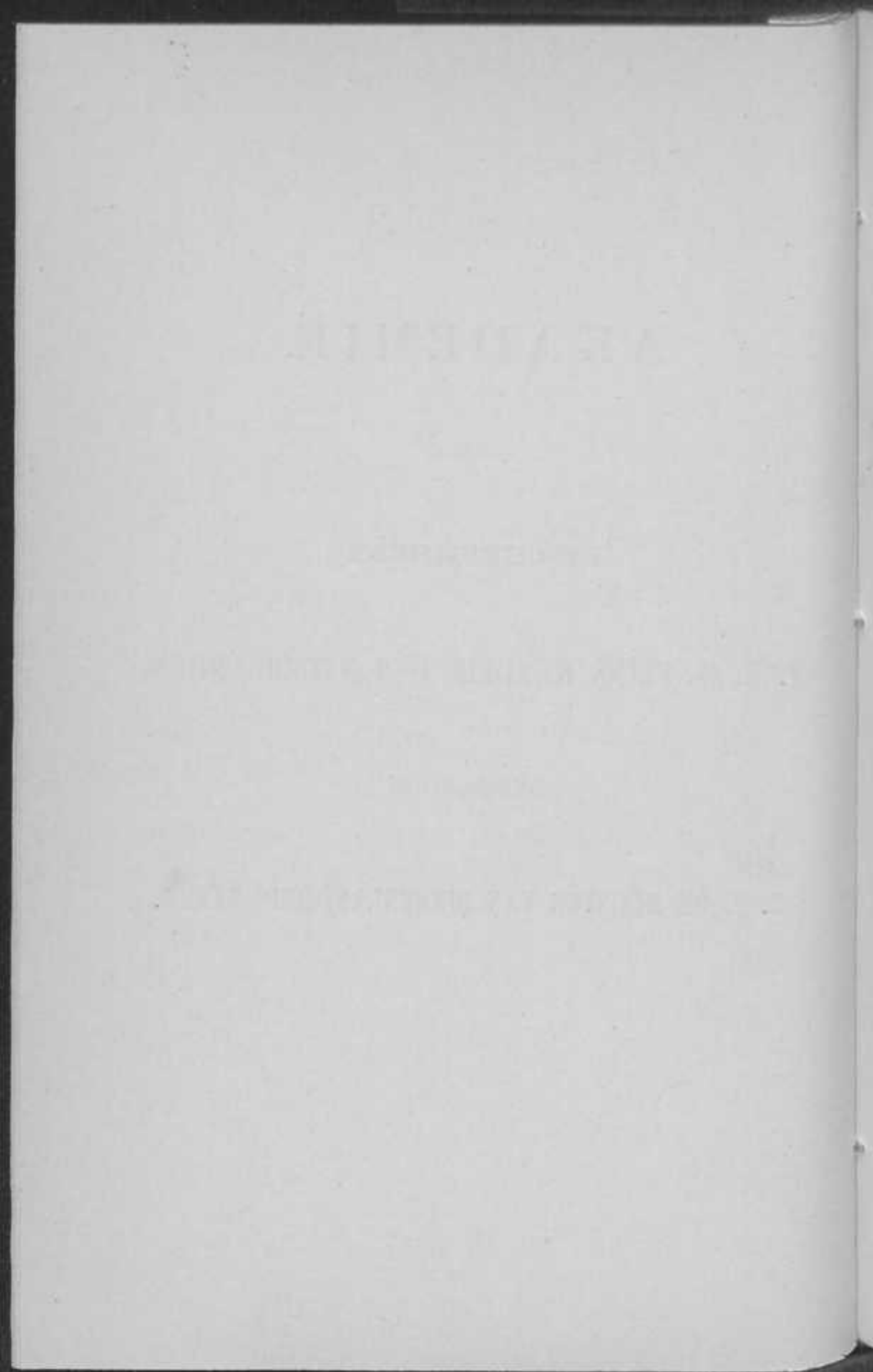
AKADEMIE.

BESCHERMHEER

Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN.

BEHEERDER

Z. E. DE MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.



RAAD VAN BESTUUR
DER
KONINKLIJKE AKADEMIE.

T. ROORDA, *Pres.*
W. L. OVERDUYN, *Secr.*
R. LOBATTO, *Vice Pres.*
C. F. DONNADIEU.
D. J. STORM BUYSING.

HOOGLEERAREN.

- T. ROORDA. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië. — *Voorburg*.
- R. LOBATTO. — In de Wiskunde. — *Koornmarkt*.
- G. F. DONNADIEU. — In de Scheikunde, — *Buiten de Rotterdam. poort*.
- S. BLEEKRODE. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Koornmarkt*.
- W. L. OVERDUIJN. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Oude Delft*.

LEERAREN.

- D. J. STORM BUYSING. — Hoofd-Ingenieur, gedetacheerd aan de Koninklijke Akademie — In de Waterbouwkunde. — *Koornmarkt*.
- J. E. TERWINKEL. — In de Bouwkunde. — *'s Hage, Kerkplein*.
- L. COHEN STUART. — In de Wiskunde, Geodesie en Werktuigkunde. — *Wijnhaven*.
- R. W. VAN GOENS. — In de Wiskunde en Stereotomie. — *Buiten de Rotterdammer poort*.
- W. J. KEMPERS. — In de Wiskunde. — *Nieuwe lange Dijk*.
- Dr. J. PIJNAPPEL, GZ. — In de Taal-, Land-, en Volkenkunde van Nederlandsch Indië. — *Voorstraat*.
- Dr. S. KEIJZER. — In de Taal-, Land-, en Volkenkunde van Nederlandsch Indië, Mohammedaansch Regt en Indische Instellingen. — *Oude Delft*.

- Dr. E. MULDER. — In de Scheikunde. — *Oude Delft*.
- Mr. M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT. — In de Geschiedenis van den Handel en de Staathuishoudkunde. — *Oude Delft*.
- Dr. G. VAN WIERINGHEN BORSKI. — In de Nederlandsche Taal- en Letterkunde. — *Choorstraat*.
- Mr. R. H. ARNTZENIUS. — In de Engelsche Taal- en Letterkunde. — *Oude Delft*.
- D. BUDDINGH. — In de Hoogduitsche Taal. — *Oude Delft*.
- A. VAN DER TOORN. — In de Roei-, Peil-, Meet- en Weegkunde. — *Oude Delft*.
-

ONDERWIJZERS.

- G. J. F. GUFFROY. — In de Fransche Taal. — *Oude Delft*.
- PAUL TETAR VAN ELVEN. — In het Handteekenen. — *Wijnhaven*.
-

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE

- F. J. KROESSEN. — *Oude Delft*.
-

AKADEMISCHE INSTRUMENTMAKER.

- G. REUVEKAMP. — *Akademie*.
-

CONCIERGE.

- A. HONKOOP. — *Akademie*.
-

OPGAVE DER COLLEGIE-UREN.

Wis- en Natuurkundige Wetenschappen.

R. LOBATTO.

Integraalrekening en Statica: 3de Studiejaar. Beurtelings *Maandag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag* en *Vrijdag*, van 11 tot 12 ure.

Integraalrekening, Statica en Dynamica: 4de Studiejaar. Op dezelfde dagen, van 1 tot 2 ure.

S. BLEEKRODE.

Botanie: *Maandag, Woensdag* en *Vrijdag*, van 8 tot 9 ure.

Geologie: *Maandag*, van 10 tot 11 ure, *Dingsdag, Donderdag* en *Vrijdag*, van 2 tot 3 ure.

Mineralogie: *Dingsdag, Donderdag* en *Vrijdag*, van 3 tot 4 ure, en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

Metallurgie: *Maandag*, van 11 tot 1 ure.

Oefeningen in het Mineralogisch Kabinet: *Vrijdag*, van 10 tot 1 ure.

C. F. DONNADIEU.

Toegepaste Scheikunde: *Maandag* en *Vrijdag*, van 9 tot 10 ure.

Scheikunde, toegepast op den landbouw: *Dingsdag* en *Vrijdag*, van 2 tot 3 ure.

Oefeningen in het Laboratorium: voor de mijnen, 3^e studiejaar. *Dingsdag*, van 8—11 ure, *Vrijdag* van 12 tot 3 ure, *Zaterdag*, van 8 tot 12 en van 2 tot 4 ure.

Voor de mijnen, 4^{de} Studiejaar: *Dingsdag* en *Donderdag* van 8 tot 12 ure.

Voor de O. I. ambtenaren 3^{de} Studiejaar, *Dingsdag* en *Zaterdag* van 8 tot 12 ure; 4^{de} Studiejaar: *Vrijdag* van 10—1 ure, *Zaterdag* van 8—1 ure.

W. L. OVERDUIJN.

Natuurkunde: 1^{ste} Studiejaar, *Dingsdag* en *Donderdag* van 10 tot 11 ure.

2^{de} Studiejaar, *Maandag* en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

3^{de} en 4^{de} Studiejaar, *Dingsdag*, *Woensdag* en *Donderdag*, van 12 tot 1 ure.

Toegepaste werktuigkunde, 4^{de} Studiejaar, *Zaterdag*, van 8—12 ure.

E. MULDER.

Scheikunde: 2^{de} Studiejaar, *Maandag*, *Woensdag* en *Donderdag* van 11—12 ure.

L. COHEN STUART.

Algebra: 2^{de} Studiejaar. *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag* en *Donderdag* van 12—1 en *Vrijdag* van 1—2 ure.

Differentiaal rekening: 2de Studiejaar na de Kers-vacantie op dezelfde uren.

Cosmographie: *Donderdag*, van 2 tot 3 ure.

Geodesie: 3de Studiejaar. *Donderdag* en *Vrijdag* van 10 tot 11 ure.

4de Studiejaar: *Maandag* en *Woensdag*, van 3 tot 4 ure.

Werktuigkunde: 4de Studiejaar. *Vrijdag* en *Zaterdag* van 12 tot 1 ure.

R. W. v. GOENS.

Analytische Meetkunst: *Maandag*, *Woensdag*, *Vrijdag* van 8 tot 9 ure.

Beschrijvende Meetkunst; *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaterdag* van 8 tot 9 ure.

Teekenen van Epures, alle dagen van 9—10 ure.

Stereotomie: *Maandag* en *Dingsdag* van 1—4 ure, *Woensdag* van 2 tot 4 ure.

W. I. KEMPERS.

Meetkunst: van September tot December, alle dagen, behalve *Zaterdag*, van 11 tot 12 ure.

Stelkunst: van Sept. tot Maart; vóór de Paaschvacantie: *Maandag*, *Vrijdag* en *Zaterdag* van 2 tot 3 ure; na de Paaschvacantie: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Driehoeksmeting: van Januarij tot April, *Maandag*, *Vrijdag* en *Zaterdag*, van 2 tot 3 uur.

Oefeningen in het lijnteeekenen: *Dingsdag* van 12 tot 1 ure, *Woensdag* van 10 tot 11 ure, *Donderdag* van 12 tot 1 ure, *Vrijdag* van 10 tot 11 ure, *Zaterdag* van 11 tot 1 ure.

Beschrijvende Meetkunst: van Januarij tot Junij, op de uren der Meetkunst.

Analytische Meetkunst: van Mei tot Junij op de uren van de Driehoeksmeting.

Landmeetkunde: voor de O. I. Ambtenaren 3^{de} Studiejaar, 's *Zaturdays* om de 14 dagen van 3—4 ure; voor de O. I. Ambtenaren 4^{de} Studiejaar, 's *Maandags* om de 14 dagen van 10—11 ure.

Bovendien van April tot Junij op geschikte namiddag-dagen toepassingen der Meetkunde op het terrein, met de ambtenaren 2^{de} klasse 4^{de} Studiejaar.

NB. van deze toepassingen en van de lessen in de Landmeetkunde kunnen ook gebruik maken de Ambtenaren 1^{ste} klasse.

YK EN ACCYNSSEN.

A. VAN DER TOORN.

Yk en Accijnsen: *Maandag* en *Woensdag*, van 3 tot 4 ure.

Ykwezen: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, van 1 tot 3 ure.

BOUWKUNDE.

D. I. STORM BUIJSING.

Waterbouwkunde: 3^{de} Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

Vierde Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag* en *Donderdag*, van 8 tot 10 ure.

Waterbouwkundig Teekenen: 3^{de} Studiejaar. *Donderdag*, van 2 tot 4, en *Vrijdag*, van 1 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar. *Maandag* en *Vrijdag*, van 8 tot 10 ure; *Dingsdag* en *Donderdag*, van 10 tot 12 ure.

I. E. TERWINKEL.

Bouwkunde: 2^{de} Studiejaar voor de afdeeling A. S. *Vrijdag*, van 11 tot 12 ure; voor de O. I. Ambtenaren. *Dingsdag* van 11 tot 12 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag*, van 10 tot 11 ure; *Donderdag*, van 1 tot 2 ure en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Vierde Studiejaar. *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure; *Donderdag* en *Vrijdag*, van 2 tot 3 ure.

Bouwkundig Teekenen: 2^{de} Studiejaar. Voor de afdeeling A. S. *Dingsdag*, van 1 tot 3 ure. Voor de O. I. Ambtenaren, *Donderdag* van 1 tot 3 ure.

Derde studiejaar. *Dingsdag*, van 8 tot 10 ure en *Zaterdag*, van 2 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar: *Maandag*, van 11 tot 1 ure; *Woensdag*, van 10 tot 12 ure en *Vrijdag*, van 10 tot 1 ure.

TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE

VAN

NEËRLANSCH-INDIË.

T. ROORDA.

Javaansche taal: 3^{de} Studiejaar. *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag* en *Donderdag*, van 2 tot 3 ure.

(*Woensdag*, te beginnen na de Kersvacantie.)

Vierde Studiejaar. Op dezelfde dagen en *Vrijdag* van 3 tot 4 ure.

I. PYNAPPEL, Gz.

Maleische taal: 2^{de} Studiejaar. *Maandag* van 3 tot 4, *Woensdag* van 1 tot 2 en *Donderdag*, van 3 tot 4 ure.

Derde Studiejaar, *Dingsdag* en *Donderdag*, van 12 tot 1 ure.

Vierde Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 12 tot 1 ure

Land- en Volkenkunde, 2de Studiejaar. *Maandag* van 1 tot 2 en *Woensdag* van 2 tot 3 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar. *Dingsdag*, van 1 tot 2 ure.

S. KEIJZER.

Javaansche taal: 1ste Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Tweede Studiejaar. *Maandag* van 2—3 ure, *Donderdag* van 12—1 ure en *Zaterdag* van 3—4 ure.

Mohammedaansch Regt: *Maandag* en *Vrijdag*, van 1 tot 2 ure.

Wetten en Instellingen van Neêrlandsch-Indië: *Donderdag*, van 1 tot 2 ure, *Zaterdag* van 2—3 ure.

M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT.

Geschiedenis van den Handel: 3de Studiejaar. *Maandag* en *Zaterdag* van 12 tot 1 ure.

Staatshuishoudkunde: 4de Studiejaar. *Maandag*, van 2 tot 3 ure, en *Zaterdag*, van 3 tot 4 ure.

NIEUWERE LETTERKUNDE.

G. VAN WIERINGHEN BORSKI.

Nederlandsche stijl: 1ste Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag*, van 1 tot 2 ure.

Tweede Studiejaar. *Zaterdag*, van 2 tot 3 ure.

Derde Studiejaar. *Woensdag* en *Zaterdag*, van 1 tot 2 ure.

Vierde Studiejaar. *Woensdag*, van 2 tot 3 ure en *Zaterdag*, van 1 tot 2 ure.

R. H. ARNTZENIUS.

Engelsche Taal- en Letterkunde: 1ste Studiejaar. *Maandag* en *Zaterdag*, van 10 tot 11 ure, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 9—10 ure.

Tweede Studiejaar. *Vrijdag*, van 10 tot 11 ure, en *Zaterdag*, van 12 tot 1 ure.

D. BUDDINGH.

Hoogduitsche Taal- en Letterkunde: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaterdag*, van 8 tot 9 ure.

G. I. F. GUFFROY.

Fransche Taal- en Letterkunde: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 8 tot 9 ure.

TEEKENKUNDE.

PAUL TÉTAR VAN ELVEN.

Handteekenen: 1ste Studiejaar. *Maandag*, en *Donderdag* 's avonds van 6—8 ure.

Tweede Studiejaar. *Dingsdag* 's avonds van 6—7 ure en *Vrijdag* 's avonds van 6—8 ure

G. REUVEKAMP.

Bouwkundig teekenen: Tweede studiejaar voor de afdeeling A. S. *Vrijdag* van 2—4 ure; voor de O. Ind. Ambtenaren. *Donderdag* van 1—3 ure.

MODELMAKERIJ.

Oefeningen in het Modelmaken. 2de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag* van 1 tot 4 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag*, *Donderdag* van 8 tot 10 ure en *Zaterdag* van 8—12 ure.

AKADEMISCHE INRICHTINGEN.

BIBLIOTHEEK.

De Bibliotheek is geopend: gedurende den tijd der Akademische Lessen, alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen, van 2 tot 4 ure; *Maandag* en *Donderdag*, 's avonds van 7 tot 10 ure.

Gedurende den Vacantietijd, alleen *Donderdag*, van 2 tot 4 ure.

W. L. OVERDUYN. — Bibliothecaris.

J. N. VERSCHOOR. — Adjunct Bibliothecaris.

De MODELZAAL, het KABINET VAN NATUURKUNDIGE WERKTUIGEN, het MINERALOGISCH KABINET enz zijn te bezichtigen op aanvraag bij den heer G. REUVEKAMP; het KABINET VAN OOSTERSCHE VOORWERPEN, op aanvraag bij den heer J. PIJNAPPEL, GZ.

REGLEMENT
OP HET
BEZOEK DER BIBLIOTHEEK
EN HET
UITLEENEN VAN WERKEN.

Art. 1. Gedurende den loop der lessen zal de Bibliotheek geopend zijn elken werkdag der week, 's middags van 2 tot 4 ure, en des Maandags en Donderdags van 7 tot 10 ure.

Art. 2. In vacantiетijden zal de Bibliotheek geopend zijn des Donderdags van 2 tot 4 ure.

Art. 3. De bezoekers der Bibliotheek worden verzocht, hunne overjassen, hoeden en rottingen aan den ingang te laten.

Art. 4. Op de Bibliotheek zal niet geroookt worden.

Art. 5. Docenten en Kweekelingen der Akademie kunnen uit de Bibliotheek ontvangen, tegen behoorlijk reęu, waarbij zij zich verbinden het geleende werk, binnen den bepaalden tijd terug te bezorgen en aangekomen schade te vergoeden.

Art. 6. Niemand zal meer dan vijf banden te gelijk ter leen mogen hebben, zonder magtiging van den Directeur.

Art. 7. Er zal van de uitgeleende werken een register worden gehouden.

Art. 8. Op de Bibliotheek zal voor-handen liggen een register, waarin ieder, die een werk verlangt dat uitgeleend is, van zijn verlangen kan doen blijken.

Art. 9. Tijdschriften zullen niet langer dan voor acht, andere werken niet langer dan voor veertien dagen uitgeleend worden.

Art. 10. Indien na verloop van den gestelden tijd, het werk voor langer begeerd wordt, zal de vergunning 8 dagen kunnen verlengd worden, zoo door anderen niet naar het afwezige werk gevraagd is. Van de verlenging zal op het eerste reçu melding worden gemaakt, door den Bibliotheecaris en den belanghebbende onderteekend.

Art. 11. Geen tijdschrift zal voor langer dan 2, geen ander werk langer dan 3 weken achtereen, aan de zelfde persoon, uitgeleend worden, dan op magtiging van den Directeur.

Art. 12. Geen tijdschrift zal voor langer dan 4, geen ander werk langer dan 6 weken achtereen, aan verschillende personen, uitgeleend worden, dan op magtiging van den Directeur.

Art. 13. Aan personen, die niet tot de Akademie behooren, kunnen werken ter leen gegeven worden, tegen behoorlijk reçu en op magtiging van den Directeur.

Art. 14. Teekeningen, kaarten, platen, plaatwerken, woordenboeken en handschriften worden niet ter leen gegeven, dan op magtiging van den Directeur.

Art. 15. Van de magtiging tot afgifte, of tot verlenging van den toegestanen tijd zal moeten blijken op het register van uitgeleende werken, door handteekening van den Directeur.

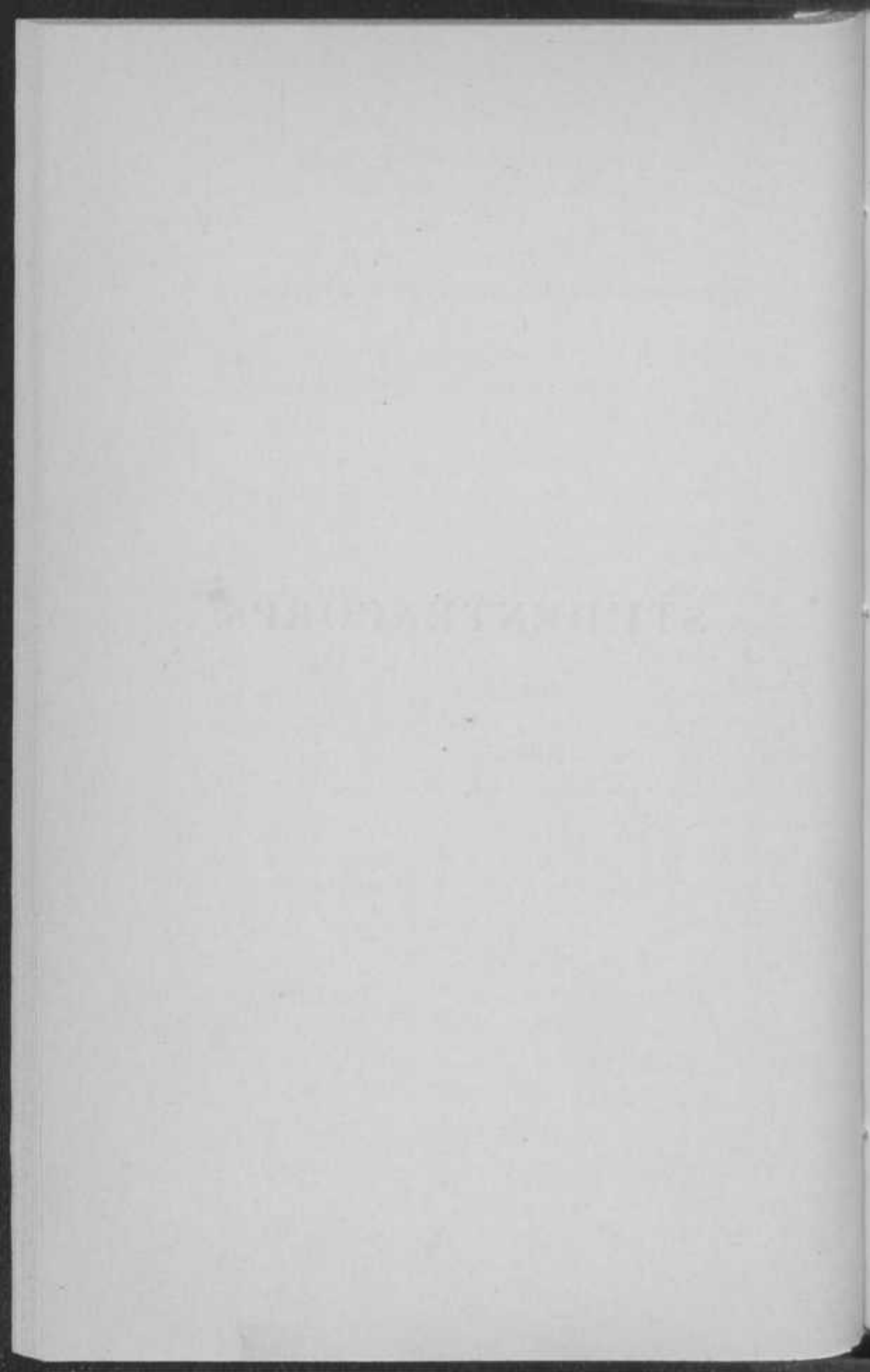
Art. 16. Ongebonden Nos. van tijdschriften worden niet ter leen gegeven.

Art. 17. Op schriftelijke aanvraag van den Directeur moeten, ook binnen tijds, geleende werken terug bezorgd worden.

Art. 18. De afgifte van werken, die terleen verstrekt worden, zal alleen geschieden des Maandags en Donderdags avonds.

NB. Dit Reglement, vroeger door den Directeur SIMONS vastgesteld, is bij voortduring van kracht.

STUDENTENCORPS.



LEDEN VAN HET CORPS.

A.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
S. K. van Aalst,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Karis.
R. M. C. v. Alphen,	C. I. <i>Vest.</i>	Bottema.
A. C. Andreas,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	} Haverkorn van Rijsewijk.
F. J. H. L. d'Aul-		
nis de Bourouill,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	
J. L. L. d'Aulnis		
de Bourouill,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	} Prager.
R. D. d'Abo,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	
J. D. C. W. d'A-		} v. Veen.
blaing van Gies-		
senburg,	A. S. <i>Koornmarkt.</i>	

B.

J. v. d. Wall Bake,	C. I. <i>Wijnhaven.</i>	v. Mierloo.
F. C. Bake,	C. I. <i>Groote Markt.</i>	Stillebroer.
H. G. v. d. Sande		
Bakhuijzen,	C. I. <i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
J. de Blaauw,	O.I.A. <i>Binnenwatersloot.</i>	Bosman.
W. J. S. J. Blom,	C. I. <i>Voorstraat.</i>	v. Ruijven.

*Namen.**Woonplaatsen.*

T. F. Boerlage,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Nortier.
A.H.A. Bouricius,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Schagen van Leeuwen.
A. C. Broekman,	C. I. <i>Achterom.</i>	Weber.
P. H. A. Martini Buijs,	C. I. <i>Nieuwstraat.</i>	Penders.
B. C. Budde,	A. S. <i>Rotterd. Poort.</i>	Wiegman.
C. P. J. v. d. Berg,	A. S. <i>Rotterdam.</i>	zijn Ouders.
H. E. de Bruijn,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	zijn Moeder.
G. L. Band,	O.I.A. <i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
T. J. Th. N. Beuk- man,	O.I.A. <i>Spooringel.</i>	zijn Moeder.
P. J. van Berckel,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	zijn Ouders.

C.

J. C. L. Cambier,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Vellekoop.
P. E. Charbon, Pz.	A. S. <i>Oosteinde.</i>	van Gils.
A. A. A. Clignett,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Nortier.
H. W. Cox,	A. S. <i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
C. van Citters,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	v. Riel.
P. A. Oetgens van Waveren Pancras Clifford,	O.I.A. <i>Choorstraat.</i>	Borski.
A. H. O. le Clercq,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	zijn Moeder.

D.

F. G. C. Degent,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Karis.
F. G. v. Delden,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Blisting.
F. G. A. v. Delden,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Bali.
C. J. v. Doorn,	A. S. <i>Jacob Gerritsestraat.</i>	Peters.
B. A. A. Deenik,	A. S. <i>Koornmarkt.</i>	zijn Ouders.
W. Deval, Jr.,	O.I.A. <i>Oude Langendijk.</i>	Kempers.

E.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
C.W. Eekhout Jr.,	C. I. <i>Wijnhaven.</i>	v. Mierloo.
J. C. Estor,	A. S. <i>Nieuwstraat.</i>	Penders.
P. Evekink,	A. S. <i>Hypolitusbuurt.</i>	Wed. Bake.
E. A. Engelbrecht,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	zijn Ouders.
E. L. Elias,	O.I.A. <i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
A. C. Enschedé,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Roest.

F.

J. A. Focquin,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Terwinkel.
----------------	---------------------------	------------

G.

J. H. F. Sollewijn		
Gelpke,	O.I.A. <i>Vlamingstraat.</i>	zijn Ouders.
J. L. Hanozet		
Gordon,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van den Berg.
J. Gosschalk,	A. S. <i>Groote Markt.</i>	Giessen.
W. H. de Greve,	A. S. <i>Binnenwatersloot.</i>	Bosman.
W. Greve,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Wed. Duffels.
C. de Gijselaar,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sar.
D. B. Gips,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.

H.

A. F. v. Haastert,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	Kip.
G. H. M. Harloff,	O.I.A. {	
J. W. G. Harloff,	O.I.A. { <i>Voorstraat.</i>	Harloff.
R. van Hasselt,	O.I.A. <i>Vlamingstraat.</i>	Kempers.
A. H. Helbach,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	zijn Ouders.
Th. Heijtingh,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	zijn Moeder.
W. Hoenuft,	C. I. <i>Jacob Gerritsestraat.</i>	Kramer.
H. P. F. Hoijer,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Harmsen.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
A. van Hooff,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Zeelenberg.
G. A. Hoogenstraten,	A. S. <i>Groote Markt.</i>	Duffels.
J. A. Huguenin,	M. <i>Oude Delft.</i>	zijn Moeder.
W. H. Hubrecht,	A. S. <i>Geer.</i>	de Koning.
P. J. Havelaar,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Timmerhans.
W. K. van Horn,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	zijn Moeder.
J. C. v. Heukelom,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Vogelsang.
A. Huët,	A. S. <i>Verwersdijk.</i>	Sablairolles.
E. T. O. Houck,	O. I. A. <i>Koornmarkt.</i>	Willschut.
A. G. T. Halewijn,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.

I.

M. A. v. Idsinga,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	zijn Moeder.
W. F. Itzig Heine,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Nortier.

K.

L. C. E. Kniphorst,	O. I. A. <i>Voorstraat.</i>	van der Horst.
W. A. de Kock v. Leeuwen,	O. I. A. <i>Voorstraat.</i>	Karis.
A. L. Kroef,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	zijn Moeder.
I. C. Th. Kroesen,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.
W. D. J. Koentz,	A. S. <i>Koornmarkt.</i>	Koster van Groos.
W. J. v. Andringa de Kempnaer,	A. S. <i>Vlamingstraat.</i>	Kempers.
A. W. T. Kock,	A. S. <i>Oosteinde.</i>	Wed. Logger.
L. Krom,	Y. <i>Vlamingstraat.</i>	Houtman.
J. H. A. Kuyper,	A. S. <i>Wijnhaven.</i>	zijn Moeder.
C. C. v. d. Kemp,	A. S. <i>Binnenwatersloot.</i>	Duffels.
L. J. Kesper,	A. S. <i>Noordeinde.</i>	Muller.

L.

<i>Namen.</i>	<i>Woonplaatsen.</i>
H. F. Ledeboer, O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Wed. Stennekes.
E. D. Levyssohn	
Norman, O.I.A. <i>Binnenwatersloot.</i>	Bosman.
H. J. v. d. Leeuw, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. de Groot.
E. J. de Savornin	
Lohman, A. S. <i>Turfmarkt.</i>	Wed. van Diesen.
D. F. W. Lucassen, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Gaijmans.
D. N. Labrijn, A. S. <i>Oude Delft.</i>	Timmerhans.
W. de Loos, A. S. <i>Rotterdam.</i>	zijn Ouders.
A. R. Lobry, A. S. <i>Haagweg.</i>	zijn Ouders.
A. B. Lucardie, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.

M.

Th. Mayor, O.I.A. <i>Kulk.*</i>	Marinus.
Fred. Mayor, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Masthof.
J. M. Matthijssen, O.I.A. <i>Ketelstraat.</i>	Buddingh.
C. W. P. Mieling, A. S. <i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
J. B. v. de Mortel, A. S. <i>Turfmarkt.</i>	Govert.
A. van der Muts, O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Boxstardt.
E. P. v. Meeuwen, A. S. <i>Oude Delft.</i>	v. Esseling.
J. P. v. Mansvelt, C. I. <i>Koornmarkt.</i>	Rijnders.
P. Merkus, A. S. <i>Choorstraat.</i>	Hoop.
P. Schenkenburg	
v. Mierop, A. S. <i>Koornmarkt.</i>	zijn Ouders.
J. Müllemeister, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	wed. Blommestein.
S. Westerbaan	
Muurling, C. I. <i>Binnenwatersloot.</i>	Dikhof.

N.

A. J. B. H. Nahuys, O.I.A. <i>Noordeinde.</i>	van Essen.
---	------------

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen</i>
W. D. v. Nispen,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Smit.
E. S. v. Noorden,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Breetvelt.

O.

J. W. Obdam,	O.I.A. <i>Vlamingstraat.</i>	Kempers.
C. M. Ketting Olivier,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Prager.

P.

R. Piekema,	A. S. <i>Vlamingstraat.</i>	Wed. v. d. Pluim.
C. L. F. Post,	A. S. <i>Oude Delft</i>	Prager.
W. C. Piepers.	O.I.A. <i>Choorstraat.</i>	Borski.
J. W. M. v. d. Palm,	O.I.A. <i>Jacob Gerritsestraat.</i>	Kramer.
W. Permentier,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	zijn Ouders.
J. André de la Porte,	A. I. <i>Hypolitusbuurt.</i>	Wed. Bake.

R.

J. G. A. Rade- maker,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wellan.
J. W. Rambaldo,	O.I.A. <i>Voldersgracht.</i>	Wolterbeek.
J. C. Reijnst,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Drabbe.
J. H. L. A. von Rosenthal,	A. S. <i>Groote Markt.</i>	den Hengst.
F. A. A. Ruiten- bach,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	zijn Moeder.
H. G. Rouk Jr.	A. S. <i>Oude Delft.</i>	van Nerum.
F. J. G. Rutten,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Vogelensang.
M. F. Reijnst,	O.I.A. <i>Choorstraat.</i>	Borski.
W. R. de Roos,	O.I.A. <i>Ketelstraat.</i>	Budding.

S.

G. L. Schultz,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Masthoff.
M. Simon,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Ahsman.
B. Smissaert,	{ O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.
H. Smissaert,		
J.W.H. Smissaert,	O.I.A. <i>Markt.</i>	Duffels.
P. J. A. Spaan,	{ O.I.A. <i>Markt.</i>	Wed. Duffels.
A. J. Spaan,		
W. Spoor,	A. S. <i>Turfmarkt.</i>	Wed. v. Diesen.
P.L.H. Stennekes,	O.I.A. <i>Koormarkt.</i>	zijn Moeder.
J. W. J. Stieneker,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Schagen v. Leeuwen
W. H. Stollé,	O.I.A. <i>Lange Dijk.</i>	Kempers.
D. Schaap,	A. S. <i>Lange Dijk.</i>	zijn Moeder.
Th. J. Scholten,	A. S. <i>Kulk.</i>	Wed. Visser.
C.F.M.H. Schnebelie,	A. S. <i>Papensteeg.</i>	Fanel.
P. F. Schlosser,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Breetvelt.
N. F. H. v. Slijpe,	O.I.A. <i>Turfmarkt.</i>	Wed. v. Diesen.
J. P. Schorer van de Souburgen,	A. S. <i>Oosteinde.</i>	van Gils.

T.

J. K. F. Timmerhans,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	zijn Ouders.
P. J. Troost,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Breetvelt.
A. Thesingh,	O.I.A. <i>Vlamingstraat.</i>	zijn Ouders.
H. J. Tideman,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Stillebroer.

V.

W. C. v. d. Ven,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Ahsman.
S. Verburgh,	C. I. <i>Nieuwstraat.</i>	Munnik.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
A. J. F. G. M.		
Verheijen,	C. I. <i>Binnenwatersloot.</i>	Brouwer.
C. P. Verloop,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Berenbak.
S. J. Vermaes,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	van Nerum.
C. S. Verwijs,	O.I.A. <i>Turfmarkt.</i>	Olifiers.
F. L. F. E. de		
Vogel,	O.I.A. <i>Turfmarkt.</i>	Verdussen.
A. J. Voet,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Harrewijn.
C. Vos,	A. S. <i>Langen Dijk.</i>	van Straelen.
C. D. Vreede,	A. S. <i>Noordeinde.</i>	Vermeulen.
W. K. M. Vrolik,	A. S. <i>Oude lange Dijk.</i>	Nijenhuis.
J. Rouppe van der		
Voort,	A. S. <i>Groote Markt.</i>	van Leeuwen.

W.

F. M. Wachter,	O.I.A. <i>Wijnhaven.</i>	Brouwer.
F. L. Wattendorff,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Masthoff.
I. C. Wencker,	C. I. <i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
B. H. W. F.		
Werndly,	A. S. <i>Binnenwatersloot.</i>	van Kapel.
J. F. W. Wessels,	O.I.A. {	hun Ouders.
L. Wessels,	O.I.A. { <i>Leidschendam.</i>	
R. Wichers,	O.I.A. <i>Hypolitusbuurt.</i>	Brons.
N. G. H. Kleyn v.		
Willigen,	A. S. <i>Koornmarkt.</i>	zijn Ouders.
C. P. K. Winckel,	A. S. <i>N. zijde Oude Kerk.</i>	Meeuwissen.

GEEN LEDEN VAN HET CORPS.

D. P. Broekman,	Y. <i>Achterom.</i>	Weber.
J. A. Buddingh,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Buddingh.
E. T. v. Dissel,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	Clerx.
D. Dobbe,	Y. <i>Buitenwatersloot.</i>	Schaap.
H. L. Köhler,	O.I.A. <i>Vlammingstraat.</i>	N ^o . 196.
J. W. Mensingh,	O.I.A. <i>'s Hage (Bierkade.)</i>	zijn Ouders.
J. P. C. v. d. Mark,	O.I.A.	
P. C. Nolthenius,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	v. d. Valek.
T. A. F. v. d. Valk,	O.I.A. <i>Binnenwatersloot.</i>	v. d. Seyp.
V. R. Pitcairn,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Gaymans.

GEPROMOVEERDEN AAN ANDERE AKADEMIËN.

Dr. P. A. Bergsma, O.I.A.	{ <i>Groote Markt.</i>	Sar.
Dr. A. J. Bergsma, O.I.A.		

NAAMLIJST

van hen, die voor Ambtenaren 1e Klasse aan deze
Akademie studeren.

J. C. N. Adriaans,	<i>Oude Delft.</i>	v. Eersel.
J. W. S. v. d. Aa,	<i>Turfmarkt.</i>	l'Ouran.
H. A. Blume,	<i>Oude Delft.</i>	Vogelzang.
H. B. C. C. Boermayer v. Barrinkhofen,	<i>Vlamingstaat.</i>	v. d. Pluym.
J. A. M. Cats de Raet,	<i>'s Hage.</i>	zijn Ouders.
C. Canter Visscher,	<i>Rotterd. poort.</i>	Wigman.
F. E. Embrechts,	<i>Oude Delft.</i>	v. Riel.
H. F. K. Engelbrecht,	<i>Oude Delft.</i>	zijn Ouders.
W. de Gelder,	<i>Kolk.</i>	Marinus.
P. J. J. C. v. Nieuwen- hove Helbach,	<i>Voorstraat.</i>	Zee.
L. F. A. Haysinga,		
G. J. Keizer,	<i>Kolk.</i>	Ahsman.
E. R. J. C. de Kuyper,	<i>Markt.</i>	wed. Toolen.
J. H. v. Lennep,	<i>Groote Markt.</i>	Parels.
H. D. Levyssohn Nor- man,	<i>Binnenwatersloot.</i>	Bosman.
H. D. Matthes,	<i>Oude Delft.</i>	van Rijn.
A. Makkers,	<i>Binnenwatersloot.</i>	v. d. Ende.
P. C. Maas Geesteranus,	<i>Voldersgracht.</i>	Contze.
J. N. Metman,	<i>Markt.</i>	wed. v. Noorden.
A. M. Oudemans,	<i>Voorstraat.</i>	Karis.
T. Plate,	<i>Op Pas-Geld.</i>	zijn Ouders.
J. J. Pfister,	<i>Vischmarkt.</i>	Pijpers.

J. J. Schneither,	<i>Groote Markt.</i>	Stillebroer.
C. M. Smulders.	<i>Vischmarkt.</i>	Pijpers.
J. R. E. de Sturler,		
L. J. Selleger,		
P. C. E. Specht Grijp,	<i>Groote Markt.</i>	Breetvelt.
J. C. L. Wichers,	<i>Voldersgracht.</i>	Foppe.

GETAL DER INGESCHREVENEN

OP DE ROLLEN

DEZER

A K A D E M I E.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 2 ^e classe.	82.
Voor Algemeene Studie	63.
Voor Civiel Ingenieurs	18.
Voor Yk en Accijnsen.	5.
Voor het Mijnwezen.	2.
Voor andere Doeleinden.	—
	170.

Gepromoveerden aan andere Akademiën.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 1 ^e Classe.	28.
Voor Oost-Indisch Ambtenaren 2 ^e Classe.	2.
	30.
Totaal. . . .	200.

Commissiën uit de Studenten.

BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING

VAN HET

STUDENTENCORPS.

Senaat.

J. C. Reynst, *Pres.*

A. J. F. G. M. Verheyen, *Secret.*

J. van den Wall Bake, *Pres. A. S.*

W. D. van Nispen, *Pres. O. I. A.*

T. F. Boerlage,

F. G. van Delden, } *Leden.*

A. L. Kroef.

Vaandeldrager.

A. B. Lucardie.

Commissie voor den Schouwburg.

A. C. Andreas.

C. D. Vreede.

Commissie tot Redaktie van den Almanak voor 1858

J. Gosschalk, *Pres.*
 S. Westerbaan Muurling, *Secret.*
 F. G. van Delden.
 R. M. C. van Alphen.
 W. J. S. J. Blom.
 G. H. M. Harloff.

BIJZONDERE COMMISSIËN.**Commissarissen van de Societeit****PHOENIX.**

J. van den Wall Bake, *Pres.*
 P. Merkus, *Secr.*
 W. D. van Nispen.
 J. C. Reijnst.
 P. E. Charbon, *Pzn.*
 W. F. Itzig Heine.

Commissarissen van het Gymnastie-Gezelschap**ODIN.**

F. L. F. E. de Vogel, *Pres.*
 T. F. Boerlage, *Secr.*
 W. F. Itzig Heine.

Schermmeester.

Oosterhoff.

Muzijkgezelschap**APOLLO.**

J. van den Wall Bake, *Pres.*
 W. A. de Kock van Leeuwen, *Secr.*
 L. C. E. Kniphorst.
 D. F. W. Lucassen.
 P. H. A. Martini Buijs.

Buks- en Pistoolgezelschap**DILETTO ED ARME,**

II^e AFDEELING.

BESTUUR.

Eerelid:

Z. K. H. DE PRINS VAN ORANJE.

J. van den Wall Bake, *Pres.*
 D. F. W. Lucassen, *Secr.*
 F. L. F. E. de Vogel.

LIJST DER DISPUTEN.

Nieuwere Letterkunde.

O. K. W.

L. C. E. Kniphorst, *Pres.*

W. D. van Nispen, *Secret.*

Oostersche Talen en Land- en Volkenkunde.

၂၅ ခု မိ ၅ ခု

J. A. Focquin, *Pres.*

D. F. W. Lucassen, *Secret.*

Wis- en Natuurkunde.

MINERVA.

W. J. S. J. Blom, *Pres.*

A. L. Kroef, *Secret.*

Gemengde Wetenschappen.

THEORIE EN PRAKTIJK.

A. L. Kroef, *Pres.*

P. E. Charbon Pzn. *Secret.*

Hollandsche taal- en letterkunde.

EXERCENDO.

J. H. L. d'Aulnis de Bourouill, *Pres.*

R. Piekema, *Secret.*

PROMOTIËN.

In het jaar 1857

zijn aan deze Akademie gepromoveerd: tot O. I. Ambtenaren 1^e classe:

J. F. van der Aar.
W. B. Bergsma.
W. de Booy.
J. A. van der Chys.
H. B. van Davelaer.
W. F. C. de Eerens.
H. N. Grobbée.
G. G. van Harencarspel.
J. Heringa.
C. G. Hultman.
H. C. M. van Kervel.
T. A. R. Schönermark.
H. Sträter.
E. J. L. de Sturler.

tot O. I. Ambtenaren 2^e klasse:

K. F. Bohl.
I. H. Oetgens van Wavoren Pancras Clifford.
H. C. Eijbergen.
M. L. E. Halewijn.
F. L. van Heeckeren van Brandsenburg.
L. Mulok Houwer.
C. F. Humme.
W. Ligtvoet.

J. Hupscher.
W. A. Keuchenius.
D. Meijer.
C. L. Rosemeier.
J. M. van Vleuten.

tot Civiel Ingenieurs:

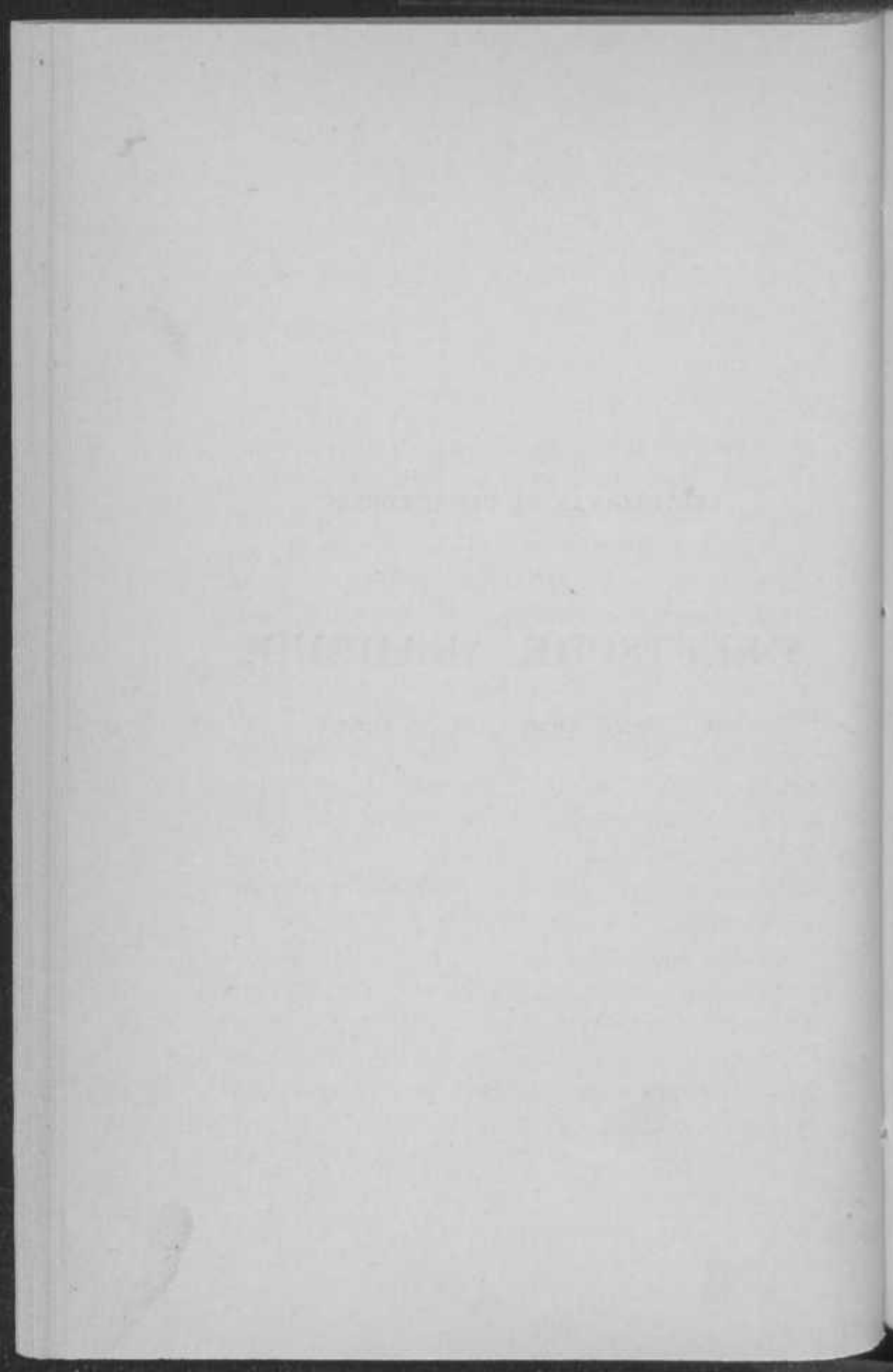
A. M. K. W. van Ittersum.
R. C. van der Palm.
L. A. Sandberg.
C. H. Breunissen Troost.
J. M. F. Wellan.

VERVOLG VAN DE GESCHIEDENIS

DER

DELFTSCHE AKADEMIE.

(Van Sept. 1856 tot Sept. 1857.)



Is het altijd een moeilijke taak in korte trekken de gebeurtenissen van een vervlogen jaar te vermelden, een taak, waartegen zelfs velen met huivering opzagen, wanneer het jaar vervlogen was, zonder veel belangrijks ter vermelding aan te bieden; niet minder is dit het geval, wanneer er méér dan jaarlijks terugkomende voorvallen te vermelden zijn.

Hoewel nu in dit geval de Redaktie zich teregt mag vleijen, dat velen, zoo niet allen, die den Almanak ter hand nemen, met belangstelling de geschiedenis zullen opslaan, zoo zal haar daardoor het gewigt van haar taak en de daaraan verbonden bezwaren, slechts in helderder daglicht verschijnen en voor hare taak doen terugdeinzen.

En is het eene gewaagde onderstelling dat de geschiedenis van dezen Almanak in dat geval zal verkeerem?

Slaan wij een blik op 't afgeloopen jaar, dan vertoonem zich terstond aan ons oog de feesten.

Wie toch leeft niet nog voor eenige oogenblikken gaarne in die allergeuoegelijkste dagen; wie die ze bijwoonde zal dien tijd vergeten?

Maar die feesten uit dat oogpunt te beschouwen,

zooals het in den Studenten-Almanak dient te geschieden, en ze zoo te beschrijven, dat menigeen den Almanak voldaan ter zijde zal leggen, dat is iets, waarop wij niet mogen hopen.

Wij rekenen dan op uwe toegevendheid, wanneer wij de voornaamste feiten van het afgelopen jaar gaan vermelden.

Zoo als naar gewoonte vereenigden de Studenten zich na de groote vacantie weer; velen om hun studiën voort te zetten, anderen om die te hervatten, en aan het eind van het jaar te beproeven, of het noodlot hen gunstiger zou zijn.

Hoe daarop den 27^{sten} October het corps met een groot aantal leden vermeerderd, en hun inlijving op de Societeit gevierd werd, daarover zullen wij niet uitwijden, als voorvallen, die ieder jaar terugkomen en waarbij niets bijzonders plaats greep.

Later werd het getal der nieuwe leden nog met 4 vermeerderd, waarvan één tijdens zijn novociaat om vermeende redenen voor het Candidaat-lidmaatschap bedankt, maar zich toch later weêr als zoodanig aangegeven had.

Mogt het corps zich over een aanzienlijke vermeerdering verheugen, kort daarna rukte de onverbiddelijke dood een oud lid uit ons midden weg: J. van Haestert, oosterling van geboorte, die weldra als Ambtenaar 2^{de} classe naar zijn vaderland en betrekkingen zou teruggekeerd zijn.

Den 18^{den} November bewees het corps hem de laatste eer. —

Nog was de rouw, over hem aangenomen, niet afgelegd, of wij leden een ander verlies: het voorloopig aftreden van Dr. Simons als directeur der Akademie; dat thans, nu het onderstelbaar is, ons aller harten met rouw vervult.

Was het ons aangenaam in September te vernemen, dat het Z. M. den Koning behaagd had Dr. Simons, ook na zijn benoeming tot Minister van Binnenlandsche zaken, dezelfde betrekking tot onze Akademie te laten behouden, en voorloopig tot beheer van de dagelijksche zaken een Raad van Bestuur aan te stellen, — zoo mogten wij toch hopen hem als Directeur te behouden.

Zelfs herleefde onze hoop, toen hij, na wegens ongesteldheid zijn belangrijke werkkring verlaten te hebben, zich weêr in Delft vestigde, op onze feesten als Directeur der Akademie verscheen en aan 't einde van het jaar de beide Commissiën voor de eind-examina presideerde.

Helaas, die hoop was ijdel! In de vacantie lazen wij het immers allen in de couranten, dat Dr. Simons door Z. M. den Koning als Directeur onzer Akademie eervol ontslagen en de Raad van Bestuur bevestigd was!

Wie onzer betreurt hem niet, die zich steeds een waar vriend van allen betoonde! Hoevelen leidde hij niet door zijn raad en opwekking; hoevelen hadden niet het wêlgelukken van hunne studiën aan hem te danken!

Voorzeker, zijn verlies zal ons nooit vergoed worden!

Den 12^{den} December gaf het Scherm- en Gymnastie-gezelschap Odin een groot Assaut, ter viering van zijn Tienjarig bestaan. Waren alle aanwezigen, en hun aantal was niet gering, opgetogen over de blijken van spierkracht en vlugheid, de verrassing, die hierop volgde, bragt zeker niet minder bij, om het genot van den avond te verhoogen, terwijl (hoe kon het ook anders) 't geheel met een bal werd besloten.

Daarop verliep de winter, door weinig bijzonders gekenmerkt, tot dat eindelijk Mei naderde en de feesten een aanvang zouden nemen. Aangenaam was het ons voor dien tijd op eene Algemeene Vergadering te vernemen, dat ons Corps, door de meeste Studenten-vereenigingen van ons land, als zoodanig erkend was, terwijl de missives, die daarover, na de feesten, van de anderen inkwamen, even gunstig luiden. Wij zagen ons echter verplicht, voor de erkenning te bedanken van een der Athenaen, die meende, dat niet onvoorwaardelijk te kunnen doen.

Voordat wij de feesten gaan beschrijven, willen wij kortelijk herinneren, wat er tot voorbereiding, vooral van de Maskerade, gedaan was.

Reeds het vorige jaar, bij het beraadslagen over de inrigting van het jaarlijksch feest, was, door den Heer J. Bienfait, het denkbeeld geopperd, om

eene Maskerade te geven. Voor dat jaar kon er van zelf geen sprake van zijn; maar men benoemde eene Commissie van zes leden, om een voorloopig plan voor een gecostumeerden optogt zamen te stellen, en de beschrijvingen en teekeningen in orde te brengen. Tevens werd de algemeene wensch kenbaar gemaakt, om daartoe een onderwerp te nemen, dat betrekking had op Neêrlandsch-Indië. Dit toch zou vooral zeer passend zijn voor de leden van het Corps, waarvan de meesten eenmaal daarheen hopen te gaan; terwijl de optogt tevens van belang zou kunnen zijn voor anderen, daardoor in de gelegenheid gesteld, om zich eenig denkbeeld van de bewoners van die landen te vormen.

Reeds in Junij had de Commissie een ontwerp gemaakt, loopende over een feit uit de geschiedenis van onze Oost-Indische bezittingen, en de teekeningen waren nagenoeg gereed, toen de groote vacantie hen verhinderde, hunne bezigheden voort te zetten. Twee leden deden met succes hun eindexamen, en moesten dus vervangen worden, terwijl een derde voor zijn betrekking bedankte, en het toen nog niet noodig werd geoordeeld, iemand voor hem in de plaats te stellen.

Toen dan, na de groote vacantie, de opengevalen plaatsen aangevuld waren, en de bijkans geheel vernieuwde Commissie ¹⁾ de laatste hand aan haar

¹⁾ De Commissie bestond nu uit de Heeren J. van den Wall Bake, J. C. Reijnt, J. A. Focquin, W. D. van Nispen en J. M. A. Wellan.

werk wilde leggen, zagen zij zich bitter teleurgesteld; daar een van de afgetreden leden (de Heer J. Heyting), de vorige Secretaris, reeds als Ambtenaar 2^{de} classe naar Indië was vertrokken, en *alle* stukken had mêegenomen.

Dat de algemeene ontevredenheid en teleurstelling hierover hevig was, behoeft naauwelijks gezegd te worden.

Men zag zich dus verplicht het werk van den beginne af te hervatten, en, daar het thans scheen, dat er een geschikter onderwerp dan het voorgaande was te vinden, werd eindelijk besloten, om den Garebeg-optogt van den Sultan van Djokjokarta, en de meest karakteristieke Typen uit den Neêrlandsch-Oost-Indischen Archipel voor te stellen.

Ondertusschen was de winter reeds genaderd, zoodat de Commissie slechts een korten tijd voor zich had, om het ontwerp van den optogt, benevens de beschrijving en teekeningen in orde te brengen.

Kort na de kersvacantie werd alles, dank zij hun grooten ijver, voorgesteld en goedgekeurd, waarna al spoedig de verschillende taxaties en de keuze der kostumen plaats had.

Te gelijker tijd werd er een Feestcommissie benoemd tot regeling van de festiviteiten, welke bij die gelegenheid gegeven zouden worden. ¹⁾

¹⁾ De Feestcommissie bestond uit de Heeren H. Menten, J. van den Wall Bake, J. H. Oetgens van Waveren Pancras Clifford, L. C. E. Kniphorst, S. K. van Aalst, P. Boerlage en L. A. Sandberg.

Hoewel in 1852 het plan van een Reunie der Oud-studenten schipbreuk had geleden, en velen aarzelden, zich daar nog eens meê bezig te houden, oordeelde men het echter nu den geschikten tijd, om nogmaals pogingen daartoe in het werk te stellen.

De voorloopige werkzaamheden werden door de heeren D. Meijer en A. M. K. W. van Ittersum op zich genomen, die hun pogingen met een gunstigen uitslag mogten bekroond zien. De commissie voor de Reunie werd daarop aldus zamengesteld:

H. Menten, A. M. K. W. van Ittersum, C. L. Rosemeier, Viruly Verbruggen, van Limburg Stirum, de Bruyn Kops, van de Poll, Witsen Elias, Michaëlis, Reuvens en Crommelin.

Alle schikkingen werden aldus getroffen, het programma van de feesten bekend gemaakt, de kostumen vervaardigd, daarna gemonsterd en goedgekeurd, waarop den 4^{den} Mei de feesten een aanvang namen.

Reeds 's morgens vroeg, wapperden van de meeste huizen vlaggen, terwijl een blik naar buiten genoegzaam was om aan de buitengewone drukte en levendigheid, die overal heerschte, te zien dat er iets bijzonders gaande was. En het wàs een bijzondere dag voor Delft, die een week opende van feesten, zooals zijne grijze muren nog nooit hadden aanschouwd. Volgens het programma werd de rij van feesten geopend door een *Matinée Musicale*, bij gelegenheid van het *Concours*, dat gehouden werd

door de leden van de Ridderlijke Confrèrie Diletto ed Arme 2^{de} Afdeeling, in den Stads-Doele.

Deze vereeniging, hoewel pas in het begin van het vorig jaar opgericht, gaf blijken van den ridderlijken geest der leden, getuige het goed geluk, waarmee allen naar de uitgeloofde prijzen dongen.

Wij hadden ons geveleid, dat het Concours zou worden bijgewoond door Z. K. H. den Prins van Oranje, die het eerelidmaatschap van het bestuur op goedgunstige wijze aangenomen had, in welke verwachting wij ons evenwel teleurgesteld zagen.

De zaal van den Doele was toepasselijk versierd, terwijl er in den tuin een prachtige wapentrophee prijkte, door den Hr. Goossens vervaardigd. Het wêer was minder gunstig, zoodat de talrijke aanwezigen, die in de zaal geen plaats meer konden vinden en zich in den tuin hadden begeven, nu en dan door een regenbui genoodzaakt werden om in de zaal, die eivol was, het aantal personen te verdubbelen.

Gelukkig was dit de eenige dag, waarop wij over minder goed wêer hadden te klagen; gedurende de geheele week bleef het, boven verwachting, gunstig.

Het orchest voldeed goed; het hief aan met de Feestmarsch „Reunie der Oud-Studenten, 4 Mei 1857,” vervaardigd door den Kapelmeester J. G. Muller, terwijl er in den loop van den morgen, nog twee marschen werden uitgevoerd, voor die

gelegenheid gecomponeerd, en wel „de Maskerade-marsch, 5 Mei 1857 van J. C. Wencker,” (een onzer Akademiebroeders), en de „Feestmarsch, Mei 1857” van onzen verdienstelijken stadgenoot, den heer Ahsman. ¹⁾

Na afloop van het Concours werd de muziektempel door het orchest verlaten, waarna ze beklommen werd door vele der aanwezige dames. Eenige dagen te voren had namelijk de heer Gijsberti Hodenpijl, uit naam van eenige dames aan het corps een vaandel aangeboden, om het ten gebruike van Apollo af te staan, 't geen, zoo als van zelf spreekt, met genoegen was aangenomen; tevens werd toen bepaald, dat de plegtige overhandiging op Maandag zou plaats hebben. Het vaandel mag allezins prachtig genoemd worden. De banier is van korenblauw fluweel. Daarop prijkt een krans in zilver gewerkt, waaraan met gouden strikken het wapen van Delft is verbonden, versierd met een kroon, waarin gekleurde steenen; verder het jaargetal en een zilveren lier, zinnebeeld van de vereeniging, waarvan de naam, Apollo, in gouden letters schittert.

Aan de spits van den stok bevindt zich het in massief zilver gedreven beeld van Minerva; langs

¹⁾ De uitgeloofde prijzen voor den buks (zie Bijlage B) werden successivelijk behaald door de HH. F. E. de Vogel, L. C. E. Kniphorst, H. Paauw ten Cate en A. C. Andreas; terwijl de HH. D. P. Lucassen, H. Paauw ten Cate, F. de Vogel en P. J. Spaan de prijzen voor het pistool verkregen

en onder de banier hangen 5 prachtig geborduurde kwasten van zilver, met korenblauw gepassementteerd; de banier is met zilveren band omzoomd, dewijl de blauw fluweelen draagband geborduurd is met een lier ¹⁾.

Dr. Gijsberti Hodenpijl hield, namens de medewerkende dames, een aanspraak aan den Senaat, terwijl drie der schoone deelneemsters zelf het prachtige vaandel plegtig aan den President overhandigden; deze betuigde hierop zijn hartelijken dank, hetwelk door ons allen beaamd werd.

Na in plegtigen optogt het vaandel naar de Akademie te hebben overgebracht, werden de uitgeloopte prijzen aan de overwinnaars uitgereikt, onder een ridderlijken toespraak van den heer Dr. Gijsberti Hodenpijl, als Commissaris van Diletto ed Arme 1^e afd., waarna wij naar de Akademie gingen, om de Reunisten te verwelkomen.

Zij werden begroet door den President van het Corps, waarop de Voorzitter der Reunie-Commissie, de Heer Viruly Verbrugge antwoordde.

Te 5 $\frac{1}{4}$ ure begeleidde het Corps de Reunisten naar het lokaal, waar het Reunie-diner plaats had.

De toon, die daar heerschte, was gul en hartelijk; menige toast werd er gedronken, waarbij den vervlogen tijd herdacht werd, toen allen nog

¹⁾ Het vaandel is vervaardigd door de HH. Gebr. van Oven te 's Gravenhage, terwijl het beeld te Rotterdam is vervaardigd.

vereenigd waren, om zich te vormen tot den loopbaan, die de meesten met zooveel roem ingegaan en gevolgd waren en menige wensch werd er geuit, die getuigde van het hooge belang, dat allen nog in den voortdurenden bloei van de Akademie stelden.

Na afloop van het diner verzamelden zich Reunisten en Studenten op Phoenix, waar de band, 's middags gelegd, naauwer werd toegehaald en waar het bleek, dat Oud-Studenten, hoe lang dan ook reeds een stand in de Maatschappij bekleedende, toch nog Studenten zijn in hun hart.

Tevens verscheen dien avond in ons midden eene Commissie van 4 leden, als vertegenwoordigers van *de Gentsche Jongelui*, benoemd om een bewijs te geven van broederschap en sympathie.

Had de stad 's maandags reeds een feestelijk aanzien, niet minder was dit het geval op den volgenden dag. De wapperende vlaggen, de overal opgeslagen staketsels en palen (voorbereidingen voor de illuminatie), maar vooral de menigte vreemdelingen, die van alle kanten naar de stad gekomen, door de straten wemelden, gaven aan de stad een vrolijk en lagchend aanzien. Gelukkig helderde het weêr, dat zich 's morgens vrij ongunstig liet aanzien, later op, en, naar gelang de zon doorkwam en de wolken wegtrokken, verdween ook eenigzins de kou, die even oneigenaardig voor de Maske-

rade, als onaangenaam voor de deelnemers zou geweest zijn.

Om 12 uur verzamelden zich *Oudstudenten* en *Studenten* in de Akademie, om van daar een *aubade* te brengen aan de Gentsche afgevaardigden; hoogst moeilijk was het, om in zoo grooten getale de straten te passeren en het doel onzer bestemming te bereiken, daar de vreemdelingen slechts met moeite de noodige plaats konden maken en zich terstond achter den trein weêr sloten.

Teruggekeerd in de Akademie legde de Heer Viruly Verbrugge het presidium neder, na een hartelijke aanspraak aan de Reunisten, de Studenten en de Gentsche afgevaardigden.

Ondertusschen was het voor de deelnemers aan de Maskerade tijd geworden, zich naar hunne woningen en van daar naar den Doele te begeven, om van blanken in Javanen te worden herschapen. Bij velen was de metamorphose zoo volkomen, dat het groot bezwaar in had, hen te herkennen. Ten half vijf, juist op den tijd bepaald voor het vertrek, verliet de trein den Doele, en de optogt begon onder de beste orde.

De togt was lang, die wij hadden af te leggen. En hoewel velen meenen, dat Delft slechts uit één gracht bestaat, aan weêrszijden bebouwd, zij zouden even als wij vermoeid zijn geworden, als zij op Oostersche wijze geschoeid (d. i. barrevoets), de ongelijke straatsteenen hadden te bewandelen. Opgewonden door de muziek, verkwikt door de gulheid

van vele ingezetenen, en met 't bewustzijn dat wij de eer van 't corps hadden op te houden, hielden wij de zes uren vol, en zouden het nog langer volgehouden hebben.

Vergeeflijk is 't, dat wij op 't laatst ons een weinig haastten, verlangend als wij waren de lieve kennissen te gaan bezoeken, die wij op onze kamers hadden ontvangen.

Wij hielden daarna een aangename pauze in den Doele, die voor het publiek was opengesteld, en waarvan ruim gebruik werd gemaakt.

Nadat men zich den tijd van de pauze ten nutte had gemaakt, om de illuminatie langs de straten en grachten te ontsteken, zette de trein zich weêr in beweging en de goede orde, die gedurende de eerste omgang heerschte, bleef ook nu bewaard.

Over 't algemeen was de illuminatie vrij goed. Het geheel leverde een tooverachtig schouwspel op, gedurig vermeerderd door het Bengaalsch vuur, hetwelk wij aan de oplettendheid van den heer Mr. J. van Knijk, burgemeester dezer stad, te danken hadden.

Gij verlangt niet, dat wij een beschrijving van den optogt, of van den indruk, die het geheel maakte, geven.

Voor 't eerste verwijzen wij naar de bij den boekhandelaar W. Beets uitgegeven tekstboekjes, 't tweede zij u zelf overgelaten.

Na den afloop was er Soirée Musicale op Phoenix:

de nacht werd door velen in feestvreugde doorgebracht, totdat de steeds hooger rijzende zon hen waarschuwde, om zich door een korten slaap voor den volgenden dag voor te bereiden.

's Woensdags was er *Matinée Musicale* in het daartoe voor de Societeit gebouwde lokaal. Deze net versierde, ruime zaal, waarbij men ook een tuin had aangelegd, was gedurende deze week meermalen getuige van de feestmuzijk.

Hoe geschikt ook hiertoe, zeker hadden we, al was 't dan ook maar alleen voor de variatie, wel een der *Matinées* op Reineveld gegeven, zoo de onhandelbaarheid van den eigenaar zulks niet verhinderd had. Dat belette echter niet, dat er steeds eene groote menigte aanwezig was, die zoowel hare attentie aan de muzijk als aan de aanwezige gekostumeerden schonken.

's Avonds gaf Apollo een Concert in de Schouwburgzaal. Het programma beloofde veel en het was te verwachten, dat de uitvoering door het voortreffelijk muzijkcorps der Grenadiers niets te wenschen zou overlaten. Dat het concert aan de verwachting beantwoordde, hebben zeer velen van anderen moeten vernemen, die zoo gelukkig waren geweest een plaats te krijgen. De zaal toch was zoo gevuld, dat het velen onmogelijk werd, zoo nabij den ingang te komen, dat zij een enkele toon konden opvangen. In de Pauze van 't Concert werd het vaandel, Maandag morgen door het Corps ontvangen, aan den President van Apollo overhandigd en ten ge-

bruike afgestaan. Hierna begon het bal en velen hoopten zich nu het gemis van de muziek door den dans te zien vergoed. Langen tijd duurde het evenwel, voordat er genoegzame ruimte ontstond voor de dansenden, die nu, eens begonnen, niet voor den volgenden morgen eindigden.

Dat zij, die gelukkig genoeg geweest waren het Concert te hooren, over de muziek van de Grenadiers voldaan waren, bleek den volgenden dag uit het talrijk publiek op de *Matinée Musicale*, door Odin gegeven.

Op algemeen verzoek liet zich hier nog eens de Gamelan hooren, waarvan de spelers — ook studenten — zich reeds lang voor de Maskerade hadden geoefend, en gedurende den optogt ijverig van hun pligt kweten.

's Avonds zou er een serenade gebragt worden aan de dames, die tot het vaandel hadden bijgedragen: zij hadden zich op het stadhuis daartoe verzameld.

Zeker leverde de trein, met de muziek van de Dragonders aan 't hoofd, een geheel ander schouwspel op, dan die, welke men twee dagen te voren had zien passeren, hoewel de overblijfselen er van hier en daar nog zichtbaar waren!

Na aan de dames onze erkentelijkheid te hebben betoond, was het ons aangenaam den Heer Dr. Simons nog een blijk van onze hulde te brengen. — Daarop aan de Akademie teruggekeerd, spoeden wij ons naar de Societeit, waar de avond verder, —

evenals als in de Societeiten de eensgezindheid en de vriendschap, die gedurende de feesten voor ons opengesteld waren, — aangenaam doorgebracht werd.

De *Matinée Musicale*, die den volgenden dag, onder directie van den Heer Roos gegeven werd, was weer druk bezocht, hoewel velen hun krachten spaarden, tot de Vauxhall, 't bal en vuurwerk, die tot sluiting der feesten door de Societeit op den Doele gegeven werden.

Had de talrijke opkomst van ingezetenen en vreemdelingen op de vorige partijen duidelijk den bijval te kennen gegeven die wij mogten onder vinden, dezen avond was de opkomst zoo groot, als ons nog niet was te beurt gevallen. Daar de groote zaal Woensdag gebleken was niet voldoende te zijn, dansten wij ook in de concertzaal. In den tuin, die smaakvol gedecoreerd was, werd door de Dragonders een concert champêtre gegeven, terwijl een Tombola, door de Gebr. de Haan geadministreerd, aan menige schoone een aandenken verschaftte.

Dans en muziek werden in de pauze afgewisseld door een vuurwerk, dat, begunstigd door prachtig weêr, de makers eer aandeed.

Zoo eindigden zij dan, die feesten, die ons zoo lang te voren reeds aangenaam hadden bezig gehouden, waarvan de herinnering ons steeds zal bijblijven!

Hulde zij geschonken aan de verschillende commissiën, besturen, autoriteiten, die ons hielpen,

of ons plan begunstigten! Vooral zij die gebragt aan de Maskerade-Commissie voor de uitnemende wijze, waarop zij de haar opgedragen taak volvoerd, en tijdens den optogt de orde gehandhaafd heeft!

Reeds in het begin van de volgende week bleek het wat indruk de feesten op de inwoners van onze goede, oude stad gemaakt hadden, toen wij, door de leden van de societeit *Eensgezindheid*, genoodigd werden op een concert en bal, dat ter onzer eere gegeven werd. De zaal was smaakvol gedecoreerd, en de talrijke opkomst van de studenten getuigde van hun belangstelling. 't Bal duurde dan ook tot laat in den nacht.

Kort daarop werd het Corps geïnviteerd door de hier studerende Meesters in de Regten, tot bijwoning van een concert, dat onder medewerking van de Zangvereeniging, — en den 28^{sten} op een soirée, die door velen van Delfts ingezetenen aan de *Akademie* werd geoffreerd.

Terstond na afloop van de feesten had zich een Commissie gevormd, uit de voornaamste ingezetenen bestaande, met het doel om een *contrapartij* aan de studenten tot stand te brengen: ten minste als wij het gerucht mogen gelooven. Wat er van zij, wij willen ons niet uitlaten over dit voornemen, noch ons verdiepen in gissingen, waarom de soirée aan de *Akademie* moest worden aangeboden, en zij, zoo niet het

wezen, toch den naam van *contrapartij* moest verliezen. Het mogt dan schijnen, of het ons doel was iets aan de partij zelve, of aan de goede intentie der deelnemers te kort te doen, — en dat zij verre.

Integendeel, hadden wij er ons veel van voorgesteld, onze verwachting werd geheel overtroffen, door de wijze waarop wij werden ontvangen. De manier waarop de zalen gedecoreerd en ingerigt waren, de *magnifique* — door den heer Witkamp geschilderde — transparanten, en de prachtige illuminatie, die begunstigd door heerlijk weêr, op zóóveel verschillende wijze den geheelen tuin versierde, het goede orchest, dat zich in den muziektempel liet hooren, het vuurwerk in de pauze, de gulle ontvangst, de hartelijke toon die overal heerschte, kortom alles was er op ingerigt en werkte meê om het ons daar aangenaam te maken, en van de sympathie der deelnemers te overtuigen.

Na afloop van deze partij keerde langzamerhand de rust weêr, en de onbezorgde dagen van genoegten maakte plaats voor dagen van ingespannen studie, vooral bij hen, die weldra eind-examen moesten doen.

Ook tot andere doeleinden was die tijd gunstig.

In den loop van 't jaar was het namelijk bij verschillende gelegenheden gebleken, dat de wetten van 't corps op sommige plaatsen onduidelijk, op

andere onvolledig waren, of tot dubbelzinnige uitlegging aanleiding gaven; zelfs had dit meermalen onaangename tooneelen en verwarring te weeg gebracht. Daarom werd er eindelijk tot een wetsherziening besloten, en een commissie benoemd, bestaande uit de HH. van den Wall Bake, Gosschalk, Kniphorst, Kroef en van Nispen. Kort vóór de feesten benoemd, maar door deze verhinderd in haar arbeid, maakte de commissie zich den laatsten tijd zoo goed ten nutte, dat zij nog voor de vacantie een concept-wet kon aanbieden. — De ontvangst daarvan zal het volgend jaar blijken.

Wij hopen dat 't corps onder die nieuwe wetten even krachtig moge vooruitgaan, als 't onder de oude deed! —

Krachtig voorzeker mag die bloei heeten, getuige de verschillende gezelschappen, die zooveel tot onderling genoegen bijdroegen. *Apollo*, *Odin*, *Phoenix*, de disputen *Minerva*, *O. K. W.*, *Woe-lang Winoelang*, *Theorie en Praktijk* behoeven slechts genoemd te worden, om ons dat levendig te herinneren. Aangenaam is het ons er te kunnen bijvoegen, dat 't dispuut *Exercendo*, reeds vroeger opgericht, in den loop van 't jaar onder de erkende disputen opgenomen werd.

Hiermeê loopt de geschiedenis van 't *Studenten-corps* ten einde. Maar mag de Redaktie zich er op beroemen haar taak volbragt te hebben? Neen,

voorzeker niet. Zij moet behandelen de *geschiedenis van de Akademie*, voor zij met regt dien naam aan den aanhef kan plaatsen, — voor zij voldoening van haar lezers kan afvorderen! Zij zal dus vrij haar gedachten over de inrigting en de collegiën openbaren, en zich waard toonen als orgaan der *jongelui* aangemerkt te worden. Laat zij daartoe beginnen met het gebouw, en de zoogenaamde akademische inrigtingen.

Wat 't eerste voor ons is, behoeft ter naauwer-nood gezegd te worden.

Gij behoeft het slechts aan te zien, dat witte bepleisterde gedeelte, met zijn massa leelijke ramen, om te bemerken hoe akelig, hoe bedompt, hoe gedrongen het van binnen moet wezen!

Het is dan ook volkomen waar, wat gij er aan bespeurt. Geen der collegekamers, (en ze zijn bijna allen in dat gedeelte gelegen), kan den naam van middelmatig verdienen, ze zijn of donker, kil, vochtig, — of te klein voor het aanzienlijk aantal hoorders.

Om iets te noemen: de teekenzalen zijn bijna allen zeer slecht van licht, te klein, en op zulk een wijze ingerigt, dat het er in den zomer onuitstaanbaar heet, in den winter verschrikkelijk koud en tochtig is. Bovendien is het er zoo stoffig en onzindelijk, dat alle teekeningen — als ze daar eenige tijd verblijf hebben gehouden — bedorven, morsig en onbruikbaar zijn geworden.

Maar laat ons troost vinden in de verbouwing, die ons in de verre toekomst te wachten staat, en

waarvan onze kleinkinderen zeker wel al genot zullen hebben.

De modelzaal werd als naar gewoonte, even als het physisch kabinet, voor de *studenten* zoo digt mogelijk gehouden.

De bibliotheek gaf weêr — voornamelijk voor de ingenieurs — herhaalde reden tot klagten. Over wiskunde wordt zij — dank de *geschenken* der schrijvers! — vrij volledig.

Er is echter voor den ingenieur meer noodig: in 't vak der werktuigkunde, der bouwkunde (ook de geschiedenis daarvan, waarover geen enkel werk aanwezig is), der natuur- en scheikunde (vooral die, toegepast op 't fabriekwezen) — mag zij als een toonbeeld van onvolledigheid aangemerkt worden. Ook is het zeker niet aan te bevelen, om steeds alle goede werken uitsluitend in 't gebruik der docenten te laten.

De ambtenaars bevonden zich — als met alles — meer bevoorregt: hun afdeeling is vrij goed vertegenwoordigd. Over geschiedenis en letterkunde mogen zij echter toch meer vorderen, dan Wagenaar, Cats en een paar deelen van Vondel! Dringend eischen die vakken voorziening! Zij worden toch ook hier gedoceerd, en wij zien niet in, dat de bibliotheek eenigzins haar wetenschappelijk karakter zou verliezen, door 't opnemen van eenige bekende goede werken over wereldgeschiedenis, geographie, letterkunde, bouwkunde, artistiek, etc.

Zie hier eenige korte aanmerkingen op de aka-

demische inrigtingen. De Redaktie zal zich hierbij bepalen. Zij voelt zich echter nog gedrongen, eenige woorden over de collegiën te zeggen. Ze zal daartoe achtereenvolgens bij de studiejaren blijven stilstaan.

Met 't eerste studiejaar was het — ouder gewoonte — slecht gelegen, veel werd er op het rooster gesteld, dat bij 't admissie-examen als bekend te beschouwen is, en dat bovendien nog hier volstrekt *niet* geleerd wordt. De jongelui toonen dan ook in 't algemeen door 't niet bezoeken dier collegiën, hoe weinig hen er aan gelegen ligt. Bij de wiskunde vond men zeker bekend versje van *van Alphen* bewaarheid, leeren in den zin van doceren opgevat. —

't Tweede studiejaar leverde, mêe van onze zijde, veel reden tot klagten. De jongelui zijn daar met colleges en werkzaamheden overladen. Daardoor leden sommige lessen, die uitstekend gegeven werden, veel, (Cosmographie, Scheikunde, Hoogere Algebra). En hoe kan het ook anders, dan dat men op 't laatst onverschillig wordt, omtrent die massa zaamgedrongen wetenschap en dat men de lessen niet met de vereischte naauwkeurigheid volgt, als men weet dat men nog vijf à zes uren gespannen aandacht zal behoeven, en daarna nog aan 't teekenen kan gaan.

Door die overladings-methode ontmoedigt men de jongelui, mat ze af, en neemt de gelegenheid tot eigen studie grootendeels weg. *Geregeld* aan eenig vak werken, wordt een onmogelijke zaak, niettegenstaande de wijze van doceren — zooals

in de physica — dat toch zoo dringend noodig maakt.

Sommige colleges werden met een verschrikkelijke snelheid, en gansch overtollige zaakrijkheid gegeven, (Analytische en Beschrijvende Meetkunst).

Op de bouwkunde komen wij aanstonds terug. Er zij ten slotte aangemerkt, dat 't bouwkundig teekenen — als gewoonlijk — geheel werd verwaarloosd, en het constructie teekenen (wegens herstellingen aan de modellen, die door de tentoonstelling van nijverheid geleden hadden!) eerst laat kon worden aangevangen. —

Als zij, die hun studiën aan deze Akademie volbrengen willen, — hun tweede studiejaar hebben doorgeworsteld, is de zoogenaamde tijd van „*Algemeene Studie*” afgeloopen, en begint die voor Ingenieur. Na al de wiskunde, die men al genoten heeft, denkt men eindelijk eens iets praktisch te leeren, iets dat later in de betrekking, waarnaar men zoo zeer verlangt, te pas zal komen. Maar hoe zeer vergist men zich!

Men heeft dan nog slechts het begin bereikt van den wiskundigen berg, die men door te eten heeft. Dan gaat de ware wiskunde eerst los, en dat nog wel letterlijk volgens het boek van den boven onzen lof verheven Professor, met het onderwijs in die vakken belast.

Hoewel men dus nu zeker beter deed den studenten t'huis dit boek te doen bestuderen, eischt men — nog erger dan elders 't geval is — getrouwe opkomst.

Wat de overige colleges aangaat: de Waterbouwkunde en Geodesie zijn voortreffelijk. Wat het laatste betreft, gebeurt het echter soms dat de geachte docent wel eens wat veel van 't voorstellingsvermogen zijner hoorders vergt, en wat te veel wiskundig talent bij hen onderstelt.

Wat de Stereotomie aangaat, we zullen daar alleen van zeggen, dat zij ontaard is in een teekenes, waarin men zich er op toelegt allerlei voor de praktijk onmogelijke gevallen te construeren.

De Civiele Bouwkunde verdient nadere vermelding. 't Schijnt dat men denkt dat de ingenieur geen bouwkunde behoeft, ten minste men zou dit uit het feit moeten opmaken, dat er aan de zoo dikwijls herhaalde klagten daarover volstrekt geen gevolg wordt gegeven. Hoewel het zeker te betreuren valt, dat de slechte gezondheids-toestand van den docent daarin, dikwijls zijn afwezigheid noodzakelijk maakt, men dient hem toch wel in aanmerking te geven, dat de schoone bouwkunde (die hij alleen doceert) voorzeker voor ons 't allerminst noodig is.

't Is waar, in 't laatste studiejaar zoekt hij door snelheid goed te maken, wat hij vroeger verwaarloosde; echter moet men die methode geheel afkeuren, als men in aanmerking neemt, dat er dan geen tijd meer is om te teekenen, en de ingenieur het teekenen geheel meester moet wezen, wil hij niet ten eeuwigen dage een afhankelijke kruk blijven. —

Bovengenoemde bezwaren betreffen, zooals men zal gezien hebben, geheel alleen de ingenieurs.

Thans wil de Redactie nog met een enkel woord gewagen van den Ambtenaar voor Ned. Indië.

Wanneer hij zijn uitgebreide studie hier aan de Akademie vergelijkt met de functiën die hij later moet bekleeden, — met zijn roeping als ambtenaar in de overzeesche bezittingen, — dan wordt hij weemoedig gestemd, dat hem vooral de kennis van de Oostersche talen zoo weinig in de uitoefening van zijn betrekking zal te pas komen.

De hoogte, waartoe die wetenschappen hier worden opgevoerd, belet dan ook menigeen, die anders inderdaad zeer veel geschiktheid bezat om den staat wezenlijke diensten te praesteren, in den bepaalden tijd, — dikwijls nooit, — tot een goed einde te komen. Andere daarentegen, die onophoudelijk geworsteld en gestreden hebben om die hoogte te bereiken, gevoelen, als ze daartoe geraakt zijn, nog een groote leemte, — zij zijn geen zelfstandig ontwikkelde menschen geworden.

Hun hoogere ontwikkeling, waarvoor anders een Akademische loopbaan zoo weldadig den weg opent, was grootendeels aan banden gelegd, om te voldoen aan al de vereischten, die hier *alleen* in staat zijn een Ambtenaar te vormen. En roept hen dan eindelijk hun werkring, dan openbaart zich in hooge mate dat gebrek aan zelfstandigheid en ware ontwikkeling.

Als bijzondere aanmerking voegt de Redactie er

nog bij, dat de Ambtenaars algemeen klagen over de ongelijke verdeling hunner colleges, zoodat zij er den eenen dag 5 à 6, den anderen slechts 1 à 2 hebben,

De Redaktie aarzelt niet bovengenoemde bezwaren, met gepaste vrijmoedigheid, bekend te maken. Zij twijfelt niet of men zal het haar ten goede houden zich als orgaan der studenten beschouwd, en de redenen openbaar gemaakt te hebben, waarom jaarlijks zooveel offers vallen! — Nu eerst kan zij haar taak als geeindigd beschouwen. Laat men 't haar, bij den grooten rijkdom der te vermelden zaken, niet ten kwade duiden, eenig punt onaanroerd te hebben gelaten!

Moge deze bladzijden strekken om de herinnering aan 't afgelopen jaar levendig te houden, — om de waarheid te brengen, waar zij behoort!

Redaktie.

PROGRAMMA
VAN DEN
GECOSTUMEERDE OPTOGT,
GEHOUDEN DOOR DE
LEDEN VAN HET DELFTSCHE STUDENTENCORPS,
DEN 5^{den} MEI 1857.

VOLGORDE VAN DEN OPTOGT.

Detachment Kavallerie.

Muzijk van de Rotterdamsche Schutterij, onder directie
van den heer Hutschenruyter.

1. De Garebeg-Optogt van den Sultan van Djokjokarta.

VOORGESTELD DOOR:

1	Prijaji Gladag		D. Meijer. O. I. A.
2	" "		K. F. Bohl. O. I. A.
3	Gandèq Djadjar		J. Müllemeister. O. I. A.
4	" "		F. A. A. Ruitenbach. O. I. A.
5	Prijaji Gandèq		J. C. Estor. A. S.
6	" "		N. G. H. Kleijn v. Willigen. A. S.

- 7 Tamboer en Pijper Huurlingen.
- 8 Pradjoerit Prawirò Bròdjo (Offic.) J. C. Wencker. C. I.
- 9 " " " (Vaand.) C. D. Vreede. A. S.
- 10 " " " J. W. H. Smissaert. O. I. A.
- 11 " " " M. Simon. A. S.
- 12 " " " G. L. Schultz. O. I. A.
- 13 " " " W. Greve. O. I. A.
- 14 Tamboer en Trompetter . . . Huurlingen.
- 15 Pradjoerit Djògò Karjò (Officier) H. Paauw ten Cate. O. I. A.
- 16 " " " (Vaandel.) H. P. F. Hoyer. O. I. A.
- 17 " " " . . . P. E. Charbon Pz. A. S.
- 18 " " " . . . A. C. Broekman. A. S.
- 19 " " " . . . J. H. F. Sollewijn Gelpke.
O. I. A.
- 20 " " " . . . J. Gossechalk. A. S.
- 21 " " " . . . J. P. van Mansvelt. A. S.
- 22 Pradjoerit Njoetrò A. G. W. v. Pallandt. O. I. A.
- 23 " " W. N. Le Comte. O. I. A.
- 24 Loerah Njoetrò C. J. van Doorn. O. I. A.
- 25 " " A. A. A. Clignett. O. I. A.
- 26 Pradjoerit Midji Sòmò Admòdjò J. A. Huguenin. M.
- 27 " " " M. J. v. Erp Taalman Kip.
O. I. A.
- 28 Ingkang Sinoehoen, Kandjeng
Soeltan, Amengkoe Boewònò,
Sénòpati ing Ngalògò, Ngab-
doerrahman, Sajidin Panatògòmò,
Kalipat-Toellah (gezetten in een
koets bespannen met acht paar-
den) W. O. P. Artzenius. M.

- 29 Koetsier en acht Staljongens { Huurlingen.
 Pajongdrager }
 30 Hollandsche Ordonnans (te paard) H. Menten. M.
 31 " " " J. H. Oetgens van Waveren
 Paneras Clifford. O. I. A.
 32 Pradjoerit Njoetrò W. B. C. de Bas. A. S.
 33 " " " J. W. Wijnschenk. O. I. A.
 34 Pangéran Adipati Pakoe Alam,
 gezeten in een rijtuig bespannen
 met zes paarden Th. Mayor. O. I. A.
 35 Sirihdoos- en Kwispeldoordra-
 ger, Koetsier en zes Staljongens { Huurlingen.
 Pajongdrager }
 36 Mantri (als gevolg). R. Wichers. O. I. A.
 37 " " " P. L. H. Stennekes. O. I. A.
 38 Twee Sirihdoos-, twee Kwispel-
 door-, twee Pajong- en twee { Huurlingen.
 Matjedrager }



II. De meest karakteristieke Typen van den Nederlandsch-Oost-Indischen Archipel.

- 39 Soendanesche Bruid (gedragen
 in een draagstoel door vier huur-
 lingen) C. P. Verloop. A. S.
 40 Soendanesche Vrouw, tot gezelschap van de Bruid. R. van Hasselt. A. S.
 41 Idem idem H. F. Ledeboer. O. I. A.
 42 Een Pajongdrager Huurling.

- 43 Een Botèqan- en een Toilet-
spiegeldrager Huurlingen.
44 Soendanesche Bruidegom (te paard) F. W. Doornik. O. I. A.
45 Twee Staljongens, een pajong |
drager en twee waaijerdragers | Huurlingen.
46 Soendanees, tot gezelschap van
den Bruidegom A.M. K.W.v. Ittersum. C.I.
47 Idem idem L. A. Sandberg. C. I.

-
- 48 Topèng (Man) A. B. Lucardie. O. I. A.
49 „ (Vrouw) R. M. C. v. Alphen. C. I.
Het Gammelan-Orchest, gedragen door 10 Huurlingen
en bespeeld door:

- 50 S. K. van Aalst. O. I. A.
51 L. Mulock Houwer. O. I. A.
52 F. S. van Panhuys. A. S.
53 A. J. F. G. M. Verheijen. C. I.
54 H. Smissaert. O. I. A.
55 A. G. Halewijn. O. I. A.
56 F. L. Wattendorf. O. I. A.
57 Liefhebber.
58 „
59 „

-
- 60 Javaansche Priester T. Heijting. O. I. A.
61 Hadji R. Andreas. O. I. A.
-

- 62 Voorvechter van het eiland Solor C. L. Rosemeier. O. I. A.
 63 " " " landschap
 Amfoang W. F. Itzig Heine. O. I. A.
 64 Heraut van het landsch. Amarassi C. Vos. A. S.
-

- 65 Singo Sekars J. C. L. Cambier. O. I. A.
 66 " " A. L. Kroef. C. I.
 67 Regent van het eil. Java (te paard) J. W. Rambaldo. O. I. A.
 68 Pajong-, Sirihdoos- en Kwis-
 peldoordrager } Huurlingen.
-

- 69 Javaan in krijgskostuum J. W. G. Harloff. O. I. A.
 70 " " " P. Schenkenberg v. Mierop.
 A. S.
-

- 71 Chinesche Priester D. F. W. Lucassen. O. I. A.
 72 Majoor Chinees P. Merkus. A. S.
 73 Chinees C. S. Verwijs. O. I. A.
 74 " J. F. van Iddekinge. A. S.
-

- 75 Radèn-Adipati van Madura (te
 paard) F. M. Wachter. O. I. A.
 76 Pangéran van Madura (te paard) G. H. M. Harloff. O. I. A.
 77 Maduresche Mantri F. J. H. L. d'Aulnis de Bou-
 rouill. O. I. A.
 78 " " F. L. F. E. de Vogel. O. I. A.

- 79 Twee Pajong-, twee Sirihdoos-
 en twee Kwispeldoordragers . } Huurlingen.
-

80 Pangoeloe van de XIII Kotta's W. Hoeufft. A. S.

81 Arabier W. J. S. J. Blom. C. I.

82 Njei P. C. A. Bol. O. I. A.

83 Rottinees T. F. Boerlage. O. I. A.

84 „ A. C. Andreas. O. I. A.

85 Javaansch Hoofd in jagtkostuum

(te paard) P. H. A. Martini Buys. C. I.

86 Seninnanganger L. C. E. Kniphorst. O. I. A.

87 „ S. Westerbaan Muurling. C. I.

Muzijk van de Dragonders onder de directie van den heer Muller.

Detachement Kavallerie.



III. Weg, dien de Optogt gevolgd heeft.

De Optogt is begonnen 's middags ten 4½ ure en 's avonds ten 9 ure.

's Avonds is dezelfde weg gevolgd.

Punt van Uitgang: De Doele.

Verwersdijk,	Wateringsche Poort uit,
Choorstraat,	Haagpoort in,
Hypolitusbuurt, w. zijde,	Oude Delft, o. zijde,
Wijnhaven,	Kolk, z. zijde,
Markt (achter het Stadhuis om),	Voorstraat, o. zijde,
Oude Langendijk,	Hypolitusbuurt, o. zijde,
Vrouwenrecht,	Nieuwstraat,
Voldersgracht,	Oude Delft, o. z. (tot de Pe-
Markt (achter het Stadhuis),	persteeg),
Koornmarkt, o. zijde,	Oude Delft, w. z. (tot de Oude
Geer,	Kerk),
Oude Delft, w. zijde,	Langs de Oude Kerk, z. zijde,
Breêsteeg,	Voorstraat, w. zijde,
Koornmarkt, w. zijde,	Kolk, z. zijde,
Pepersteeg,	Oude Delft, o. z. (tot de Oude
Oude Delft, w. zijde (Akademie),	Kerk),
„ „ o. zijde,	Langs de Kazerne,
Binnenwatersloot, n. zijde,	Langs de Oude Kerk, z. zijde,
„ „ o. zijde,	Choorstraat,
Oude Delft, o. z. (tot de Oude	Verwersdijk,
Kerk),	Tot den Doele.
Oude Delft, w. zijde,	

PROGRAMMA DER FEESTEN,

DIE GEGEVEN ZIJN IN DE MAAND MEI 1857.

Maandag, 4 Mei.

Matinée Musicale, bij gelegenheid van het Concours gehouden door de Leden der „Ridderlijke Confrèrie Diletto ed Arme, 2de Afdeeling,” in den Stads Doele. Aanvang ten half tien uur. Het orchest onder directie van den heer Müller, kapelmeester van het 4de reg. dragonders. (Blaauwe introductiekaarten gangbaar.)

Het Concours heeft plaats gehad eerst met het pistool, vervolgens met de buks.

De uitgeloopte prijzen waren:

Voor den Buks;

- 1°. Een gewone zilveren Koningsmedaille, geslagen op den stempel van de Confrèrie, voor den schutter die in tien schoten de meeste punten behaalde.
- 2°. Een Bokaal met zilveren voet, uitgelooft door de HH. Dr. F. M. T. Gysberti Hodenpijl, J. P. W. van Cattenburch en J. G. Grisart, voor den schutter, die in tien schoten, op één na de meeste punten behaalde.

- 3°. Een Nécessaire voor één couvert in foudraal uitgelooft door de HH. F. M. T. Gysberti Hodenpyl, J. P. W. van Cattenburch en J. G. Grisart, voor den schutter die in tien schoten, op twee na de eerste punten behaalde.
- 4°. Een bronzen Statuette, uitgelooft door den heer Mr, W. B. Bergsma, voor den schutter die in tien schoten de meeste rozen zou treffen.

Voor het Pistoool:

- 1°. Een gewone zilveren Koningsmedaille, geslagen op den stempel van de Confrèrie, voor den schutter die in tien schoten, de meeste punten behaalde.
- 2°. Een zilver vergulde Eijerdop met dito Lepeltje in foudraal, uitgelooft door den President der 1^{ste} Afdeeling, den heer C. Hoekwater, voor den schutter die in tien schoten, op één na de meeste punten behaalde.
- 3°. Een Klokje, uitgelooft door den L. M. T. Plate, voor den schutter, die in tien schoten, op twee na de meeste punten behaalde.
- 4°. Een bronzen Thermometer, uitgelooft door den heer H. C. Eibergen, voor den schutter die in tien schoten de meeste rozen zou treffen.

Réunie van Oud-Studenten aan de Akademie ten 2 uur.

Plegtige begeleiding van de Réunisten door het tegenwoordige Studentencorps naar het lokaal van de Societeit „Eensgezindheid.”

Réunie-Diner.

Na afloop Muzijk op de Societeit „Phoenix.”

Dingsdag 5 Mei.

De Gecostumeerde Optogt, voorstellende: De Optogt van den Sultan van Djokjokarta, bij gelegenheid van de Garebegfeesten, en de meest karakteristieke Typen uit onze Oost-Indische Bezittingen. Aanvang te 4½ uur. Pauze in den Doele van 7—9 uur.

Terstond, omstreeks 4½ uur, na het vertrek van den optogt, zal de Doele voor 't publiek geopend zijn en geopend blijven gedurende de pauze, tegen betaling van 50 Cents. Het uur der sluiting zal door een bel worden aangekondigd. De optogt zal zich te 9½ uur weder in beweging zetten. (Zie verder *Programma van den Gecostumeerden Optogt.*)

Na afloop van den optogt, Soirée Musicale op de Societeit „Phoenix.”

Woensdag, 6 Mei.

Matinée Musicale, ten 1 uur, in het nieuw gebouwde Lokaal van den heer W. Koens op het Societeitsplein. (Groene introductiekaarten gangbaar.)

Concert en Bal, gegeven door het Muzijk-Gezel-

schap „Apollo”, ten 7 uur, in de Schouwburgzaal van den Stads Doele. De zaal zal om 6 uur geopend zijn. Het orchest van de grenadiers, onder directie van den heer Dunkler. (Witte introductie-kaarten gangbaar.)

Donderdag, 7 Mei.

Matinée Musicale, te geven door het Scherm- en Gymnastie-gezelschap „Odin”, in het nieuw gebouwde lokaal van den heer W. Koens op het Societeitsplein. Aanvang om 1½ uur. Muzijk van de grenadiers onder directie van den heer Dunkler. (Geele toegangkaarten gangbaar.)

's Avonds ten 8 uur, Soirée Musicale op de Studenten-Societeit „Phoenix”.

Vrijdag, 8 Mei.

Matinée Musicale, onder directie van den heer Roos, orchest-directeur van den Koninklijken Nederlandschen Schouwburg, ten 1 uur op de Societeit „Phoenix”.

Tot sluiting: Vauxhall, Bal en Vuurwerk, te geven door de Societeit „Phoenix”, ten 7½ uur, in den Stads Doele; de zaal zal om 6 uur geopend zijn.

Concert-Champêtre, onder directie van den heer Müller, kapelmeester van het 4^{de} reg. dragonders.

Balmuzijk, onder directie van den heer Roos, orchest-directeur van den Koninklijken Hollandschen Schouwburg.

Vuurwerk, vervaardigd door de heeren van Leeuwen en Zoon, kunstvuurwerkers te Haarlem.

Tombola van den heer de Haan, te 's Hage.

(Gangbaar roode introductie-kaarten.)

De Societeit „Phoenix” was van Maandag tot en met Zaterdag voor een ieder opengesteld.

De Leden van andere Studenten-corpsen konden doorlopende toegangkaarten voor al de feesten verkrijgen, op aanvraag bij een der Leden van de Feestcommissie.

NAAMLIJST DER OUD-STUDENTEN

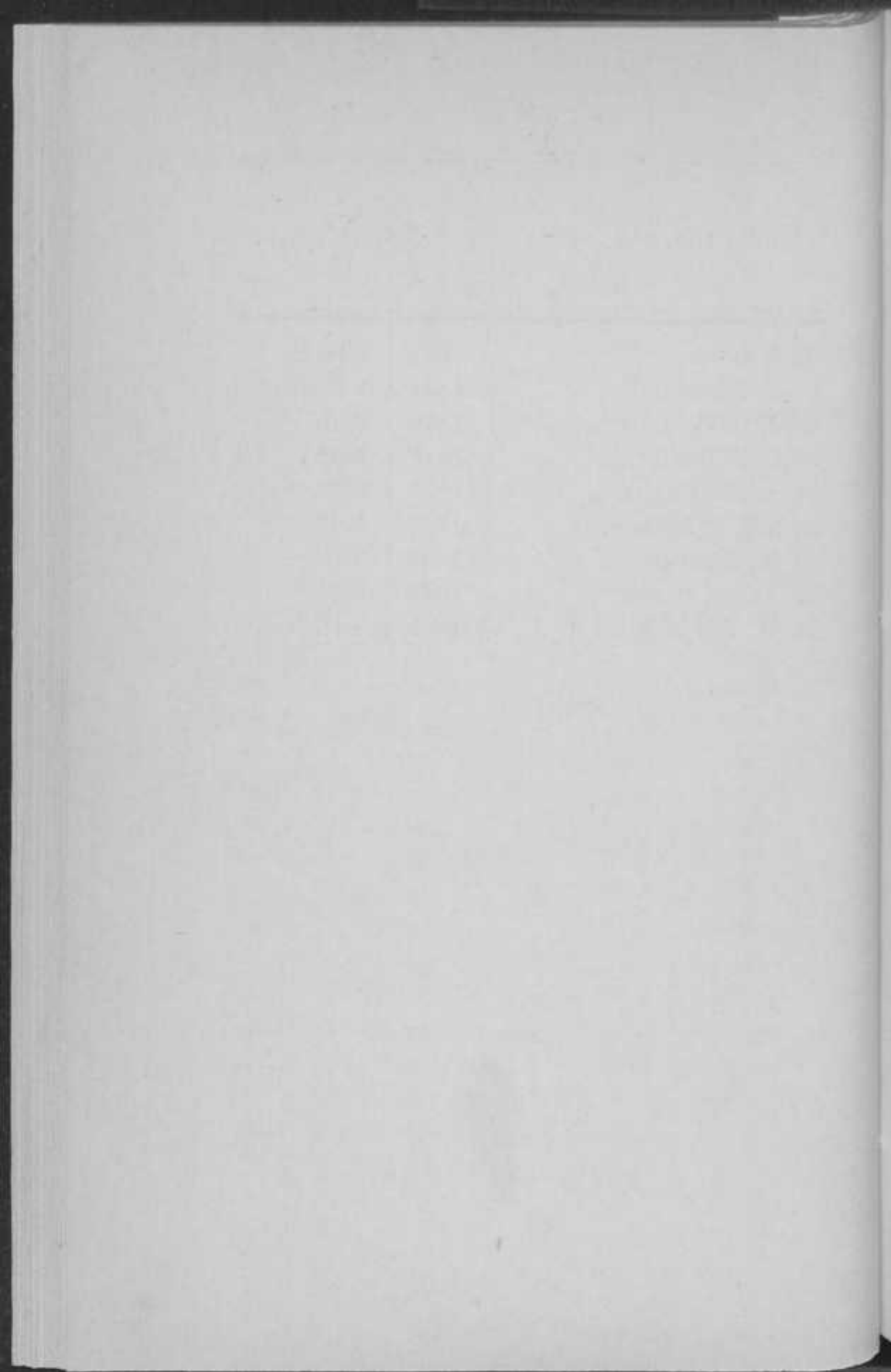
DIE AAN DE

Reunie den 4^{den} Mei hebben deelgenomen.

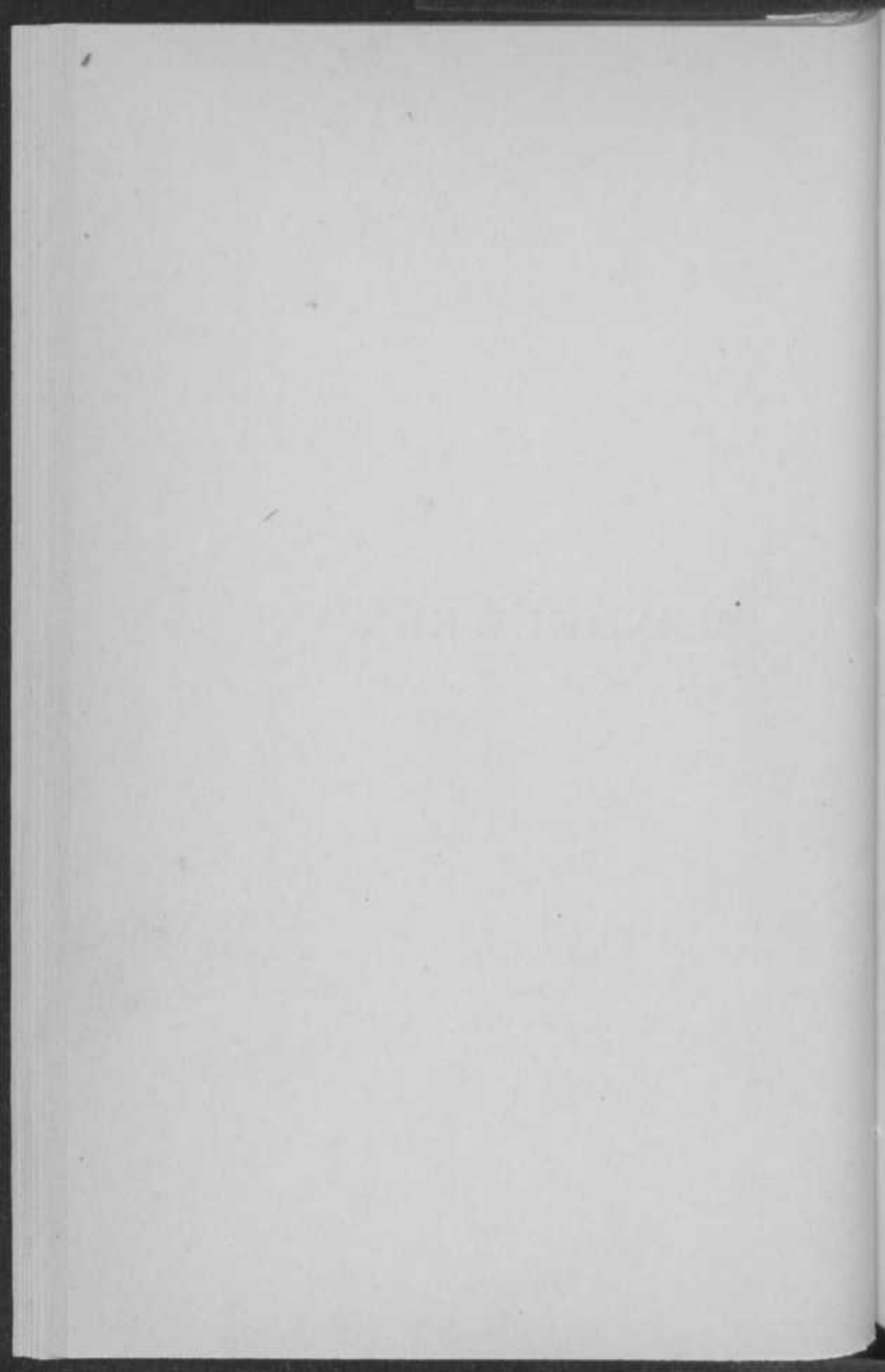
N A A M.	Jaar van aankomst aan de Akademie.	Woonplaats.
1 W. A. Viruly Verbrugge.	1846	Gorcum.
2 J. W. M. van de Poll.	1844	Haarlem.
3 N. T. Michaëlis.	1843	Gouda.
4 L. J. du Celliëe Muller.	1843	Breda.
5 L. Winkel.	1843	Delft.
6 L. Mesch.	1843	Rotterdam.
7 W. C. Pasteur.	1843	Rotterdam.
8 M. Liebert.	1848	Rotterdam.
9 A. J. H. van Beusekom.	1851	Utrecht.
10 A. de Fremery.	1852	's Gravezande
11 M. J. van Duyl.	1852	Utrecht.
12 F. Mispelblom Beyer.	1849	Rotterdam.
13 J. A. Cambier.	1854	Almelo.
14 H. Linse.	1843	Hoorn.

N A A M.	Jaar van aankomst aan de Akademie.	Woonplaats.
15 H. F. G. N. Camp.	1843	's Hage.
16 D. Visser.	1844	Leiden.
17 J. C. Bloem.	1843	Amsterdam.
18 J. Enschedé.	1843	Bilsen.
19 M. Simon.	1848	Bilsen.
20 C. P. Burger.	1843	Gouda.
21 G. van Diesen.	1844	Haarlem.
22 W. Schwertzel.	1852	Giesendam.
23 H. J. H. Hermans.	1843	Breda.
24 G. Keller.	1847	's Hage.
25 W. van de Poll.	1847	Amsterdam.
26 J. J. Roelants.	1850	Gorcum.
27 W. J. Backer.	1845	Kampen.
28 J. Singels.	1849	Gorcum.
29 W. Butin Bik.	1849	Kampen.
30 S. H. v. d. Does de Bye.	1850	Voorburg.
31 T. Bleckman.	1846	's Hage.
32 H. W. Ardesch.	1843	Kampen.
33 L. A. Reuvens.	1843	Gouda.
34 H. M. Dibbetz.	1851	Delft.
35 G. W. van der Does.	1850	's Hage.
36 C. J. de Bruyn Kops.	1846	Delft.
37 P. Maas Geesteranus.	1850	Delft.
38 L. Cohen Stuart.	1844	Delft.
39 C. W. van Dedem.	1850	Utrecht.

N A A M.	Jaar van aan- komst aan de Akademie.	Woonplaats.
40 J. Leyds.	1847	's Hage.
41 E. Steuerwald.	1851	's Hage.
42 J. W. del Campo.	1850	Delft.
43 C. L. Brodhaag.	1849	Delft.
44 A. van Citters.	1850	Middelburg.
45 J. J. J. Milders.	1843	Delft.
46 H. Schneider.	1843	's Hage.
47 Aquasi Boachi.	1843	Delft.
48 M. Rendorp.	1843	's Hage.



MENGELWERK.



MIJMERINGEN

OP HET

GRAF EENER TWEEDE MOEDER.

Neen! 'k treur niet op het graf,
Dat aan de beste vrouw een zachte rustplaats gaf.
Geen zucht ontschiet haar borst, haar oog kan niet meer weenen.
De felste storm van aardsch verdriet,
Die ons ter neder velt, drijft langs haar grafzerk henen;
Zij hoort het niet.

Lang was haar edel hart,
Door lijden afgemat, een prooi der felste smart;
Lang moest ze een bitt'ren kelk, vol tegenheden, drinken;
Maar 't oog, bestraald door 't Godlijk licht,
Zag steeds de glorie-kroon van Edens lauwen blinken,
In 't ver gezigt.

Nu siert die kroon haar hoofd;
Nu smaakt zij al het heil, dat hier de deugd belooft;
Nu ziet ze op haar weg den Paradijs-boom bloeijen;
Haar boezem zwelt van zaligheid.
Neen! 'k treur niet om haar dood — zoo nog mijn tranen vloeijen,
't Is dankbaarheid.

Nauw had de dageraad
 Mij achttienmaal bestraald, of 'k moest, in treurgewaad,
 Een onschuldvolle traan bij moeders grafplaats weenen;
 Maar God zag op mijn kindschheid neêr,
 En schonk m'in deze vrouw, nu uit mijn oog verdwenen,
 Mijn moeder weêr.

Zij zorgde voor mijn jeugd,
 Zij vormde mijn verstand en leerde m'in de deugd
 Een lieve leidsvrouw door den aardsehen doolhof minnen.
 Verbeelding dringt den hemel in!
 Mijn eerste moeder leidt de tweede juichend binnen,
 Als hartsvriendin.

Zij vraagt naar haren zoon,
 En schenkt, als Engel Gods, haar 't eenwig hemel-loon.
 Ik zie haar, hand aan hand, naar Jezus eerstoel treden.
 Verlaat ik eens dit tranendal,
 Mijn moeders! 'k weet dan niet, wie 'k eerst, in 't zalig Eden,
 Omhelzen zal.

Gij Englen voor Gods troon!
 Ontvangt de dankbaarheid van uwen een'gen zoon!
 Uw naam staat, met uw liefde, in mijne ziel te lezen;
 Mijn grijsheid minn' U, als mijn jeugd;
 Mijn wandel moet, op aard, de beste lofspraak wezen
 Van uwe deugd.

MISKENDE GENIËN.

„De wereld is ondankbaar!” Ziedaar wat velen, alle tijden door, hebben betoogd; ziedaar de klagt van bijna allen, de grief van bijna ieder wereldburger. Heden verheft ze hemelhoog, overlaadt haren gunsteling met eer en loftuiting, en morgen werpt zij hem van den troon, en sleept hem door het slijk! Heden noemt ze groot en prijst en roemt, en morgen zet zij den voet op den ongelukkige, dien ze vierde en vereerde! De gunst der wereld is een schikgodin, die luimig en wispelturig, dan bloemen en dan distelen werpt! Wat ze heden grootsch en edel, stout en schoon noemt, dat beschouwt ze morgen als nietig en alledaagsch, als verwerpelijk en dwaas!

Die opmerking is, zoo als ik zei, veeltijds en door velen gemaakt. Velen die een zon van eer en glorie voor zich zagen opgaan, die hen koesterde

en vreugde voorspelde, zagen dikwijls die schitterende stralen verbleeken, die warmte en gloed verloren gaan in nevel en koude, en van de groot-sche beelden, die zij zich hadden geschapen van voorspoed en roem, bleef er niets dan de herinnering, een pijnigend herdenken, over. Velen, die zich sterk dachten en krachtig, voelden die sterkte en die kracht verdwijnen, toen een wolk voor die zon trok, en hun niets overbleef dan duisternis.

Maar wat is die wereld dan, die alleen schept om te vernietigen, die alleen beelden vormt vol tooverachtigen glans, om ze weg te vagen, wanneer haar luim haar dat ingeeft? Wie is die magtige geest, die in het leven roept, alleen om te dooden en die opbouwt, alleen om af te breken? Wie, en met welk regt? — Die wereld is de maatschappij; die schikgodin is de volksgeest; die geest is de mensch zelf! En met welk regt? — Vraag het hen die het zijn, en men zal u antwoorden: met het regt dat men heeft om te oordeelen en te veroordeelen, om te prijzen en te verwerpen, om te vergoden en te verguizen! —

Het is waar, dat veeltijds gebeurt zoo als boven werd gezegd, maar niet altijd was de voorstelling juist. Niet altijd was het onregt zoo groot, dat door die wereld werd gepleegd; niet altijd was de beschouwing van hem, die zoo sprak, uit onder-vinding misschien, onpartijdig en zonder inmengsel van 's menschen grootsten vijand „het egoïsme.” Velen, die zoo spraken, hadden misschien alleen

die eer, die toejuicing in hun verbeelding gezien, en voelden de keerzij in werkelijkheid. Van daar welligt den grond van die bittere beschuldiging! Er is menigeen, die onregt voelt waar het niet bestaat, die meent verongelijkt te worden, wanneer het algemeen niet eenstemmig denkt met hem; die het als een onbillijkheid, als een onregtvaardigheid beschouwt, wanneer zijne luchtkasteelen worden verbroken, wanneer zijne verwachtingen de bodem wordt ingeslagen! — Maar waarom moeten uwe denkbeelden dan juist zijn en onbestrijdbaar, en waarom moet het algemeen uwe zienswijze deelen? Is er niet meer reden te verwachten, dat honderd hoofden, wanneer ze eenstemmig denken en oordeelen, de zaak bij het juiste eind hebben, dan één? en oordeelt een ander misschien niet onpartijdiger dan gij, door eerezucht en zelfzucht verblind, en door uw egoïsme voortgesleept?

Er is een ongelukkig soort van menschen te vinden in alle standen, en onder alle vormen, in iederen kring, in iederen leeftijd. Zij roepen wraak over een maatschappij, die hun een booze geest schijnt, alleen geschapen om hen persoonlijk te vervolgen en te kwellen. Egoïsten zijn ze in de hoogste mate; want zij alleen zijn de ongelukkigen, en de tegenspoed van een ander is altijd minder dan die van hen. Ja, veelal zelfs nemen zij den steen op, die op hen is geworpen; en werpen dien onmeedoogenloos en onbarmhartig op een ander, die op zijn beurt doet als zijn voorganger. Het zijn

de miskende geniën; wel te verstaan, zoo als ze zich zelven zeer nederig en ootmoedig noemen. De wereld heeft ze niet begrepen en niet gewaardeerd; de menschen hebben hunne kostelijke paarlen verworpen, als onnut en zonder waarde. Hun aantal is legio, zegt de wereld; hun aantal is gering, hun getal is eenig, zegt het miskend genie. Want dat *hij* daar, of *hij* ginds zich zoo noemt, dat is een dwaasheid, dat verdient alleen een medelijdend schouderophalen! Want was dat niet verkeerd en was dat niet alleen zelfsverbeelding, wat zij daar deden of wat zij betoogden? Neen, zoo als ik heb gewerkt, neen, zoo als ik heb gehandeld, dat was geniaal, dat alleen waren de spranken van een zuiver, een rijk genie, en dat heeft men miskend en dat heeft men met voeten getreden! — —

Maar ik zou kunnen voortgaan met in het algemeen te spreken over miskende geniën, — waren ze dat dan al in waarheid of in schijn, — en er zou misschien geen eind aan komen. Daarom stel ik voor, als iemand die houdt van wat proefondervindelijk is, liever eens een paar kijkjes te nemen, bij een enkele van die ongelukkigen, beklagenswaardige slagtoffers.

Het is feest ten huize van den heer Jodokus Meelboom, kruidenier en lid van den raad van de gemeente H. De binnenkamer, waarvan de vensters uitkomen in den winkel, is geheel van aanzien

veranderd en geschikt gemaakt om een tamelijk groot gezelschap te ontvangen. De oude heer, een man met een vol, rond, blozend gezicht heeft het witte buis, zijn dagelijksch kostuum, verwisseld voor zijn staatsiekleed, dat hem siert, wanneer hij de raadszittingen gaat bijwonen. Hij loopt met de handen op den rug, langzaam het vertrek op en neêr en blikst nu en dan eens achter de gordijntjes om te zien of de vrienden nog niet komen. Zijn huisgezellin is een vrouw van een goede 40 jaren, met een gelaat, dat goedheid met domheid gemengd, uitdrukt. Ze is druk in de weêr met heen en weêr loopen, om alles nog eens te schikken en te verschikken, opdat zij behoorlijk de gasten zal kunnen ontvangen. Bij den helder brandenden haard, zit, met de armen kruislings over elkaâr, de eenige zoon van den huize, Petrus Meelboom, de hoop van zijn vader, de oogappel van zijn moeder. Geheel andere gedachten schijnen hem bezig te houden dan zijn moeder en zijn vader; want hij zit strak in de vlammen te staren en geen beweging is aan hem te bemerken, dan dat hij nu en dan den wijsvinger eens even ter hoogte van zijn neus brengt, ten bewijze dat hij denkt. Die pose van den jongen heer schijnt nu en dan de aandacht van zijn ouders te trekken; want telkens ziet de oude heer hem aan, en knikt dan welgevallig tegen zijn vrouw, alsof hij zeggen wil; „ziet gij onzen Petrus wel?” Maar Petrus heeft geen oogen voor de bewerkers van zijn bestaan, en blijft maar zitten

turen en kijken, alsof hij in den grilligen vorm der vlammen gedaanten en beelden zag, die zijn geheele aandacht bezig hielden.

Eindelijk rinkelt het belletje aan de voordeur, en een zich in postuur zetten van de gastvrouw, en een spoedig daarop volgend kloppen aan de kamerdeur, bewijzen dat de lang verwachten in aantogt zijn. Na de deftige wederzijdsche begroeting, zet men zich; de heeren om het vuur, de dames om de met kopjes overladen tafel, en weldra is het discours druk aan den gang.

Nu moet ge weten, voor dat ik verder ga, dat de feestelijkheid van heden avond niets meer of minder was, dan een partijtje ter eere van den meergenoemden „Petrus Meelboom”, die een dag of drie later naar de akademie zou vertrekken, om daar op te doen, „wat zijn ouders zou zijn tot vreugde en het land tot eere.” De oude heer had lang begrepen, dat er in zijn stamhouder meer stak, oneindig veel meer, dan er noodig was, om hem in zijn eenvoudig beroep op te volgen.

Zijn moeder had het altijd wel gezegd, „dat haar zoon veel te goed was om met een wit boezelaar voor, achter den toonbank te verkniesen; en de persoon in kwestie stemde volgaarne toe, en gevoelde, dat hij verheven was boven zakjes plakken, en ponden meel afwegen. Zijn geest was te groot en te rijk, om zich met die nietigheden bezig te houden en om de slaaf te zijn van een zaak, die zijn vader had gemaakt tot den man,

dien hij was, een vrij bemiddeld handelaar. Als hij achter den lessenaar zat om een weekboekje of eene rekening op te maken, dan dwaalden zijne gedachten af van die werktuigelijke bezigheid, en namen een hooger vlugt. Dan kon hij mijmeren en zich beelden en idealen vormen, en zuchtend stond hij op als het belletje aan de deur hem tot de werkelijkheid terugriep.

De oude heer had hem menigmaal van uit de binnenkamer gâ geslagen, en hoofdschuddend gezegd: „neen, dat kan zoo niet langer, daar moet, daar kan meer van groeijen,” en zijn vrouw had het toegestemd, en zijn vrienden hadden ja gezegd, en zoo was dan eindelijk besloten, dat Petrus naar de Akademie zou vertrekken. En nu was de tijd gekomen, dat hij het ouderlijk huis vaarwel zou zeggen, om zich te begeven naar en in de geleerde wereld, om te worden waartoe hij zich geroepen voelde, — zijn vader had evenwel nog eens een avondje uitgekozen, om een feest te geven ter eere van zijn hoopvollen zoon.

Wat was natuurlijker dan dat het gesprek bij de beide partijen liep over het aanstaande vertrek, en den vertrekkende. De mannen beweerden, dat hij nu eerst bot zou kunnen vieren aan zijn lust tot studie, en dat hij nu eerst blijken zou kunnen geven van al wat er in hem stak. De vrouwen vreesden, dat hij, zich begevende in de studentenwereld, aan veel wat verleidelijk was zou blootstaan. De heeren meenden, dat hij nu eerst zijn

genie en zijn kennis zou kunnen doen schitteren, de dames drukten hun wensch uit dat hij zich goed mogt houden.

Het voorwerp van al die discoursen zat nog op zijn oude plaats van straks, en keek nog even nieuwsgierig in het vuur, en scheen alles rond hem te vergeten. De heeren keken elkaar aan, en knikten elkaar toe, als of ze zeggen wilden: „altijd denken, altijd denken.” De dames wenschten de moeder geluk, met den zoon, die zoo treurig was, omdat hij zeker dacht aan de aanstaande scheiding. Maar hij stoorde zich daaraan geenszins, en gaf nu en dan alleen door een hoofdknikken te kennen, alsof hij zeggen wilde: „ik heb het gevonden.”

Toen men zich eindelijk genoeg had verlustigd in het aanschouwen van den jongeling, toen men eindelijk aan het eind was gekomen der loftuitingen, vond de oude heer het gepast om zijn zoon deelgenoot te maken aan het loopende gesprek.

En Petrus sprak meê. Hij gaf opinies en verdedigde die, en hoe meer hij sprak en hoe meer hij redeneerde, des te meer namen de aanwezige gezigten den uitdruk aan van verbazing en bewondering. En toen hij eindelijk, op verzoek van zijn moeder, na lang bidden en smeeken, een vers voordroeg, dat hij zelf had gemaakt op zijn aanstaand akademieburgerschap, waarin veel kwam van opgaande zonnen, van schitterende sterren, van zuchten en van tranen, van paarlen en van rozen, van blaauwe hemels en van zwarte afgronden,

van engelen en van serafijnen, van bergen en van dalen, toen gingen langerzamerhand alle lange pijpen uit den mond, en werden er sluiksgewijze zakdoeken te voorschijn gehaald en tranen afgewischt, en heerschte er een diepe stilte.

En toen het eindelijk nit was, en de jongeheer met een glimlach van zelfvoldoening, ademloos op zijn stoel neêrzonk, toen was er geen eind aan den lof en aan de gelukwenschingen. Dat moest een groote geest wezen, die er woonde in dat lichaam; dat moest een genie zijn, dat de wereld zou doen verbaasd staan en verstommen!

De avond liep ten einde, de gasten vertrokken voldaan en vol bewondering, de oude heer was in de wolken, en de zoon zat weêr op zijn stoel in gepeins en in mijmering verloren

...
Twee jaar later vinden we onzen held wêr, zittend op zijn kamer, achter een hoop boeken en papieren, dof en wezenloos staren op een blaadje, dat hij in de hand houdt. Het was de recensie van een zijner eerstelingen! Lang zit hij er op te turen zonder geluid te geven, maar eindelijk verkreukelt hij het, werpt het op den grond en vertrappt het. „Ondankbare wereld”, roept hij uit, „neen, dat is te erg. Gij miskent, gij lastert mij! Onzamenhangend,... zonder zin,... de beoordeeling onwaard!... Ja, onwaard voor u, die de parel niet vinden kunt, die er in verborgen ligt! Zonder zin voor u, wiens geest en verstand niet is ontwikkeld

om het vernuft en 't talent te vatten, die een hooger en grootscher geest dan de uwe doet gloren! Onzamenhangend voor hem, die de diepe zin niet opmerkt, omdat ze te diep ligt, en verborgen is voor een bekrompen brein! Gij lastert mij en beschimpt, omdat gij niet reiken kunt tot de hoogte van een genie, dat stouter vlugt neemt, en zich verheft boven den maatschappelijken spheer! Maar ik stoor mij niet aan u, en laat mij niet ter neêr slaan. Ik gevoel immers zelf dat de geest, die in mij werkt, een geest is meer dan die van 't algemeen, een geest die vrij wil wezen en groot! Ik veracht u, en tart uwe beschimpingen! De wereld wil niet erkennen, dat er geniën zijn, grooter dan zij! Zij is te trotsch om de vrucht van hoogere beschaving aan te nemen en te gebruiken!”

Zoo sprak de jongeling voort, en de hartstogt riep een hatelijke uitdrukking op zijn wezen!

Pas aan de akademie gekomen, had hij eveneens willen schitteren in zijn nieuwen kring, als hij dat te huis had gedaan. Even als daar wilde hij de eerste zijn, de vraagbaak, de eenige, het voorwerp der bewondering. In het eerst had men er mede gelagchen en den spot gedreven, maar eindelijk was men er van verzadigd; en de toon, die men toen aansloeg, was doodend voor den eerzuchtige. Zijn fouten, zijn gebreken werden hem aangewezen, en eindelijk kwam de slag, die hem leerde, dat hij niets wàs, dat hij niets kòn. Wat was natuurlijker dan dat zulks hevig op zijn vurig

en opgewonden geest werkte. Een tijd lang bleef hij stom van verbazing, maar zijn niets ontziende eerzucht en trots, fluisterde hem in, dat hij verder en altijd verder moest gaan. En hij deed zoo! Eindelijk werd hij zoo ver vervoerd, dat hij een boekwerk in het licht zond, overtuigd, dat dit de wereld met hem zou verzoenen, dat dit de kritiek zou doen verstommen, en hem eindelijk op de ware hoogte, die hij verdiende, zou stellen. En de kritiek deed het! Maar hoe? wij hebben het gezien! Zij ontnam hem al zijne illuziën, en om voor altijd van hem ontslagen te wezen stelde zij hem in al zijn naaktheid ten toon. Toen kende zijn teleurstelling, zijn drift geen einde; en hij, wel verre van zich terug te trekken, of zich niet meer te wagen, schreef eene antikritiek in de hevigste bewoordingen. Met het antwoord daarop in de hand, hebben wij hem op zijne kamer gevonden, en wat dat oogenblikkelijk op hem uitwerkte hebben we gezien.

Neen, de wereld was snood, ondankbaar, door zijne goede gaven te verwerpen en te miskennen! De terugwerking op hem was zoo hevig, dat hem een ziekte overviel die hem voor lang op het ziekbed nederwierp. Maar werden zijn lichamelijke krachten uitgeput, zijn trotsche geest was niet gebroken. Hij zeide een wereld vaarwel die hem had verworpen, die zijne talenten had veracht, en hij verliet zijne bestemming. Hij keerde terug naar zijn ouderlijk huis, om een leven voort te slepen vol trots,

ergernis en bitterheid. Men beklagde hem te H. maar noemde men er terecht de wereld ondankbaar?

Paul Duval zat met de handen voor het gelaat, en de ellebogen op de kniën geleund, voor een pas afgewerkte schilderij. Op den grond lagen zijn palet, zijn penseelen en een brief. De schilderij stelde een lagchend landschap voor, verlicht door de gloeiende stralen van den ondergaanden zon. Voor de deur van die hoeve, daar half onder dien reusachtigen olm verborgen, zaten een grijsaard, een jong man en een vrouw met een bloeiend wichtje op den schoot, terwijl nog een paar kleinen aan moeders voeten met elkander stoeiden. Het geheele tafereeltje ademde kalmte, rust en zelfvoldoening, en leverde een sombere tegenstelling op met den jeugdigen man, die geen blik voor dat al scheen over te hebben, en slechts nu en dan door een diepe zucht teeken van leven gaf. — Om reenschap van die treurige gemoedsstemming te kunnen geven, willen wij u verzoeken, een weinig in het leven van Paul Duval terug te gaan.

Hij was de zoon van weinig vermogende ouders, die evenwel niets hadden gespaard om hun kind al die zaken te doen leeren, die hem later een behoorlijken stand in de maatschappij zouden kunnen verzekeren. — Hij maakte trouw gebruik van de gelegenheid om kennis op te doen, en gaf weldra blijken van een helder hoofd en een rijk verstand. Daarbij had hij

een vurig en opgewonden karakter, en gloeide voor alles wat edel was en schoon. Al wat zijn schoonheidsgevoel trof, vervoerde hem, en spoedig openbaarde zich in hem een onbepaalde neiging tot de schilderkunst. Zijn vader stelde hem in de gelegenheid om aan die roeping te voldoen en kweekte zijn ijver steeds aan. Maar tegelijk had hij bemerkt, dat de stoute en fiere geest, die in den jongeling leefde, ligtelijk kon overslaan tot een eerezucht, die onbeugelbaar zou zijn. En als een verstandig en beredeneerd man, die de wereld had leeren kennen met al zijne verleiding en al zijn hartstogten, poogde hij die eerezucht te breidelen, dat ze niet tot een verderfelijke vlam mogt worden, die zijn kind door zijn gloed zou verteren. En veel hadden de vaderlijke en vriendelijke lessen en vermaningen op den jongeling uitgewerkt, maar toch hadden zij dat vuur, dat in zijn binnenste brandde, niet kunnen uitdooven.

Met al zijne krachten wijdde hij zich aan zijne zelfgekozene bestemming, en werkelijk gelukte het hem, het op een vrij groote hoogte te brengen.

Maar de kunstenaar ondervindt veel tegenstand, en in den aanvang had hij met veel moeilijkheden te kampen. Dikwijls had hij zich in zijn hoop teleurgesteld gezien; maar al mogt dit ook onaangename indruk op hem teweegbrengen, zijn lust en zijn moed werden niet vernietigd. Veel malen had hij eene strenge kritiek moeten vernemen, die hij voelde, dat somwijlen partijdig en niet geheel

juist was; maar hij had er zich nog altijd, was het hem dan ook vaak zwaar gevallen, over heen gezet. Zijn vader had hem geleerd, dat teleurstellingen het lot waren van allen, en dat had de ondervinding bij hem bewaarheid.

Na veel wat een ander reeds zou ontmoedigd hebben, zette hij zich eindelijk neder tot een arbeid, die over zijn lot zou beslissen. Hij werkte aan eene schilderij, die dienen zou moeten op eene tentoonstelling, en was dan de kans hem gunstig, zijn fortuin was gemaakt, zijn naam gevestigd. Hij arbeidde met inspanning en volharding, en uit het voortbrengsel van zijn genie, sprak geest en leven, het leven en de geest die onmiskenbaar in hem woonden. Hij zelf was ingenomen met zijn werk, en zond het vol vertrouwen heen. Met angstige spanning wachtte hij de uitspraak der jury af, die gesteld was om het oordeel over de ingezonden stukken te vellen.

Een oogenblik voor dat we u bij hem binnenleiden, had hij een brief ontvangen, waarin zijn lot was vermeld. Bevend had hij hem ontvangen, en met een hevig hartkloppen geopend. En kon het anders? In dien brief stond immers zijn oordeel uitgesproken, in dien brief was zijn geluk te lezen! Zijn geluk, ja, want hij was ten volle overtuigd, dat zijn werk goed was geweest, en dat het lof en roem verdiende. Langzaam begon hij zijn vonnis te doorlezen, maar hoe meer hij voortging, des te meer betrok dat oog, dat nog zoo

aanstonds van angstige verwachting en vol van hoop had geschitterd. Hoe meer hij voortging, des te meer somber werd de uitdrukking op dat gelaat en des te banger werd het hem om het hart. Eindelijk steeg die somberheid tot wanhoop, en toen hij aan het einde was gekomen, sloeg hij een blik om zich heen vol vertwijfeling. Hij wierp den brief verre van zich en bedekte het gelaat met beide handen. Langen tijd bleef hij zoo zitten, bewegingloos en stom, als een levend beeld van jammer en vernietiging. Eindelijk stond hij op, en zijn gevoel niet langer kunnende verkroppen, niet langer de smart kunnende beteugelen, barstte hij in hevige bewoordingen los: „Zoo zijn dan mijn droomen vernietigd, zoo mijn idealen verdwenen, zoo mijn verwachtingen den bodem ingeslagen! Zoo heeft men de vrucht mijner verbeelding, zoo het werk mijner handen verwoest! Daarvoor heb ik mij ingespannen en daarvoor heb ik geslaafd en gezwogen, opdat op eens alles zou verdwijnen, in den diepen afgrond der veroordeeling! Zoo is het vuur in mijn geest gedoofd, en zoo de vlam van het genie geblusht! O wereld, o wereld, gij zijt een kwelgeest, die ons alleen hoog en hooger opvoert, om ons des te zekerder en te dieper te kunnen doen neêrstorten! Waar is nu mijn hoop en mijn toekomst! Lagchende beelden die ik mij heb geschapen, vaarwel; één oogenblik is genoeg geweest om ze allen weg te vagen en in het niet te doen verzinken! Waar is mijn lust en mijn ver-

trouwen, waar mijn kracht en mijn moed, nu de steun mij is ontzonken, die mij staande hield en sterkte." Wezenloos bleef hij een wijle op zijn arbeid staren, met de armen over de borst gekruist, en nu en dan bitter het hoofd schuddende . . .

De moed, die hem zoo straks nog een heerlijke, een schoone toekomst voorspelde, was verdwenen. De hoopvolle jongeling had plaats gemaakt voor den verslagen man, die ook zijn laatste lichtstraal in duisternis had zien verkeeren.

Het was waar; zijn oordeel was een vonnis geweest, hard en doodend! Niet dat men niet erkend had, dat er werkelijk leven en geest, vuur en genie sprak uit zijn arbeid, maar een magtig kunstbroeder had zijn invloed ten nutte weten te maken, om zich door een scherpe kritiek, en een valsche uitspraak van een gevaarlijken mededinger te ontslaan. Hij had begrepen, dat zulk een uitspraak het genie in den jongeling moest dooden, en hij had zich niet vergist in de uitwerking van het middel. De slag was voor Paul te zwaar geweest en de kunst verloor een voedsterling, die haar zeker tot eere zou verstrekt hebben. . . .

Ziehier u een paar voorbeelden geschetst, zoo als het leven ze bij menigte heeft opgeleverd. — Is het onjuist wat ik in den aanvang van deze voorstelling zeide, dat de wereld ondankbaar was? Is het onwaar, dat men betoogt, dat de wereld wispelturig is en luimig? Is de uitspraak van zoo-

velen alleen eene bittere uiting van een zwartgallig gemoed? Men zou alligt genegen zijn volmondig ja te zeggen, op de klagt, die dagelijks en van allen kanten opgaat. En toch geloof ik, dat zulks niet geheel billijk zou wezen. Zekerlijk wordt niet altijd geprezen en geroemd wat prijs en roem verdient; niet altijd wordt de vonk onder de asch opgemerkt, maar daarentegen is zoo dikwijls de stem die berispt en bestraft, die veroordeelt en vonnist, regtvaardig en juist.

Zoovelen zijn er, die, misleid door euvelmoed en zelfvertrouwen, zich stellen boven de menigte, en zich verheven gevoelen boven allen, en die werkelijk niets minder zijn dan groote geesten of geniën, door een waarachtig genialen geest beziel. De uitspraak der wereld is zoo dikwijls hard en bijtend voor die ze treft, maar niettemin juist en verdiend! De menschelijke trotsch noemt zoo vaak onregtvaardigen laster wat niet strookt met zijn wenschen en zijn inzigten. De wierook der toejuiching en der verheffing is zoo streelend en zoo zoet, maar ze bedwelmt haar slagtoffer niet zelden en maakt het ongelukkig en rampzalig.

Het waarachtige genie geeft op den duur te heldere stralen van zich, dan dat de onwaarheid en de ijverzucht een duister vormt, ondoordringbaar voor zijn licht. —

De eerezucht voert zoo ligt tot zelfverblindings en aan krankzinnigheid grenzende trots, en het is hoog noodig, dat daar somwijlen een stem op-

gaat, die de waarheid verkondigt zuiver en onbevlekt! —

Zoo die stem ook voor ons mogt klinken, dat het dan niet te vergeefs zij! —

EEN KERMIS TE W.

Het is niet ieder gegeven zijn gedachten in gepasten, onderhoudenden en aangenamen vorm aan anderen meê te deelen. Zeker kan men zich die kunst door oefening eenigermate eigen maken. Maar even als men zonder dichterlijken aanleg rijmelarij voortbrengt, zoo ook heeft een prozastuk, uit een onkundige pen gevloeid, voor den kenner weinig waarde.

Doch ik heb hier niet gedacht: ik wil gaan schrijven om het de wereld in te zenden en zoo mogelijk roem te verwerven; welk een dwaze gedachte zou het zijn!

Ik heb slechts zoo goed mogelijk een pligt trachten te vervullen, die op ieder Akademieburger zonder onderscheid rust, namelijk, het opgerigte in stand te helpen houden.

Ja, ik zend het een wereld in; maar het is een

wereld in 't klein, een wereld op zich zelf, die niet zal verwerpen, wat met een goed oogmerk verrigt is, en die zal denken: elk vogeltje zingt zoo als het gebekt is.

Met deze gedachte zijn de volgende regels neêr geschreven.

Niet ver van mijn geboorteplaats, de niet groote, maar dicht bevolkte stad D., ligt het dorpje W.

Door zijn schilderachtige ligging te midden van prachtig aangelegde buitengoederen, door zijn onverstoorbare rust, en door de vreedzaamheid en verdraagzaamheid van zijn bewoners, biedt het den bezoeker een aangenaam oord aan ter ontspanning van stadsche drukte en zorgen.

Dáár in de natuur vindt men, wat men zoo dikwijls te vergeefs zoekt, rust en vrede; dáár haalt men vrijelijk adem na volbragten arbeid, en legt men zich, door de frissche, gezonde lucht gesterkt en verkwikt, ter rust met de gedachte: ik kan mij hier zorgeloos in de armen van Morpheus neêrvleijen, zonder beducht te zijn door eenig rumoer of stadsche straatorakels gewekt te zullen worden.

Niets hoegenaamd breekt dan ook daar de nachtelijke stilte af. Geen opgewonden demonstraties of luidruchtige gezangen van door sterken drank verhitte breinen of gesmeerde keelen, wagen het dáár de plegtige stilte van het nachtelijk uur te ontheiligen en te schenden. Geen nachtwacht — hoe nuttig en noodzakelijk ook voor de rust in steden, waar ze zich dan bij voorkeur in de schaduw van

boomen of huizen posteert om onverhoeds haar prooi te overvallen en in haar ijzeren vingers te klemmen — geen nachtwacht, zeg ik, is daar geroepen, het uur aan te kondigen, en door klep en mager geschreeuw den rustende in zijn slaap te storen. Alleen de statige dorpstoren, die zich beschermend in het luchtruim verheft, doet van tijd tot tijd de lucht door zijn zware stem trillen; en mogt hij gehoord worden, dan is het om de ontwaakten toe te roepen: „slaapt weder in, ik waak over u!”

Die onafgebroken rust, zoo wel bij dag als bij nacht, zou zeer geschikt zijn om er weemoedigen van harte of reconvalescenten heen te lokken, en ongetwijfeld zou ze een heilzamen invloed op hun toestand uitoefenen.

Men moet zich echter niet voorstellen, dat jaar op jaar die toestand van rust onveranderlijk dezelfde is, dat het een dorp is, waaruit zich nooit een vreugdekreet zou verheffen, dat het nimmer een ander teeken van leven zou geven, dan die uit een monnikenklooster of hermietenkluis voortkomt, o neen! Wel is waar voelt de dorpeling dat rust, waaraan hij reeds van jongs af aan gewend is, noodig en onontbeerlijk is voor zijn arbeid, maar desniettemin staande is hij toch niet wars van vermaken, zooals blijkt uit de groote ingenomenheid met en het druk bezoek van de jaarlijks terugkeerende kermis. Zoo vreedzaam en stil als hij zich voor dien tijd bij spade en ploeg laat vinden, zoo

luidruchtig en opgewonden is hij op dien eenigen dag.

Het is er meê als met een hond, die langen tijd aan den ketting gelegen heeft en eindelijk wordt losgemaakt. Uitgelaten van vreugde over zijn verlossing uit de slavernij, springt hij in 't rond, blaft, kwispelstaart, wentelt zich in 't zand, en is moeilijk tot bedaren te brengen. Zoo is het ook met den boer; zoodra de feestdag aanbreekt is hij niet meer te houden, het werk moet stil liggen, met het zondagspak aan gaat hij zijn bureu halen om met hen in vreugde en opgewondenheid den dag door te brengen, en eerst den volgenden morgen keert hij vermoeid, zoo niet afgemat, huiswaarts.

Zulk een feestdag heb ik bijgewoond.

Ik was nl. op het gymnasium te D. met een zoon van den Predikant M. uit W. in kennis gekomen. Onze kennismaking werd al spoedig zeer intiem, daar we in dezelfde klasse zaten en beiden weldra een groot werk te verrigten, t. w. een examen af te leggen hadden; hij voor Breda, ik voor Delft.

We besteedden onzen vrijen tijd met het zamenrepeteren van de noodzakelijkste vakken voor het examen, dat ons steeds naauwer aan elkander sloot. Het examen was eindelijk achter den rug en naar beider wensch afgeloopen. Nu konden we, dacht ons, den tijd gevoeglijk doorbrengen met het zoo zalige rusten na gestadigen arbeid, en ons zoo goed mogelijk amuseren met alles, behalve met dat

geen, wat maar in de verte aan examens, studie, boeken, papieren, enz. enz. zou kunnen grenzen.

Ik bragt nu tot dat einde eenige dagen bij hem door, en trof daaronder juist den dag, waarop groot en klein, oud en jong, in één woord allen, die niet door ziekte of tijdsomstandigheden verhindert werden, zich in de kom van het dorp verzamelden, om aan de algemeene kermisvreugde deel te nemen.

Op den morgen van genoemden dag stapten we, na een goed ontbijt genuttigd te hebben, de eenvoudige pastorijs uit.

We verheugden ons reeds bij voorraad in den aanblik van de goedgekleedde, frissche boerenmeiden met een blos van gezondheid op de mollige konen, aangekeken en toegelinkt door gewambuisde boerenkinkels met de pet op half zeven.

Toen we ter bestemder plaats waren gekomen, vonden we het jeugdige volkje, dat niet langer t'huis te houden was, reeds in bonte mengeling overal verspreid.

Hier stonden eenige meisjes met een begeerigen blik, schier onbewegelijk de onnoemelijke schatten van een kraam te bewonderen.

Daar waren een aantal dikke boerenjongens bezig elkaar om een hakblok te verdringen. De dikste van allen, een jongen met een verbrand gelaat, geel haar en opgeblazen wangen, was, zoo het scheen, de matador in de kunst van koekhakken; want het inwendige van zijn wambuis was al geheel

gevuld met repen van een soort van eetbaar leer, dat men hakkoek noemt.

Ginds vond een draaibord grooten bijval door de uitlokkende prijzen, die op zijn nummers stonden. Wat kon men hier voor een enkele cent al niet schoone dingen trekken: naaldenkokers, koralen beurzen met koperen knipjes, blikken tabaksdoozen, pijpjes en wat al niet meer; terwijl men in de kraam terstond zijn kermisduitje zou versnoepen, als men zulk een voorwerp magtig wilde worden.

Weêr elders stond een jood met een kruiwagen vol nietsbeduidende rariteiten, zich zelf heesch en een ander doof te schreeuwen: „Soek oit maar, seven en twalef ejenten maar, soek oit maar!”

Een ander, die met een dobbeltoestel de jeugd genoeg wilde verschaffen, ik wil zeggen, zijn eigen voordeel beoogde, zette zijn longen zoodanig uit met het uitgalmen van: „Onder de negen en boven de twaalf”, dat men elk oogenblik aan het behoud van zijn leven scheen te moeten wanhopen.

In zijn nabijheid had een jongen post gevat, in wien we den matador van het hakblok herkenden; hij was bezig de repen leer op een behagelijke manier uit zijn wammeszak in zijn mond over te pakken, zoodat aan sluiten van die opening niet meer te denken was, voor dat de massa zich in het afvoerkanaal had verplaatst.

Één spel vond echter het grootst aantal liefhebbers, daar het niet tot louter vermaak, maar met een nevendoel gespeeld werd. Het was het

zoogenaamde „kruis en munt.” Welk vermaak zou dit spel ook opleveren als er geen nevendoel, nl. winstbejag, aan verbonden was? Menige speler werd, met het oog op het terugwinnen van het verlorene totaal geruïneerd, en zag zich dan plotseling van ijverig speler in stil aanschouwer gemetamorphoseerd.

Allengs kwamen de ouderen van dagen ook te voorschijn. Geen van hen scheen echter haast te maken om het doel van zijn uitgang, de kermis, te bereiken. Van verschillende kanten kwamen boeren met door 't ploegen gekromde beenen in loomen tred aanstappen, en naderden met een bedeesden en schijnbaar onverschilligen blik de eepvoudige, helder knappe boerinnetjes.

De tongen, die zich anders zoo rad konden bewegen, schenen nu door de omstandigheden vastgelegd te zijn; want telkens was er een gaping in het gesprek, die de boeren trachtten aan te vullen door krampachtige trekken aan de pijp en daarop gevolgd spuwen, en de boerinnen door zich om en wêer om te draaijen, bedeesd voor zich op den grond te kijken, of met de groote katoenen parapluie voor op de punt van de schoen te tikken.

Dit onmisbaar kleinood, dat de merkwaardige eigenschap heeft van drie personen tegelijk voor den regen te kunnen beschutten, doet alle togten meê, zelfs al staat de zon met al haar pracht aan den hemel te schitteren en er dus zeer weinig kans op regen is.

Die buitengewone spraakzaamheid en levendige stemming schreven we daaraan toe, dat ze zich nog niet op hun gemak gevoelden. Op 't land, aan de karn of op de deel, ja, daar waren ze t'huis; maar hier bij elkaar te komen enkel om pret te maken, dat was hun vreemd. Geen wonder dus dat er eerst eenige oogenblikken moesten verloopen, voor dat ze regt konden beseffen welk genot hun, bij een vrolijker stemming, te wachten stond.

Langzamerhand veranderden die koele bedaardheid en ongemakkelijke houding tegenover elkaar zeer veel; zoo zelfs dat ze de vrijmoedigheid hadden in elkaars bijzijn op koek te knabbelen en aan gedroogden visch te trekken.

Zoodra dit natuurlijk verschijnsel zich in al zijn natuurlijkheid voor ons ontplooidde, en de goed gevulde monden het vormen van verstaanbare klanken naauwelijks meer toelieten, zoodat er van tijd tot tijd slechts een enkel op zich zelf staand woord tot ons doordrong, toen viel het ons niet moeilijk tot een tijdelijke retirade te besluiten.

Onder die op zich zelf staande woorden merkten we er eenige op, zooals: fiedele Bonte Os dansbal enz., die ons natuurlijk tot de gevolgtrekking moesten leiden, dat er 's avonds in „de Bonte Os” bal zou zijn.

Bij een opzettelijk daartoe ingesteld onderzoek bleek het ons, dat er niet alleen in „de Bonte Os,” maar ook in de daartegenover liggende herberg „de Rustende Landman” gelegenheid zou gegeven

worden om eens duchtig de beenen van den vloer te ligten.

Thans wisten we genoeg en gaven dus nu gevolg aan de voorgenomen retirade met het vaste plan om er ons tegen zons-ondergang, wanneer het bal een aanvang zou nemen, wêer te zullen laten vinden.

De dag liep ten einde, de ongeduldige jeugd gluurde reeds door de verweêrde vensterruiten in de smaakvol gedecoreerde zaal van de „Bonte Os.” De drukte, die er binnen heerschte, deed een spoedigen aanvang van het bal verwachten. We werkten ons nu met eenige moeite door de toegestroomde menigte naar den ingang van het lokaal, om dat eerst eens op te nemen.

De zaal, die, hoewel laag van verdieping, voor een dorpsgelagkamer vrij ruim was, zou thans het groot aantal danslustigen niet kunnen bevatten; gelukkig hebben bij zulke gelegenheden de buitenlûi ook niet graag over heel veel ruimte te disponeren.

De lange tafels en banken stonden langs den muur.

In den eenen hoek achter de deur, als die, om ruimte te winnen, niet uit de hingsels was geligt, was het buffet, dat een illustre rij flesschen Schiedammer vocht en een groote suikerpot bevatte.

In een anderen hoek was boven op een tafel, een stellaadje van leêge tonnen en ruwe planken opgeslagen, om tot orchest te dienen.

Dit werd bezet door drie virtuozen: den wereld-

beroemden violist Keller, een hoornblazer, wiens oogen door de met lucht gevulde wangen bijna aan de waarneming ontsnapten, en een fluitist, waarvan we niets anders kunnen zeggen, dan dat hij zich van tijd tot tijd in de noten vergiste; overigens was hij het instrument vrij wel meester.

Het ambt van buffetjuffer werd bekleed door onzen geachten Bonte Os. Zoo noemde men in de wandeling den kastelein, die er door zijn zwaarlijvigheid ook al het voorkomen van had. Het was iemand met een vrolijk, open gelaat, die een gunstig contrast vormde met de stadskasteleins, wier uiterlijk doorgaans verveling en landerigheid verraadt. Zijn geheele voorkomen deed mij denken aan een gezegde, dat ik vroeger eens gehoord had, nl. dat men in een armen dominé, een ouden docter en een dikken kastelein fiducie kan stellen.

Hij werd in zijn werkzaamheden bijgestaan door twee gediensstige geesten, lange, deftige perceelen met roodgeruite boezeroens, witte boezelaars met zakken en ringetjes in de ooren. Hun coiffure was geërrangeerd, naar het scheen, met behulp van huile antique à la pluie en een grove kam, waarvan de gang kenbaar was door de achtergelaten diepe voren, uitgezonderd in de gladgepolijste, gekrulde bladen op zij van het hoofd, die zeker hun ontstaan te danken hadden aan een gelijkmatige beweging van duim en wijsvinger.

Het gansche tooneel werd opgeluisterd door den glans van twee olielampen, die juist zooveel licht

gaven om te doen zien, dat het er donker was. Dit belette echter niet, dat muziek en dans kostelijk konden uitgevoerd worden.

Groot was de toevloed van luchthartigen op het hooren van de welluidende klanken, door zulke meesters voortgebracht. Ze schaarden zich paar aan paar op de lange banken, om te wachten op het commando van den orchestdirecteur, die tevens de functie van balletmeester uitoefende.

Onderwijl voorzag elk tweetal zich van één glas geestrijk vocht, dat, zooals bekend is, onder die soort van menschen het bewijs levert, dat men het wèl met elkaar meent. Het eigenaardige van een boerendanspartij is, dat elke boer zich een liefje kiest, waarmee hij den geheelen avond koost en praat en danst, en die hij ook voor geen enkelen dans aan een ander afstaat, tenzij aan heeren uit het dorp, of aan vreemden, die met hem kennis gemaakt hebben.

Eindelijk werd aan hun wensch voldaan, daar de balletmeester, met de viool onder den arm en een prettig gezigt, van zijn verheven zitplaats opstond, en door het klappen in de handen te kennen gaf, dat hij de verschuldigde contributiën wilde gaan innen; terwijl hij riep: „eerst betalen brave jongens!” Elke danseur was namelijk verplicht voor iederen dans aan den balletmeester een bijdrage van een halve stuiver te voldoen, waarvan de totale opbrengst het traktement van den orchestdirecteur en zijn trawanten uitmaakte.

Het bal werd geopend met een „Schotsche drie”, op de wijze van: „Kun je dan geen Schotsche drie, kun je dan niet dansen! enz.”

Zooals het begin van elken dans zich kenmerkte door de herhaling van de apostrophe van den balletmeester, zoo kenmerkte zich het einde door een eigenaardige muziek, het strijken achter de kam. En zoodra werd dit oorverscheurend gekras niet gehoord, of iedere boer sloeg zijn ijzeren arm om den hals van zijn liefste, waardoor hij bewees de meening van den orchestdirekteur goed begrepen te hebben.

Daar de balletmeester het in zijn voordeel rekende de pauzen niet te lang te moeten nemen, zoo gaf hij al spoedig weêr het bekende signaal, waarna hij met een vervaarlijke stem uitriep: „Allo veuruut met de meid!” Toeschouwers en gediensstige geesten, die zich niet aan den band hielden, werden oogenblikkelijk na een paar caramboles collé gelegd.

Thans raakten we vreeslijk in de verdrukking, en gingen daarom eens een kijkje nemen in den „Rustende Landman.”

Toen we er binnen kwamen belette ons de bijna ondoorzichtige nevel van rook en stof alles duidelijk te onderscheiden; te meer daar de lampen hier met die in de Bonte Os schenen te wedijveren, welke wel het minste licht konden geven.

We zagen echter door den nevel in een hoek van het vertrek twee personen zitten, die onophou-

delijk het strijken achter de kam schenen te hooren. Weldra werden ze daarin gestoord door den meest geliefkoosden boerendans: „Heit was in de Mei”, dat door een algemeen gezang geaccompagneerd werd.

Niettegenstaande de lucht veel van haar zuiverheid verloor, daar het meerendeel van de boeren zich veroorloofde als locomotieven te dampen, en wie weet, wat ze zich nog meer veroorloofden, toch bleef onze balletmeester even opgeruimd en vrolijk, terwijl hij, onvermoeid in het dirigeren, uitroept: „Sjanzewiet allemaôle”! (*Chassez tous huit.*)

Een oogenblik later werd er een luid hoera! aangeheven bij het binnentreden van den Heer van het dorp. Allen beijverden zich om hun vreugde over zijn komst kenbaar te maken, dat ze uitten, door hem een paar malen op een stoel door het vertrek rond te dragen onder het zingen van: „Pierlala lag in de kist.”

Nadat de Heer van het dorp zijn dankbaarheid voor de hem bewezen eer had betuigd, nam alles weêr een geregelden loop; maar toen de dorpslûi een oogenblik tot rust kwamen, gevoelden ze sterk behoefte aan frissche lucht. Ze wilden er echter het dansen niet aangeven, en gingen daarom al dansende de eene herberg uit, ongemerkt in de muziek van de andere over, en kwamen zoo dansende of liever hotsende de tweede herberg binnen.

Dit duurde tot laat in den nacht afwisselend

voort; wij namen reeds vroeger van de luidjes, waarmee we kennis gemaakt hadden, afscheid, de overtuiging meedragende, dat zij, die met weinig tevreden zijn, werkelijk gelukkig genoemd kunnen worden.

HAEDYPHLOGUS EN ELOMYTRA:—

EEN HEDENDAAGSCHE NOVELLE.

Elomytra was schoon, schooner dan de klaproos in het veld, en de visioenen van een onschuldig meisje!

Blank waren hare vingers, en met bevallige losheid konden zij zwerven over de gitzwarte haren, die hare spichtige armen bedekten!

Zacht blaauwend waren hare oogen, die elkan- der — als twee met dauwdruppels bezwaarde leliën — lagchende den morgengroet toewuifden!

Slank was haar lichaamsbouw gelijk een palmboom, die ons na een langen togt in verwilderde woestenijen, rust en verpoozing belooft!

Aangenaam was het geluid van hare stem, gelijk een waterval, die op de zomerpaleizen onzer aard- sche grooten uit een kunstmatigen vijver met brui- schend geweld opspringt!

Zoet was haar adem, als de geur der ons-aan-de-grootheid-der-natuur-herinnerende zonnebloem.

Elomytra was schitterend als een diamant, te midden van pronkjuweelen in een kristallijnen doos te bewaren gelegd, Elomytra was schoon!

Haedyphlogus was bevallig. Met onnavolgbaren zwier wist hij zijn paardenvoeten over elkander te slingeren; en — als hij daar henen ging — was hij niet ongelijk Adonis, wanneer hij met schalkschen zin door 't een of ander lagchend groen omzwierf!

Als hij met zijn eenigste hand zijn kunstig gevlochten knevel opstreek, of met benijdenswaardige hoogmoed zijn gedaante in den spiegel waarnam, dan was Haedyphlogus onweerstaanbaar!

En als hij, zijn tooneelkijker in zijn eenigst oog plaatsend, de scharen van liefvallige meisjes aanschouwde, die zich om zijn voetstappen verdrongen, dan weken de hechtste grendels der harten, en smolten de vloeibaarste ijskorsten!

Zacht rollend gelijk een verre donder was zijn stemgeluid, en met liefde vergaf men hem zijn onzuivere uitspraak!

Zijn zeldzame haren verspreidden een geur als bloeiende oleander, of ontluikende bloemkool..... Haedyphlogus was bevallig!

Liefde is het goddelijk beginsel in den mensch: wiens hart daarvoor onvatbaar is, gelijkt naar den zielloozen rotsteen, naar den kouden marmot; iedere neêrslag, iedere schok, iedere teleurstelling zal hem ter neder storten.

Een poëtische ziel vindt bij den eersten oogopslag haar, met wie hij zijn leven zal deelen, die hem door de angstvolle kronkelpaden van zijn bestaan zal vergezellen. En diezelfde oogopslag zet haar in gloed, die bestemd is hem, die denzelven wierp, tot leidsvrouw, tot toevlugt, tot troost te verstreken.

Evenals een klein kind, dat met zijn blikken de lekkernijen verslindt, op bevallige wijze ten toon gesteld, zoo verslond Elomytra steeds Haedyphlogus, als hij op zijn vurigen manken klepper gezeten, voorbij draafde.

En Haedyphlogus verstond dien blik en beantwoordde denzelven. En toen het gebeurde dat zijn ros, een brieschenden leeuw gelijk, juist voor Elomytra's paleis begon te steigeren, en hem van zich afwierp, en voor dood op staat liet liggen, toen smaakte hij het genot in haar armen neêr te zinken.

„Mijn Haedyphlogus,” snikte Elomytra.

„Mijn Elomytra,” snikte Haedyphlogus.

„O Haedyphlogus als gij wist hoe onuitsprekelijk gelukkig mij dit voorval maakt,” lispelde zij!

„Mijn Elomytra, bemint gij mij? zuchtte hij! O God hoezeer gevoel ik, dat uwe wegen onna-speurlijk zijn!”

„Mijn Haedyphlogus, gij bekwaamt toch geen letsel bij uwen val? Zeg mij, o zeg mij, dat gij u niet ongesteld gevoelt!”

„Ja mijn Elomytra, men liet mij voor dood op straat liggen. Echter toen ik zag, dat ik voor uw paleis lag, rigtte ik mij op, liep naar u toe, en was spoedig daarna in uwe armen!”

„Spreek door, mijn eenige, mijn beminde” zei hartstogtelijk Elomytra, terwijl zij een ongeweende traan uit haar oog wegpinkte!”

„Mijn Elomytra!”

„Wat is er van uw begeerte, mijn Haedyphlogus!”

„Mijn Elomytra, doe den heelmeeester ontbieden! Mijn linker paardenvoet is een weinig gekneusd, en ik heb mijn bewustzijn verloren! O God . . . waar ben ik? . . . zeg vrouw . . . monster . . . wie zijt gij? . . .”

„O God, hij wordt krankzinnig! Helsche magten, door-duivelen-aan-stukken-gereten-wordend hart, waarom moet mij ook nog deze slag worden toegebracht? Ik . . . sterf! . . . lucht! . . . lucht! . . . water! . . . Eau de Cologne! . . . de Florida! . . . Oh! . . . oooooh! . . .”

Na dezen uitval van Elomytra was het Haedyphlogus onmogelijk langer waanzinnig te blijven neêrliggen. Hij stond dus op, en door liefde gedreven tot haar, die hij zoo even zoo zwart had miskend, schelde hij luid, waarop twee in prachtige livrei gekleede knechten binnenkwamen, en haar op een praalbed ter ruste bragten.

.
 't Is twee jaar later, en wij bevinden ons in een woonvertrek van den Heer Haedyphlogus. Zijn even als hij eenoogig zoontje laat hij op de knie dansen. Mevrouw Haedyphlogus geboren Elomytra pookt het vuur op, terwijl zij haar reusachtig dochttertje vertelt van den snooden Blaauwbaard en den vrolijken Kleinduimpje. Op den achtergrond zitten de beide jongste telgen van dat gelukkige gezin, — sprekende evenbeelden hunner ouders, — elkander aan de haren te trekken, terwijl de geliefkoosde huisolifant al spinnende rondom dat paar trekt.

„Herinnert gij u nog dien dag, waarop ik door een toeval in uwe armen gevoerd werd,” zegt Haedyphlogus, terwijl hij met zijn eenigste hand, langs de zwarte haren van de spichtige armen zijner Elomytra strijkt.

„Mijn kind, dien vergeet ik nooit”, zegt Elomytra hartroerend, terwijl zij met hare zacht blaauwe oogen lagchende naar zijn neus ziet. —

I. C.

OP DEN DOOD
VAN MIJN
VRIEND EN MEDESTUDENT

J. J. L. VAN HAASTERT.

Weêr ruimde stille vreugd haar plaats voor rouw en smart!
Weêr sloeg u 't wis'lend lot een diepe wond in 't hart!
Daarom moet ik, helaas! voor u een treurzang zingen,
En aan mijn sombre snaar een doffen toon ontwringen!

'k Heb eerbied voor uw smart, o droevig oudren paar,
Wie 't harte bloedend schokt, bij 't hooren van de maar:
Ach! de appel van uw oog, uw troost en hoop en leven,
Moest door den pijl des doods zoo verre van u sueven!

Gij mist een Lieveling in d'afgestorven zoon,
Den wellust van uw ziel, de parel van uw kroon.
Ik voel, o ja, de smart, die uwe ziel moest treffen,
Maar 't ouderhart alleen kan uw verlies beseffen!

En gij, die eens met hem een zelfde lot mogt deelen,
Die thans in hooger spheer geheiligd henen zweeft, —
De diepe wond van 't hart kan u de tijd niet heelen,
Maar 't denkbeeld trooste uw ziel: *dat hij daarboven leeft.*

Beneên leeft hij niet meer! De aard' dekt reeds zijn gebeent';
Maar wie zijn graf bezoekt, wijd' op het graf gesteent',
Dien jong'ling nog een traan, en zal daar neder schrijven:
"Hij, die hier vreedzaam rust, zal steeds in zegg'ning blijven!"

G. H. M. H.

GEWOONTE.

Spoedig zou de dag komen, waarop er geen stukken meer voor den Almanak konden aangenomen worden. „Is je stuk voor den Almanak haast af, is het al klaar?” Deze en meer andere dergelijke vragen werden mij elken dag door een Lid van de Redaktie toegevoegd, en ach! hoe ze mij elken keer pijnigden, weet niemand anders dan ik, die nog niets ben, maar voor alles beter geschikt zou zijn, dan voor het schrijven van een stuk in den Almanak. Dwaas, die ik was, toen ik het hem beloofde! Maar belofte maakt schuld, en ik trachtte dus zooveel mogelijk een goed onderwerp te vinden. Gemakkelijker gezegd dan gedaan, want hoe ik ook zocht, ik vond niets. Dagen lang stond die Almanak, waartoe ik ook het mijne zou bijdragen, mij als een schrikbeeld voor oogen; nu eens ging ik vóór mijn boeken staan, en meende

daaruit iets te zullen leeren, — maar met verachting wierp ik dan het denkbeeld van *letterdieven* weg; dan wêer greep ik met geestdrift naar pen en papier, terwijl ik meende den schat gevonden te hebben, die bij nader inzien van geen waarde bleek te zijn. Hoe ik ook tegenspartelde, ik moest er nu toch aan gelooven, want de tijd naderde meer en meer, en ik had al die dagen wel veel diktaten maar nog geen stuk voor den Almanak geschreven. Op zekeren avond, toen ik eerst een brief aan mijn oudelû geschreven, en dit mij natuurlijk in een aangename stemming gebragt had, nam ik een moedig besluit: wilde mij aan de kritiek van het publiek, en aan de Recensie van de Redaktie blootstellen, schonk mij nog een lekker kopje thee in, wikkelde mij in mijn chambercloak, en — begon te schrijven. Evenwel was ik nog niet regt aan den gang, of ik gevoelde mij huiverig en koud, en zag nu wel in, dat ik het vuur van den dichter, en de warmte van den prozaïst (welke lû geen kagehels noodig hebben voor hun verzen of stukken) geheel miste. Ik ergerde mij dan ook verschrikkelijk, dat het juist *nu* zoo koud was, terwijl ik zulk een gewichtig werk zou aanvangen, en begon in mijn gedachten hevig uit te varen tegen de noodlottige gewoonte van de menschen, om de kagehels juist met primo November te zetten, en ze met primo Mei na den afloop van den grooten jaarlijkschen schoonmaak weg te nemen. Daar zat ik nu te filosoferen, waaraan deze gewoonte toch haar aan-

zijn zou te danken hebben, een gewoonte, die tot allerlei slechts kan aanleiding geven (ik herinnerde mij een jaar, toen het in Mei zoo koud was, terwijl de kagchels natuurlijk! weggenomen waren, dat we punch dronken, om de temperatuur van ons ligchaam te verhoogen). Hoe ik, het menschedom nu critiserende van de eene slechte gewoonte op de andere kwam, kunt ge ligt nagaan. *Gewoonte!* tien voet hoog sprong ik van mijn stoel op, daar had ik eindelijk het lang gewenschte onderwerp voor een stuk gevonden! Na weken lang gezocht, en steeds in onrust verkeerd te hebben, bezat ik nu den schat; maar ik was te blijde en te opgewonden, dan dat ik dadelijk aan het schrijven had kunnen gaan. Liever wilde ik dus het overige gedeelte van den avond doorbrengen met mijn onderwerp te overdenken om het u later te kunnen mededeelen.

Maar ik zie al aan uw hoofdschudden lieve lezeres! dat mijn inleiding u begint te vervelen; den door en door geleerden lezer en recensent zie ik al sarcastisch glimlagchen, alsof hij wilde zeggen: „nu, als het geheele stuk zoo gemeen en slecht is als de inleiding, hadt ge niet moeten schrijven, al hadt ge het beloofd.” Dus hiermede basta.

Gewoonte. wat is toch gewoonte?

Het is Zaterdag avond, en met ongeduld wacht men in de familie Metzel op de komst van den kourantenjongen, die het dominésbriefje voor den volgenden dag zal brengen. Niet zoozeer is men

verlangend om te weten, welke predikant dan het woord zal voeren; maar mevrouw Metzel (een vrouw van bekrompen inzichten) dacht bijzichzelf, dat het dominésbriefje wel wêer wat stof zou opleveren voor een discours, dat ze niet altijd even levendig weet voort te zetten met de visite, die ze op het oogenblik bij zich heeft. Een *gewoonte* is het immers bij vele menschen geworden, om anders dit kleine papiertje maar even in te kijken, en het dan naar die plaats te transporteren, waar de Keizer te voet moet gaan. En hoe kan dit papiertje toch soms stof voor een discours opleveren? Heel eenvoudig; over de dominés, wier namen daarop voorkomen, moet nu het oordeel geveld worden, niet als leeraars van de gemeente (dit zou waarlijk te wenschen zijn), maar over ieder hunner als mensch, en, dat die oordeelvellingen soms veel den stempel van laster dragen, spreekt van zelf. Immers een slechte *gewoonte*?

De stilte op straat zegt ons reeds, dat het Zondag is, en alleen de gedachte aan dezen dag wekt bij vele menschen het denkbeeld van kerkgaan op. Nu ja, dat is ook goed, en de familie Metzel gaat dan ook getrouw elken Zondag naar de kerk. Mevrouw Metzel heeft een zitplaats in de Groote Kerk, en, daar het nu Zondag is, gaat ze ook derwaarts, zonder te weten, als ze daar komt, wie er prêken zal; maar dit doet ook niets tot de zaak af, want alle dominés, wier namen op het briefje staan, en die in de Groote Kerk prêken, moeten iedereen

bevallen — logisch geredeneerd?! Ziet ge haar dáár niet zitten, den geheelen tijd doorsluimerende, tot ze soms daarin gestoord wordt door een zachte aanraking van haar buurvrouw, als de Diaken kollekteert, of als het orgelspel haar toeroept, dat de godsdienstoefening uit is. Zou het kerkgaan bij velen dus ook niet tot een *gewoonte* geworden zijn?

Laten we Mevrouw Metzel bij het uitgaan echter niet uit het oog verliezen; want, als ge me stil wilt volgen, kunt ge hooren, hoe zij in een druk gesprek gewikkeld is.

Mijnheer Orthodoxenberg. „Wel Mevrouw! wat zegt u van die preek? Vindt u niet, dat dat jonge mensch veel aanleg en talent heeft, om eens een groot kanselredenaar te worden? Wat heeft hij niet met nadruk gewezen op de verbastering van het tegenwoordige menschedom, op de ellende in de maatschappij, op het zedenbederf, waarvan wij alleen voornamelijk schuld zijn!”

Mevrouw Metzel. „O Mijnheer Orthodoxenberg! wilt u wel gelooven, dat ik heus nog nooit zoo'n charmant mensch gehoord heb. Waarlijk, hij belooft veel.”

Mevrouw Orthodoxenberg, geboren Liberaal-heuvel. (Ter zijde tegen Mevrouw Metzel). „Apropos Mina! ga je van avond ook naar het Zomercasino, dan zou ik je verzoeken, om mij wel meê te willen nemen. Alleen kan ik natuurlijk niet gaan, en je weet, mijn man is erg tegen al die zaken, vooral op Zondag, maar ik vind er dezen dag juist den

besten voor, want in de week heeft men het zoo druk met het huishouden, dat er dan aan geen uitgaan te denken valt. Hoe denk je er over? Ga je er van avond naar toe met je man en je zoon?"

Mevrouw Metzel. „Je kunt met plezier m^êe gaan. Het is toch vervelend, als je zoo'n man hebt, met wien je niet spreken of handelen kunt!"

Mevrouw Orthodoxenberg. „Je bent wel goed; het doet me regt veel genoegen, dat ik met je m^êe kan gaan. Als ik om 6 uur bij je kom, is het dan vroeg genoeg? Want ik wo^û nog graag eventjes vóór dien tijd bij Mevrouw Beekson aangaan, en ik heb er niet eerder dan nu gelegenheid voor gehad. Mevrouw Beekson is een oude kennis van me, ze heeft een dochttertje gekregen, en ik dien haar dus wel te gaan feliciteren."

Mevrouw Metzel. „Hé, wat zeg je. Zoo, daar ga je dus je fooi brengen! Eergisteren middag was ik bij de familie Bretol op thee, en verbeeld je eens, hoe deftig het er toeging. De dames kwamen alle met rijtuig, er stonden twee knechten in liverei in den gang, en toen we binnenkwamen, gingen we in een kring zitten — de heeren stonden, ook in een kring. Om half acht kwamen we, en om half negen gingen we wêer weg. Ik heb me perfect geamuseerd, maar nu moesten we toch voor die paar kopjes thee nog een fooi geven, en dit in een tijd, dat de boter zoo duur is, en de olie telkens opslaat. Het zou mij ten minste niet altijd convenieren."

Hebt ge uit dit gesprek nu niet reeds vele gewoonten onder de menschen leeren kennen? of zou men *visites maken en uitgaan bepaald op Zondag, fooijen geven, klagten over drukten in het huishouden, over dure tijden* niet onder de rubriek van *gewoonten* moeten opnemen?

Zoo al voortwandelande, luisterende en opmerkingen makende, terwijl dit gesprek gevoerd werd, was ik gekomen, waar ik wezen moest, en nam dus met wêerzin afscheid van Mijnheer en Mevrouw Orthodoxenberg en Mevrouw Metzel.

Op mijn kast gekomen, wierp ik dadelijk een blik in mijn spion, en zag toen, dat Mijnheer Metzel zijn respectieve echtgenoot te gemoet wandelde. Daar sommigen misschien niet Mijnheer Metzel kennen, zoo zal ik trachten een korte beschrijving van zijn persoon te geven. Hij is een gewezen militair, vrij gezet, met een knevel natuurlijk, (echter niet geschikt om er kinderen mêe naar bed te jagen), en met een ordelintje van betoonde of niet-betoonde dapperheid, of een lintje ook misschien van getrouwe 12 jarige of 25 jarige dienst als tweede luitenant van de Infanterie; welke van deze beide laatste opinies de ware is, zou ik u niet durven zeggen. Als Mijnheer Metzel op straat loopt, is hij altijd met een stok gewapend, zich zeker daardoor den aangenamen tijd voor den geest willende roepen, dat hij zijn zwaard nog in de hand hield, en zijn leven voor Koning en Vaderland veil had. Een andere gewoonte van hem bestaat

daarin, dat hij iedereen alles uitvraagt, wat hij van zoo iemand te weten kan komen.

Ge zult den gewezen militair altijd in de eene of andere kroeg zien zitten, liefst in het Schippersveerhuis, waar hij precies om 3 uur komt, en precies om 4 uur weêr weggaat. Tegenwoordig leest hij druk in het Handelsblad, en gaat met aandacht de berigten uit Britsch-Indië na, terwijl hij van tijd tot tijd een slokje neemt uit een glaasje, dat hij bij zich op tafel heeft staan, en aan Jan onder den naam van een *bom klare* heeft gevraagd. Heeft hij nu de zaak in Britsch-Indië in zijn gedachten uitgemaakt, en wil hij dan alle Cipajers voor een krijgsraad dagen, en ze zoo onbarmhartig maar weg naar Siberië bannen, dan leest hij de ongelukken na, die er in één week plaats gehad hebben, om ze, na zijn tehuiskomst, aan zijn vrouw te kunnen mededeelen. Voor deze zijn die nieuwtjes natuurlijk zeer welkom, daar zij ze van avond op het zomer-casino in al hun kleuren en geuren weêr aan haar vriendinnen en kennissen kan opdisschen. Mijnheer en mevrouw Metzel hebben een eenig zoontje, ergo een bedorven jongetje. Of ouders nu altijd of nog al dikwerf de gewoonte hebben om, wanneer ze een eenig kind hebben, dit te bederven, weet ik niet.

Indien niet van tijd tot tijd de vraag geopperd was, wie het grootste gezag in huis moest hebben, de man of de vrouw, welke vraag meestal ten voordeele van de laatste besliste, zou men het

familie-leven van mijnheer en mevrouw Metzel voorbeeldeloos in dit ondermaansche tranendal hebben kunnen noemen. Voor geen honderd duizend bommen en granaten en voor, ik weet niet hoeveel, vijanden had de militair ooit gebeefd, dus veel minder voor zijn vrouw, en de vraag van souveriniteit, in het huisgezin soms geopperd, sleepte dan ook altijd onaangename beantwoordingen na zich. Het schippersveerhuis was echter dan het fort, waar de oude held week, en bommen klare de wapenen, waarmee hij de verdrietelijkheden van het leven weêrstand bood. Langzamerhand gebruikte hij, ook in tijd van vrede, zooveel bommen klare, dat hij er niet meer buiten kon, en hoe hij er dus toe gekomen is, om dagelijks één of meer van die wapenen naar binnen te werken, zal ik u wel niet nader behoeven te verklaren.

„Wat is toch *gewoonte*?” „Wat blijft ge lang met de beantwoording van die vraag uit!” Zoo hoor ik al den een of ander uitroepen, en ik beantwoord haar door te zeggen: „heb ik u in de beschrijving van de familie Metzel niet op genoeg voorbeelden gewezen, waaruit ge voor u zelf een bepaling van *gewoonte* geven kunt.” Of zijn vele menschen niet met de gewoonte behebt om naar roem en eer te jagen, en rusten ze niet, voordat een lintje van den Eikenkroon of van de Militaire Willemssorde 4^{de} klasse, enz., hun borst siert, al zijn ze zich zelf bewust, dat ze dat niet verdiend hebben? Is het niet het eerste werk van vele dames,

om in de opregte Haarlemsche Courant de annonces van huwelijken, geboorten en sterfgevallen na te gaan, en dan die van ongelukken, als ze het Handelsblad lezen? Zal een gewezen militair niet altijd bluffen op de roemrijke daden, die hij bedreven heeft, maar die zijn vorige kameraad voor leugenachtig zal verklaren? Zal de dronkaard, als hij eens zoo ver gekomen is, van zijn levenswijze kunnen afzien; is het drinken niet voor hem een gewoonte geworden? — Maar wilt ge meer voorbeelden? Het is eene gewoonte geworden, dat er jaarlijks een Delftsche Studenten-Almanak uitkomt, en dat sommige jongelui daarin schrijven, al bezitten ze er het talent niet voor. Voor Ferber Jr. is het een gewoonte geworden, om dagelijks zijn melodieuze toonen door de stad te laten weêrgalmen. Een gewoonte is het, als men het edel achtbaar bestuur van een stad zich steeds ziet bevlijtigen, om grachten, straten en pleinen in weilanden te herscheppen, waaruit men dan ook met smart ontwaren moet, hoe het dan regels van staathuishoudkunde gevolgd heeft, hoe het bestuur de burgers drukkende belastingen soms oplegt, en de stad toch het aanzien van verval laat. De collegiehengst is gewoon elken dag de zalen van wetenschap en wijsheid met zijn tegenwoordigheid te vereeren; voor den sjouwer is het sjouwen een gewoonte geworden, waar hij niet meer buiten kan.

Ziet ge daar dat coquette meisje zitten, en, wanneer men haar van coquetterie beschuldigt, zoo zal

ze zeggen: „Hé, ben ik coquet; ik gedraag me toch als gewoonlijk.” Ze weet zelf niet meer, dat ze coquet is; coquetterie is voor haar eene gewoonte geworden. Ga haar gedragingen maar na, en ge zult mij volmondig toestemmen, dat zij met die gewoonte behebt is. Vijf, zes, zeven of zooveel als ge wilt, jongelui, omringen haar; allen weet ze te occuperen. Den een knikt ze heel lief toe, met den ander zet ze het gesprek op een prettige wijze voort, een derden zal ze de een of andere vrijheid omtrent haar veroorlooven, een vierden (zoo er een tafel is) met haar bevallig voetje (heel toevallig en onwillekeurig) aanraken, en zoo verder. *Savoir vivre* heeft het coquette meisje zich volkomen eigen gemaakt; het discours weet ze goed te onderhouden, maar soms moet men niet te diep in haar kennis willen indringen. Luister! daar spreekt een van de jongelui haar over een meisje, dat hij heel lief en aardig vindt. Kan de coquette dit verdragen? Neen, op allerlei wijze spreekt ze kwaad van dat lieve, aardige en mooie meisje, en (het is toch zonderling!) van de honderd keeren zeker negen en negentig zal ze zeggen: „Vindt ge dit of dat meisje niet veel mooier en liever?” Maar ongelukkig is deze laatste bij iedereen juist onder geheel tegenovergestelde hoedanigheden en eigenschappen bekend. — Is het niet een gewoonte van vele studenten, om Zondags bij het uitgaan van de kerk aan den ingang te staan, en dan alle lieve gezigtjes op te nemen? Zijn sommige meisjes niet altijd gewoon, op een

concert, (als ze weten, dat er een bal volgt) minder naar de schoone muziek, en meer naar de laffe complimentjes van de heeren te luisteren, die haar voor dansen engageren; en verlangen ze dan niet naar den afloop van het concert, terwijl ze al ongeduldig niet de voetjes trappelen? Wordt een jong student niet door de gewoonte medegesleept, om zijn kamer met allerhande platen te versieren, en 10 of 12 petten te koopen, waarvan de bestemming hem onbekend is, maar die hij toch koopt, omdat hij het bij andere oudere jongelui gezien heeft? — —

Daar heb ik nu heel wat voorbeelden bij elkâar: nu zult ge toch wel kunnen nagaan wat gewoonte is, lieve lezeres! Is dit zoo, en viel de tijd aan de lezing besteed u niet te lang, dan reken ik mij gelukkig dat de uren van onrust en angst, bij het zoeken naar een onderwerp, mij door uwe goedkeuring zullen vergoed worden!

L I E B E.

Es war mich finster vor die Augen,
Die Nacht war kalt und stürmisch.
Doch bald da ging ein Licht mich auf, —
Dies Licht warst Du, mein Liebchen! —
Ich sah dich sehnend nach. Dein Glanz
War gross und fest und prächtig. —
Ich folgte Dich, und sah dasz Du
Ernstvoll mein Lebensweg betratest.
Der weg war lang; Du aber schritt'st
Voll edler Hoffnung immer fort,
Und wenn ein Krümmung d'rin gefunden,
Du wütest Alles aus zu gleichen. —
Am End' gerathest Du am Ziel,
Und ich war mit Dir da gerathe. —

Wo Liebe vorgeht, Liebe folgt,
Da ist der Zweck nicht zu verkennen: —
Kein Unglück, 's komme wean es will,
Kann von dem Ziele trennen — ! —

L. G.

ROSALINDE.

De zwarte jongeling, met vuur.

Kent gij dat meisje, dat daar gaat?
Hoe goed haar toch dat mutsje staat;
Hoe net ze toch haar voetjens zet
Wat staat dat kleedjen haar coquet!

De bleeke jongeling, Ironisch.

Kent gij dat gindsche meisje niet,
Dat zoo lief uit haar oogjen ziet,
Dat zoo bevallig henenzweeft,
En voor haar evennaasten leeft?
Kent gij haar niet; 't is Rosalinde;
Met wien zij zich dan ook verbindt,
Hij is 't benijdbaarst op deez' aard,
En zeker wel haar liefde waard!!!

De zwarte jongeling, met enthousiasme.

Rosalinde wat een naam!
Wie op haar ooit werpe een blaam,
Hij zal me steeds tot vijand wezen!
Zie, hoe staat in haar oog te lezen,
Wat zachte aanvalligheên ze heeft,
Hoe zij naar idealen streeft,
Voor deugden gloeit,
Slechtheid verfoeit,
De armen bijstaat in hun lijden,
Door hen met gaven te verblijden!

De bleeke jongeling, *koud*.

Wel vriend, wat sla je nu weêr door
Ik ken die meid! Ik zeg je, hoor!
't Is de gemeenste meid op aarde!....

De zwarte jongeling, *verontwaardigd*.

Ik bid u, laat haar in haar waarde,
Ik zie in haar mijn ideaal!....

De bleeke jongeling, *prettig*.

In dat schandaal!
Ga jij je gang man; ik mag 't lijden.
Ik zou mijn leven aan haar wijden!!....

De zwarte jongeling, *pathetisch*.

Ja, 'k wil dat doen!
Wat ook de wereld van haar zegt,
En hoe zij haar een blaam oplegt,
Mijn liefde strekke haar ten zoen.

K A R E L.

EEN LIEFDESGESCHIEDENIS ZOOALS ER AL DUIZEND
GEWEEST ZIJN.

— Zoo Ernst, hoe gaat het man? Met die woorden op de lippen, was het, dat Karel Verhorst bij zijn vriend op kwam loopen, en zich dadelijk op de canapé neervleide.

— Wel goed, 't is me regt aangenaam, dat je me nog eens op komt zoeken, steek een cigar op; maar zeg mij toch eens vent waar heb je gister den godganschelijken dag gezeten? overal heb ik je gezocht en nergens was je te vinden.

— Heb je? — ja — ik kan mij daar wel min of meer een idée van maken; ik ben gister in den Haag wezen dineren.

— En heb je je geamuseerd?

— Och ja, zoo, eigenlijk niet heel erg.

Ernst keek zijn vriend bij het hooren dier woorden aan met een blik als of hij zelf reeds naar de oorzaak zocht, waarom Karel zich niet geamuseerd had, en zei toen met een spottend gezicht: Zoo,

niet heel erg. Jongens, Karel! ik geloof dat het niet pluis met je is, je hebt daar zeker een trekpleister zitten, want als je niet in den Haag bent ga je er naar toe en al dikwijls dacht ik bij mij zelf: Karel is verliefd, dat hij altijd zoo op zijn eentje naar 't Haagje trekt.

— Hoor eens Ernst 't doet me plaisir, dat ge die snaar bij mij aanroert, ik heb er behoefte aan om eens met je te spreken. Je bent mijn beste vriend en bijna de eenigste van mijn kennissen voor wien ik een wezenlijke genegenheid gevoel; ik ken je al lang genoeg om te weten dat ik altijd op je discrétie rekenen kan, daarom wil ik mijn hart bij je uitstorten en je zeggen wat mij den laatsten tijd zoo geoccupeerd heeft; ik zal er maar rond voor nitkomen dat ik verliefd ben.

— Ja, zei Ernst met een gezigt, dat even koel bleef, ja, dat dacht ik wel. Zeg eens Karel, wie is de gelukkige, wie is die Dulcinea die je jeugdig hart zoo in vuur en vlammen gezet heeft, ik hoop toch niet dat je dwaasheden begaan hebt, en je door de eene of anderen lorette hebt laten inpakken? dat zou anders net iets voor jou zijn.

Karel had al berouw, dat hij over de zaak gesproken had, hij had er wel half voor gevreesd, dat hij veel van de spotlust en ongevoeligheid van Ernst zou moeten hooren, en toch griede het hem al wist hij ook dat Ernst niet met opzet zoo sprak om hem te beleedigen.

— 't Spijt mij, dat je zoo tegen me spreekt; ik

had gehoopt raad en deelneming bij je te vinden, en ik vind niets dan een onhartelijke spotternij; kom, beloof me, dat je die ellendige, menschen hatende principes over vrouwen, vriendschap en liefde zult laten varen, ik ben toch overtuigd dat gij zelf er niet aan geloofd en veel betere idées daaromtrent hebt dan die, welke gij altijd voor de uwe wilt doen door gaan; zeg mij nu liever wat ik doen moet.

— Goed Karel; je weet altijd was ik gereed je van dienst te zijn, en wat mijn principes aangaat, ik zoek ze je immers niet op te dringen, laat die dus rusten, al zeg ik soms iets dat je verliefd hart, je sijn gevoel en bekende humaniteit stootend voorkomt, ik beloof je, al wat ik voor je zijn kan, wil ik zijn, maar zeg me nu wie is de dame in kwestie?

Karel kon er zich geen idée van maken, dat Ernst het niet dadelijk giste en verbeeldde zich, dat zijn vriend het al aan zijn gezicht had kunnen zien, dat niemand anders dan Marie Saltaar, de oudste dochter van een gepensioneerd kolonel in 's Hage, de aangebedene was, die hem in dien staat van verliefdheid en opgewondenheid gebragt had.

Dat het gesprek, hetwelk nu tusschen de beide vrienden volgde, geheel over Marie liep en Ernst gelegenheid had zijn geduld te oefenen door het aanhooren van al de verliefde klagten van zijn vriend, die alle mogelijke kleine bijzonderheden vertelde, en aan alles een beteekenis zocht te geven, zelfs aan de niets beteekenende zaken, dit, waarde lezers, zal ieder uwer begrijpen. Hoe hij met gloei-

jende opgewonden woorden sprak van den dag toen hij Marie voor het eerst ontmoet had, hoe hij dadelijk een zekere sympathie voor haar gevoeld had, hoe later die sympathie in genegenheid, vriendschap en achting overgegaan was, tot het eindelijk die liefde was geworden, die hem nu bezielde.

Hoe prachtig was die schildering van de reine en zuivere liefde van een achttienjarig jongeling, hoe weidde hij er over uit; ieder ander dan Ernst had er door meegesleept moeten worden. Ja, wel moest die liefde soliede en eeuwig zijn, een liefde, die haren oorsprong gevonden had in sympathie, die vervolgens genegenheid, vriendschap en achting geweest was. Eéne overgang had onze Karel maar vergeten, broederlijke liefde; maar misschien was daar de oorzaak wel van, dat Karel zelf zusters had. Ja de schildering was wel schoon en ze had maar één gebrek; welk was dat gebrek? dat die gelijdelijke overgang van sympathie tot liefde alleen in de verbeelding van Karels verliefden geest bestond en de zaak zich geheel anders toedragen had.

Karel had Marie namelijk een paar maal in 't Bosch gezien en was door een zijner kennissen, iemand die den naam had van zulke zaken verstand te hebben, op het werkelijk lieve en interessante gezigtje opmerkzaam gemaakt.

Karel was geheel van de zelfde opinie geweest; Karel had veel romans gelezen en dweept met Goethe en Rousseau; Karel was achttien jaar, kwam

kers vers van school, was dadelijk verliefd geworden en verdronken voor hij water had gezien. Hij had toen Marie een paar maal ontmoet, had nog al veel met haar gesproken en was nog erger verliefd geworden. En zonderling genoeg, eenmaal op die hoogte zijnde, had hij zijne liefde geïdealiseerd, zich zelf opgedrongen, dat ze iets anders was als een gewone verliefdheid en er toen van gemaakt wat wij hem boven reeds hoorden vertellen.

De groote zaak, die hem nu bezig hield, was een middel te vinden om bij de familie Saltaar aan huis te komen. — Jongen, Ernst, daar moeten we nog wat op vinden, zoo zei hij eindelijk, alles heb ik al beproefd, maar te vergeefs; dan komt er nog bij, dat ik mij verbeeld, dat Marie de laatste maal, dat ik haar bij een kennis der familie in den Haag ontmoette, minder voorkomend voor mij was dan anders.

— Karel, ik kan mij heel goed begrijpen, dat gij daar met alle geweld aan huis wilt komen, maar zeg eens vriend, wat zal dat geven, student in het eerste studiejaar? Gesteld alles gaat goed, Marie is zeventien jij achttien, engageer jij je dit jaar, dan is het in 't volgende jaar af; ik zou mij liever engageren op 't eind van mijn vierde jaar en dan een jaar later trouwen.

Hoe rationeel deze stelling misschien ook zijn mag, Karel wilde daar niets van weten en hield niet op voor dat Ernst zijn plan om Marie te schrijven goedgekeurd had. Dit was nog het beste

naar het hem toesoeken, want zich eenvoudig bij de familie te laten presenteren en de gelegenheid te zoeken om Marie zelve zijn dierbaarste wenschen meê te deelen, daar durfde hij uit een zeker gevoel van beschroomdheid niet toe over gaan. Door de goedkeuring van een ouderen vriend veel meer vertrouwen in zich zelf hebbende, schreef Karel nog dienzelfden avond aan Marie. Hoe zijn schrijven ontvangen werd zullen wij in 't volgende zien.

Ernst dacht in den loop van den dag nog dikwijls aan de vrees van Karel om zich bij de familie te doen presenteren, zonder daar Marie over gesproken te hebben, en ook aan de vriendschap, die hij zeide, dat reeds lang tussehen Marie en hem bestaan had; hij kon die twee omstandigheden moeilijk rijmen en het idêe kwam bij hem op, dat de genegenheid, vriendschap, achting (voor een meisje van zeventien jaar) en vooral de liefde wel eens alleen van één kant komen kon.

Mij toeh eenmaal al den last en al de moeite op de schouderen geladen hebbende, waaraan men zich blootstelt door de eene of andere historie der vergetelheid te willen ontrukken, zoo durf ik ook gebruik te maken van een regt, dat zoo velen reeds voor mij, zoo velen nog na mij gebruikten en gebruiken zullen; daarom lezers, verplaatst u met mij van de fideele studentenkamer uit Delfts grijze muren naar de kamer van eene onzer Haagsche schoonen; laten wij ons bij haar voegen, juist op

het oogenblik, dat Marie Saltaar het vertrek binnen treedt. Het wordt tijd dat ik u eindelijk zelf met Marie in kennis breng; maar verg daarom niet, dat ik een behoorlijke beschrijving van haar geven zal: zou die beschrijving nu niet te laat komen; want zeg mij, hebt ge u reeds niet zelf een beeld van Marie gevormd, zou dat hetwelk ik u op zou dringen aan ieder uwer wêer kunnen geven wat gij u zelf voorsteldet? daarom houdt het mij ten goede dat ik in geen nadere omschrijving treed en Marie aan ieders verbeelding overlaat.

De gastvrouw bij wie wij ons bevinden, is Louize Langers, een lieve brunette, een hollandsch rond gezicht, een fijn grieksch neusje en een prachtige chevelure, die in lange zijden krullen om 't lieve kopje neer hangt. Louise is de intime vriendin van Marie. De eerste oogenblikken wil ik, als geen betrekking op mijn verhaal hebbende, stilzwijgende voorbij gaan, tot spoedig Marie een ernstig gezicht zette en zei: Gij zult u nog wel herinneren, dat ik u vroeger wel eens van een student gesproken heb, die altijd zoo veel werk van mij maakte, wanneer ik hem ergens ontmoette en die ons laatst nog zoo fixeerde, toen wij hem in het Bosch tegen kwamen; verbeeld je Louise, wat hij gedaan heeft, hij heeft mij werkelijk van morgen een brief geschreven, een formele declaratie, hoe vindt je dat, vindt ge het eigenlijk niet brutaal? Mama ried mij aan dat ik hem antwoorden — en ter dege zou laten voelen, dat ik die vrijpostigheid niet van hem ver-

wacht had; maar wat zou jij me raden? — Neen Marie, dat zou ik niet doen, ik zou hem in 't geheel niet doen merken, dat je den brief ontvangen hebt, dat toont het meest je verachting — zei Louise op een toon, die wel wat jalouzie verried en die mij bijna zou doen gelooven, dat Louise zulke bewijzen van hulde en bewondering niet zoo geheel verachtelijk vond als men uit hare woorden zelve wel op zou maken. — Neen Marie, ik zou hem volstrekt niet antwoorden, maar zei je mama er verder niets van?

— Och neen, mama vroeg mij of ik hem kende, en kon het zich niet begrijpen, dat iemand, die ik zoo weinig ontmoet had, mij zulk een brief schreef. Ik heb natuurlijk net gezegd, wat er van is en eigenlijk begrijp ik ook niet hoe hij er toe komt, ten minste geloof ik niet hem eenige reden tot het schrijven van zulk een brief gegeven te hebben; maar die studenten verbeelden zich zoo gaauw iets, je moet er zoo voorzichtig mée zijn; zijn we wat gereserveerd, dan zeggen ze dat we nuffig zijn en veel pretenties hebben; zijn we beleefd, dan is het nog erger, want dan denken ze dadelijk, dat wij maar alleen tegen hen zoo zijn en maar alleen naar hen luisteren, en later zeggen ze dat we coquet geweest zijn, ja als ze ons tot vervelens toe het hof gemaakt hebben, dan zouden ze soms nog willen vertellen, dat wij hen in hadden zoeken te pakken, maar ik ben ook van plan hem te schrijven, dat zijn brief mij zeer verwonderde; 't is anders een goede jongen, ik mogt hem wel lijden;

maar verbeeldt je, Louise, hij is nog maar in zijn eerste jaar, ik zou nog wel een jaar of vijf moeten wachten eer ik zou kunnen trouwen; neen, ik zou wel dwaas zijn als ik zoo iets deed.

— Ik zou er ook voor bedanken; maar à propos, weet je, dat Julie Vermaas geëngageerd is met dien majoor, wat zeg je daar wel van, dat is ook maar om getrouwd te zijn, geloof je 't ook niet; het is anders een goede partij voor haar; ik heb gehoord dat ze in 't laatst der volgende maand zal trouwen. Marie kon zich van zulk een feit geen idee maken en betuigde ten volle hare verwondering, waarop een aardig en vooral piquant discours volgde over het jonge paar. Maar ook dit anders rijke en voor illustraties vatbare onderwerp was spoedig uitgeput en Marie ging veel geruster naar huis dan ze gekomen was, nadat zij er in geslaagd was zich zelve te overtuigen, Karel volstrekt geen aanleiding gegeven te hebben om grootere verwachtingen te koesteren dan zij konde of wilde beantwoorden.

— Hé Marie, van wie is die brief die daar in je werkdoosje ligt; ik wist niet ge in Delft nog kennissen hadt en 't adres lijkt wel van een heer geschreven te zijn? Zoo hooren wij 's middags aan de theetafel de papa van Marie tot zijne oudste dochter zeggen, terwijl hij met een verwonderd gezigt het document in de hand hield en Marie even opgestaan was om de meid te bellen.

Het arme kind kreeg een kleur van verlegenheid toen ze de scherpe blik van haar vader op zich gevestigd zag en in 't eerste oogenblik niet wist wat ze antwoorden zou. De verwarring waarin Marie blijkbaar door die vraag gebragt was, scheen den ouden heer antwoord genoeg te zijn om hem te doen vooronderstellen dat de inhoud en misschien zelfs wel de signatuur van dezelfde hand als het adres zijn kon. Zijn gelaat nam zoo mogelijk een nog strengere uitdrukking aan en 't was op een kouden toon dat hij de arme Marie toevoegde: Zoo, ontvangt mijn dochter brieven van heeren! Marie, kon ik zoo iets van u denken, kom zeg mij ronduit de waarheid, wie is het die u durft schrijven en waarom ontvangt gij zijn brieven?

Dat was te veel voor het lieve kind, zoo onverdiend berispt en zoo hard toegesproken te worden door een vader wien ze zoo innig liefhad en met wien ze als het ware dweeptte; ze begon bitter te schreijen, wierp zich in de armen van hem die haar gegriefd had, maar kon door hare tranen overstelpt niets zeggen dan: Papa, het is mijne schuld niet, Mama weet alles. Gelukkig kwam juist op dit oogenblik Mama binnen, die kon dus Papa de geheele zaak ophelderen en hem meêdeelen wat er voorgevallen was.

— Maar Marie, zeg mij toch mijn kind, waarom hebt ge mij de zaak ook niet gezegd, of verdiende ik uw vertrouwen niet? zei papa hierna.

Marie zat nog altijd stil te kijken en wist geen

woord te uiten, waarom mama het maar voor haar opnam en zei: Kom papa, gij weet wel dat meisjes zulke zaken veel beter aan mama kunnen zeggen, en ook daar Marie er volstrekt niet meê ingenomen was, zoo meenden wij dat de zaak geheel tusschen ons blijven kon; maar nu ge toch eenmaal in de geheimen ingewijd zijt, zoo zoudt gij den brief kunnen beantwoorden, Marie zelve is er niet toe gestemd en ge weet wel hoe moeilijk het voor haar zijn moet. Daarenboven geloof ik toch in allen gevalle het beter is gij de zaak op u neemt.

Mijnheer Saltaar nam nu den brief op en zei na hem aandachtig gelezen te hebben: Hoor Marie, het spijt mij voor den armen jongen; uit zijn schrijven schijnt het een fatsoenlijk mensch te zijn, hij scheen het goed met u te meenen en ik vrees, dat het een groote teleurstelling voor hem zijn zal, hoewel met zulke jongelûf is het best maar kras te handelen en hen dadelijk te zeggen waar het op staat. Misschien ook is het maar een jongens dwaasheid, een liefde van veertien dagen; ik zal hem nu wel antwoorden. Met deze woorden stond hij op en begaf zich naar zijn kantoor. Marie volgde hem en haar vader voor zijn kantoor inhalende, nam ze hem bij de hand en vroeg met een zachte en bewogen stem: „U zult hem toch niet te hard schrijven, niet waar pa?” De oude heer keerde zich even om en zag zijne dochter scherp aan; maar toen zijn oog de zachte blik zijner lievelinge, waarin niets dan onschuld en eenvoud te lezen was, ontmoette, werd

ook de uitdrukking van zijn oog zachter, gaf hij haar een kus op het voorhoofd en zei: „Nee Marie, ik beloof het u, 't doet mij genoeg het u ook om zijner wille spijt, dat toont ge een gevoelig hart hebt. Hoor, ga nu naar mama en tracht alles te vergeten.” — Belooft gij het mij dan stellig papa, ach, van morgen toen ik den brief pas ontving, was ik eerst boos op hem, maar nu doet het mij toch ook voor hem innig leed, hij was altijd zoo beleefd en hartelijk voor mij, arme Karel!

Korten tijd daarna kwam papa weêr met den brief beneden, ze werd verzonden en dien avond werd er niet meer over gesproken. Laten wij nu zien wat er na het ontvangen van dien brief verder met Karel gebeurde.

We zijn weêr in Delft, 's morgens tusschen twaalf en één uur op de kamer van Karel, die er nog niet geheel toe besluiten kan zich uit de armen van Morpheus los te rukken, niettegenstaande Ernst, die wij gemakkelijk in een voltaire zien zitten, reeds een paar maal vrij ongeduldig uitgeroepen had: Kom Karel, sta nu toch in Godsnaam op, dan kunnen wij eens uitgaan; kom, leg nu maar niet te soesen over Marie en je luchtkasteelen te bouwen. Eindelijk gelukte het Ernst door die herhaalde aanmaningen zijn waarden vriend, gekleed en aan de ontbijttafel te krijgen.

— Heb je nog geen antwoord uit den Haag gehad,

zoo zei hij na eenige oogenblikken, laat eens zien, dat kondt ge nu reeds hebben, is het niet?

Karel scheen ook met ongeduld naar den brief te wachten, die volgens zijne toenmalige idéén over 't geluk van zijn geheele leven en misschien wel van zijn volgend er bij beslissen moest.

— O Ernst, ik zou zoo innig gelukkig zijn, wanneer ze mijne liefde beantwoordde, ik hoû zoo hartelijk veel van haar, 't zou mij onmogelijk zijn ooit eene andere vrouw als Marie lief te hebben en toch Ernst, zoo ze mij eens afwees, maar neen, ik weet zeker zij mij ook lief heeft. Gij weet niet hoeveel illusies ik mij daar van maak, zonder haar kan ik niet gelukkig zijn, nog nooit maakte een meisje zulk een impressie op mij. Verbeeld je Ernst als ik nu geëngageerd ben, wat zullen die drie jaar die ik nog hier moet zijn dan omvliegen, wat zal ik fameus gaan studeren en dan altijd Zondags bij Marie te kunnen zijn! Ben ik eenmaal ingenieur, dan heb ik alles bereikt, ik geloof niet mij dan nog iets te wenschen overig zou blijven, een engel als Marie tot vrouw, die zoo geheel met mij sympathiseert, hoe gelukkig zal ik dan niet zijn. Jongen als ik dan den geheelen dag op mijn bureau gewerkt en dan 's avonds in een prettige gezellige kamer bij Marie kom zitten, als ze dan muziek voor mij maakt, of we onze geliefkoosde boeken lezen, zeg Ernst, bouw jij je nooit geen luchtkasteelen, denk jij nooit aan dien tijd?

— Ik, ben je nu dwaas geworden, ik illusies, bah!

die tap ik niet, zei Ernst, terwijl hij onverschillig een kop thee in schonk.

— Nu ik zou je ook wel eens verliefd willen zien, maar je bent zoo vreeslijk onverschillig, op ieder meisje weet je wat aan te merken, als ge maar eens een engel als Marie leert kennen, dan zult ge die vrouwen hatende idéën wel laten varen.

Hier werd hij door het binnen komen zijner hospita welke hem een brief kwam brengen gestoord. — God! Ernst daar heb je het, een brief uit den Haag van Marie.

De brief was spoedig gelezen; ik wil mij niet voorstellen hier wêer te geven, wat er in 't hart van Karel omging in die enkele seconden, toen hij zich eensklaps al zijn hoop, al zijn illusies ontnomen zag, toen hij al zijn plannen, zijn droomen van een gelukkige toekomst zag vernietigen.

Sprakeloos viel hij op een stoel neer en reikte zijn vriend den brief over, die nu ook spoedig zag zijne vrees niet geheel ongegrond was geweest. Eindelijk kwam Karel wêer meer tot zich zelf; arme jongen! hij had zich zoo geveleid Marie hem werkelijk genegen was. — O waarom moest ik zoo teleurgesteld worden, ik had haar zoo innig lief, mijn eenigste streven en wenschen was haar gelukkig te maken. Zijne tranen beletten hem verder te spreken.

— Kom Karel, bedaar, ik weet wel dat gij er vreeslijk onder lijden moet, maar toch gij moogt het u niet al te sterk aantrekken.

— Gij weet niet, gij kunt niet begrijpen wat ik voor haar gevoelde, Marie kan ik nooit vergeten, haar zal ik nooit wêer vinden.

— Neen Karel, ik weet het, Marie zult ge nimmer weer vinden, ik ben er van overtuigd gij nooit meer zóó zult lief hebben, maar daarom kunt ge nog wel gelukkig zijn. Geloof mij beste vriend, ik ben zoo ongevoelig niet als gij wel denkt, ik kan mij wel voorstellen, wat er in uw hart om moet gaan; maar ook dat leed zal slijten. Het verlies van Marie zal u zwaar vallen, maar gij zult het te boven komen, gij kendet Marie te weinig dan dat de innige en opregte liefde die gij gevoeldet u ongelukkig zou maken omdat Marie ze niet deelde. Wat nu gebeurd is zou toch vroeger of later het geval geweest zijn, gij hebt uwe eerste illusies verloren, maar is het niet met ieder zoo die zich eens illusies maakte? Ik ken uw karakter te goed om niet te weten hoe innig en heilig uwe liefde was, al sprak ik er soms spottend over. Uwe liefde was volmaakt en juist daardoor zou ze u nooit gelukkig hebben kunnen maken. Geloof mij, beste Karel, die liefde was een idéaal, een onbereikbaar iets voor u, een schepsel van uw nobel hart en fijn gevoel, en eens het zij vroeg of later zoudt ge toch hebben ondervonden, die goddelijke liefde alleen in onze verbeelding kan bestaan en wij zelve te zwak en te onvolkomen zijn om zulk een volmaakt gevoel steeds gelijk te blijven. Troost u, later zult ge nog eens iemand ontmoeten, die gij op eene meer kalme en

meer natuurlijke wijze lief kunt hebben en dan is voor u het geluk nog niet verloren.

Karel antwoordde niets, alleen zei hij als 't ware stil tot zich zelve: mijn illusies verloren, ik ben pas achttien jaar!

Hij was verre van overtuigd te zijn en lang nog duurde het, voor hij zich troosten liet. De toekomst leerde echter Ernst gelijk gehad had; eenige jaren later leerde Karel werkelijk een meisje kennen, die hem een innige en duurzame genegenheid inboezemde. Hij gevoelde voor haar wel niet die verheven ideés van liefde en sympathie, welke zijn eerste hartstogt kenmerkte, maar toch was zij hem boven alles dierbaar en werd hij regt en volkomen gelukkig met haar.

ROMANCE.

Ursino de koene was student alhier.
De koene Ursino dronk veel Beijersch bier,
Ursino de koene was zeer diep gezonken,
De koene Ursino was meest altijd dronken.

Wanneer hij zich nu in dien toestand bevond,
Bragt hij serenades elken avondstond,
Hij zong dan geaccompagneerd door zijn lier:
Ik hoû toch zoo woest veel van echt Beijersch bier.

't Is nacht. Onder het stargeflonker
Staat Ursino de koene jonker,
Hij staat daar in de maneschijn,
Hij teert er weg van minnepijn.

De koene Ursino is beschonken,
De dapp're Ursino is zeer dronken,
Hij tokkelt zachtken op zijn lier,
Hij zingt: 'k hoû veel van Beijersch bier.

Hoe komt Ursino zoo beschonken,
Wat maakt Ursino toch zoo dronken;
't Is juist Ursino's grootst plezier,
Het drinken van veel Beijersch bier.

En dan Ursino's minnepijn,
Voor welke maagd zou die toch zijn?

't Is voor Rolande, dat hij gloeit
 Van liefde. Hij is zeer geboeid
 Door hare vele aanvalligheên.
 Waar moet het met Ursino heên?

Rolande dient bij van der Laan,
 Rolande laat hem in den waan
 Dat zij hem vuriglijk bemint,
 Hetgeen gansch zijn vertrouwen wint.

Ursino geeft haar geld en goed,
 Hij maakt zijn erfdeel op met spoed,
 Zij neemt het aan en zweert hem trouw,
 Ursino! ze bedriegt je schouw.

't Is nacht. Onder het stargeflonker,
 Staat Ursino de koene jonker.
 Wat of men in zijn trekken leest!
 Dat hij zoo treurig staat te kijken!
 De koene Ursino! ja, hij sjeest!
 Gedaan is 't met zijn liefdeblijken!!

De koene Ursino is stom zat,
 Van 't bier, waarop hij is zoo prat.

De les hieruit voor groot en klein,
 Is om toch nooit stom zat te zijn.

De bleeke jongeling.

PROTECTIE.

CHAPITRE I.

Waarin aan den lezer nieuwe kennissen gepresenteerd worden

„Wel vrouwlief! zeide op een namiddag de heer van Poveren tot zijne dierbare ega, toen zij als naar gewoonte om 4 uur in hun tuinkamer thee zaten te drinken, Karel is nu met October zeven-tien geworden en de heeren hebben beloofd hem een testimonium te zullen geven — mij dunkt wij moesten hem nu maar naar de akademie te B sturen.” —

Mevrouw (want sedert mijnheer van Poveren geen winkel meer houdt maar van zijn renten leeft, heet jufvrouw van Poveren mevrouw) kijkt verschrikt op, laat zelfs de bril van den neus vallen, en de breikous met appendix op den grond, slaat de handen in elkâar en roept uit:

„Wat man, waar denk je aan, mijn Karel van dit jaar en zoo gaauw al, student!” *Nota bene*, in alle groote questies wordt *onze Karel* particu-

lier eigendom van mama, die Kareltje, hoewel hij bijkans achttien wordt, nog steeds in de gedachte gelijk stelt met een Kareltje van twaalf, — misschien uit een zwak van alle dames om dan in proportie ook zoo veel jonger te worden!

„En,” vaart mevrouw voort, „wat zou Dominé Stiptum er wel van zeggen, hij die ons altijd akademies voorschildert als plaatsen waar de jeugd verdorven wordt, studenten als zoovele verlorenen en. . . .”

„Die zelf negen jaren gestudeerd heeft, en toen nog heel even kon promoveren,” waagt mijnheer er tusschen te voegen. Maar ach! de arme man moet ook dubbel boeten voor zijne ongepaste aardigheid, zooals Mevrouw het noemt; en tevens wordt hij door hare vertoornde edele overgoten met eene opsomming van Stiptum's deugden en van zijne gebreken, — bij wijze van vergelijkende tabel voor zijne oogen gesteld.

Eindelijk durft mijnheer bedeesd tegen te zeggen: „Maar Betjelief! hoe zouden dan zoovele jongelieden gaan studeren, indien men zeker wist dat zij allen verloren waren, en om je een voorbeeld te geven dat er ook goede studenten zijn weet je dan niet hoe goed of de zoon van den notaris Gefters oppast; verleden heeft mevrouw je zelf nog den brief laten lezen, waarin hij schreef hoe goed hij werkte en tevens om nog meer geld vroeg om zijne studien met des te meer kracht voort te kunnen zetten.”

„Ja, moest mevrouw toegeven, dat is waar: maar Gefters zoon is ook een bijzonder goed oppassend jong mensch, en indien wij zeker waren dat onze Karel zijn voorbeeld volgde, dan”

Hier hield de spreekster stil; want om zoo spoedig tot mijnheer's gevoelen over te gaan was toch een beetje veel gevergd van mevrouws hoogmoed, die niet gewend was iets van haren echtvriend goed te keuren.

Maar nu in dit bijzonder geval, nu haar gemoed eerst een weinig door mans onderworpenheid en zijn *Betje lief* aan 't bedaren was gebragt, moest zij (zich zelf, wel te verstaan) bekennen dat zij het toch wel aardig zou vinden, van op haar zoon's kaartjes te zien staan: Mr. of wel Dr. of misschien zelfs wel eens *Professor* van Poveren! en probeerde al wat of wel het welluidendst zou klinken. Maar door het openen der deur werd er een einde aan hare overpeinzingen gemaakt, en trad het levend onderwerp er van binnen.

Daar het nu toch eens de gewoonte is, dat men de personen moet beschrijven, welke men in een verhaal laat handelen, zoo zullen wij den goeden Karel eens opnemen, en comme de raison er eene beschrijving van zijn dierbaar oudrenpaar bijvoegen.

Karel was lang, en zelfs ongepermitteerd lang in de oogen zijner moeder, die het hem haast kwalijk nam, dat hij tot nog toe geregeld uit al zijn goed groeide.

Hij had wat men noemt een knap uiterlijk, kas-

tanje bruin haar, dat altijd van natuur door elkaar krulde, — wederom tot smart zijner moeder, die nog zoo veel winkeljuffers idee had, dat zij veel hield van erg netjes gekamde hoofden, die een uur in den wind naar pomade rieken — een ferm voorhoofd, groote bruine oogen, een net gesneden neus en mond, en den bovenlip en kin reeds niet onaardig beschaduwd door eene haarachtige substantie, platweg vlas genoemd. Jammer maar dat er aan dit alles leven ontbrak; opgevoed grootendeels onder de oogen zijner moeder, had hij nog vele van hare bekrompene denkbeelden bewaard, en vooral over studenten en de studenten-wereld. Van daar dan ook, dat toen men hem op dien merkwaardigen avond mededeelde, dat hij student zou worden, hij eerder een soort van schrik dan wel vreugde gevoelde.

In één woord hij was nog *diablement vert*.

Ik had beloofd om ook zijn Papa en Mama te beschrijven. Het waren gewezen winkeliers, die van hunne renten leefden, ik geef aan een ieder de gelegenheid zijne phantasie te laten werken, en hun portret naar welgevallen te maken.

CHAPITRE II.

Aankomst aan de akademie.

In September dan, begaf zich onze held met een vrij beklemd hart op weg naar B, ruim voorzien van vermaningen, afscheidszoenen, en, ter eere van zijn Papa gezegd, ook van duiten.

En toen hij dus voorzien van een tweede recommendatiebrief aan den WelEdelen Heer Gefters, die reeds door een brief van zijn ouden heer van zijn komst zou weten, te B. arriveerde, omstreeks tien uur des ochtends, begreep hij, na een bezoek op zijne kamers gebragt te hebben, niets beter te kunnen doen dan zich onder de vleugelen van zijnen beschermheer te gaan stellen.

Hij kocht dan een zeker nuttig boekken, studenten-almanak genaamd en vond daarin de woonplaats van Gefters en zoo kwam hij dan ook na eenig zoeken en klimmen voor de deur van Gefters kamer. Met een bevend hart tikte hij aan. — Geen antwoord. — Nogmaals geklopt. Geen antwoord. Ja, nu was goede raad duur, want de hospita was, na hem den weg gewezen te hebben, weder naar beneden gegaan, en hij kon haar dus niet nogmaals vragen of mijnheer wel t' huis was.

Eindelijk waagt hij het van weer aan te kloppen, en ziet daar gaat eensklaps de deur open en klinkt een stem. „Kom binnen, Karo, hier hond.”

Wie schetst de verbazing van den armen Karel, van zoo zijn naam te hooren verbasteren en daarbij den liefelijken titel van hond te ontvangen. Want daar hij wist dat Gefters gewaarschuwd was, dacht de sukkel niet anders of dit was op hem gemeend. Maar niet lang kon hij zich bedenken, want eensklaps klinkt het weer: allo binnen!

Half dood en met knikkende knieën treedt hij in en ziet

Vooreerst het gewone interieur van een studenten kamer en dan naast de deur op de canapé, een langbaardige gestalte, met een boek in de hand en een pijp in den mond, die half oprijst en hem toeduwet:

„Wat bl doe jij hier?”

„Mijnheer, ik ben . . . ik dacht dat . . . ik wou u zeggen, ik . . .” stotterde de rampzalige, terwijl om zijne onaangename positie volkomen te maken, zijn naamgenoot in 't hondengeslacht de kamer binnenrende en luid blaffend, verdachte manoeuvres om zijne kuitte begon te maken.

„Oh! — herhaalde uiterst vriendelijk de baard, jij bent vast zoo'n ongeluk van een groen, mij door den een of den ander op den hals gestuurd; snij maar gaauw uit, want ik heb een veel te mooi boek om mij met jou te zitten vervelen!”

Karel wilde reeds van de permissie profiteren toen eensklaps Gefters uitriep: „Jij bent immers niet van Poveren? want dat is waar ook, de oude heer heeft mij geschreven, dat die van daag bij mij zou komen.”

„Om u te dienen mijnheer,” was het een weinig opgeruimder antwoord van vriend van Poveren, „ik dacht dat u het begrepen had, want toen ik klopte, riep u: binnen Karo, en ik heet Karel weet uwe, en toen dacht ik . . .”

„Dat het een ui van mij was, niet waar; neen goede man dan heb jij 't mis. Vooreerst ben ik nooit uijg, ten tweede wist ik niet dat jij Karel

heette, en ten derde wilde ik wel eens zien dat iemand begreep dat, dat gezanik aan de deur, kloppen moest beduiden. 't Was meer beestelijk dan menschelijk."

Karel lachte natuurlijk om de flauwiteit van Gefters, die nooit uijg was, en die daarin wezenlijk waarheid gesproken had.

„Nu, Karel, 't doet mij plezier van je hier te zien. Hoe maken je oude lui het? neem een stoel, op de schoorsteen staan sigaren. Koest Karo!"

Deze stortvloed van woorden bragt Karel weer in 't naauw, die eerst wilde antwoorden, maar bleef steken om een stoel te krijgen; door 't wurmen met den stoel bij den schoorsteen, stoot hij Karo, die deze attentie met een vernieuwden aanval op zijne kuit beantwoordt.

Toen deze storm weer bedaard was, ging hij wat zitten praten met Gefters, die al dadelijk merkte waar het den man haperde en het hem ook niet ontveinsde. Want zeide hij:

„Er zou een razend goede groen aan jou zitten, maar daar je oude lui het mij nu zoo vriendelijk vragen, zoo wil ik het nu wel eens op mij nemen van je te ontbolsteren. A propos! je hebt zoo in de ochtendlucht gereden, wil je een glas bitter of zoo iets?"

Kareltje verschrok wezenlijk op dit aanbod. Hij, opgevoed in de vreeze moeder's en der klare, bitter drinken, en dan nog wel om eventjes half twaalf, neen dat was te kras.

„Nu, ben je er bang voor, dan moet je 't laten,” hernam zijn beschermheer, die daarop opstond en aan den bel trok.

Toen nu de deur openging, kwam er een zeer aardig blondinetje voor den dag, dat met een be-deesd, „wat belieft mijnheer”, toch niet kon nalaten van den armen groen eens op te nemen. 't Examen scheen niet ongunstig te zijn; maar 't bleek toch dat zij ook zeer goed vatte, waar het aan mankeerde, want zij deed vergeefs pogingen om een lachje te bedwingen, waardoor twee rijen hagelwitte tandjes zichtbaar werden.

„Och Mietje”, zeide Gefters, „zet eens koffij klaar, en geef tevens een glas water en melk voor mijnheer!” Onze held werd vuurrood, maar dorst toch niets te zeggen. Waarom hij eigenlijk rood werd wist hij niet, want in 't drinken van water en melk ligt toch immers wel geen kwaad; maar er lag iets in den quasi deftig spotachtigen toon van Gefters en in 't lagchen van Mietje, dat hem deed vermoeden dat hij een mal figuur maakte. „Welnu”, grijnsde heer beschermmer, „durf je dat nu aan, of is 't nog te sterk voor je? Heh?”

Kareltje werd weêr vuurrood tot achter zijne ooren en stotterde: „Ja maar zoo voor de meid en

„Och kom, ben je ook bang voor Mietje, of neem je 't haar kwalijk dat ze zoo'n fiksche kerel als jij bent uit durft lagchen. Nu, toon haar dan eens dat je iets meer kunt dan water en melk drinken, en wreek je op haar!”

Juist ging de deur weder open en trad het aanstaande slagtoffer van Karels wraak binnen. Nu begint er echter een moeilijke taak voor mij, want nu zal ik moeten trachten een der verborgenheden van 't menschelijk hart te verklaren. Karel, opgevoed in stilte en deugd en onder het oog eener moeder, die van 't enkele idee, dat haar Karel aan eenig meisje ter wereld en hoeveel meer dan nog wel aan eene dienstmaagd een zoen zou geven flauw zou gevallen zijn, — welnu, dat dierbare Kareltje kon zich toch niet ontveinzen dat hier ten minste zeker, wraak zoet zou zijn, en daarom wilde hij reeds werkelijk zijn hand op Mietje's nette taille leggen, toen deze zich, zeer vertoornd natuurlijk, omdraaide en hem toeriep: „Wil je 't wel eens laten, mijnheer.”

Ach, mijn lieber Augustin! daar lag Karel's geheele moed in 't water, weer bedekte een liefelijk rood zijne wangetjes, en met zijn mond vol tanden stond hij daar als een rampzalige betrapte zondaar.

Gefters gierde het uit van 't lagchen en herstelde de onhandigheid van Karel, waarop Mietje met een: „Kom, ben je mal”, de kamer uitwipte.

Nadat Gefters op zijn gemak uitgelagchen had, keek hij Karel eens aan, die met ter neergeslagen oogen zijn pet in duizend vouwen knoeide, en zeide:

„Jongen, jongen mijn waarde Karel, 't was tijd dat je mij onder de handen kwam. Bijkans achttien jaar, en nog niet te weten dat wanneer een lief

kamerkatje zegt: — Wil je 't wel eens laten, mijnheer! — dat meestal net zooveel zegt als: Gaat je gang maar! Waar ben je op school geweest?"

„Te G. op 't Gymnasium, Mijnheer!"

„Zoo, en hebben ze je daar, van zoo'n merkwaardige waarheid in de hollandsche taal onwetend gelaten. 't Is schande, 't wordt tijd dat er eene wetsherziening van 't onderwijs komt!"

En met deze geestigheid van Gefters, zullen wij dit chapitre maar sluiten en beginnen aan:

CHAPITRE III.

Waarin men zien zal hoe Gefters zich van zijn taak kweet, hoe van Poveren vorderingen maakte; en wat er op eene rijpartij geschiedde.

Ter eere van Gefters moet gezegd worden, dat hij zich voortreffelijk van zijn taak kweet om van Poveren eens te ontbolsteren. Natuurlijk protegeerde hij hem sterk gedurende het groen loopen, hetgeen Karel niet naliet van aan zijne dierbare moeder te melden, die dan ook uiterst getroffen was over Gefters goedheid. Een oud student, en zoo in 't geheel niet grootsch, en zich niet te schamen van zich 't lot van een armen groen, tegenover de andere studenten aan te trekken — en dergelijke uitdrukkingen meer, waren bij massaas in hare brieven te vinden. Ongelukkig had Karel vergeten haar te melden, dat hij aan Gefters eens 25 gulden geleend

had, om hem uit de klauwen van een klein beertje te redden, dat juist was verschenen op een oogenblik dat Gefters volslagen gebrek aan duiten had. Karel had bij zich zelven gedacht, 25 gulden is nu ook de geheele wereld niet, en had ze hem geleend. Maar ongelukkig redeneerde zijn vriend ook zoo, en vergat dus maar van ze terug te geven, en — hoeveel flesschen wijn of hij en zijne vrienden reeds bij Karel genuttigd hadden — meldt de geschiedenis niet. Maar daarvoor had hij dan ook gezorgd dat Karel eene zeer nette en evenwel toch studentikooze kleeding aangenomen had, mooijere kamers en goede wijn voor hem uitgezocht, en zijn geest ontdaan van het overtollige groen, dat daarin in zoo groote mate aanwezig was. Karel had zich ook op zijne aansporing geoefend in de edele rij- en andere kunsten, en dat zijn bedeesdheid voor Mietje en hare geslachtsgenooten geweken was voor eene passende vrijmoedigheid lijdt geen twijfel.

Op een overheerlijk schoonen Zondag in 't laatst van September, welke zoo fraai was dat men wezenlijk nog last van de warmte had, besloten Gefters, Karel en nog eenige van hunne vrienden eens een toertje te paard naar een dorp te maken, dat zoo wat tusschen B en de woonplaats van Karels ouders lag.

Op dezen togt ontbrak het niet aan die gewone aardigheden, die een plezierrid van jongelû kenmerken. Zoo informeerden zij bijv. bij bijna alle passanten naar hunne gezondheid, een gevolg van

die beleefdheid, die studenten zoo bijzonder eigen is, en dergelijke fraaijgheden meer.

De grootste grap had echter tot nog toe bestaan in 't oprijden van een buitenplaats, alwaar, weder zeer beleefd, voor de jonge dames gegroet, mijnheer en zijn zoon, een uitgerekte kantoorquibus, voor den gek gehouden en toen in triomf 't andere hek uitgereden werd.

Tot de eer der schoone sexe moet ik er echter bijvoegen, dat de dames dit niets aardig gevonden hadden, er zelfs zeer boos over waren en toen slechts weder van hun borduurwerk opkeken, toen de jongelui het hek uit waren. Toen zagen zij hen even achterna, natuurlijk alleen om te zien of zij wel wezenlijk weg waren.

Doch, toen zij daar gekomen waren waar de weg van B. naar het dorp in die van G. naar dezelfde plaats uitkomt, zagen zij een open rijtuig voor zich uitrijden, waarin een fraai gepruikte dominé naast eene dikke dame op de achterste bank gezeten was, terwijl een manspersoon in stijven witten das en zwarten rok over hen zat.

Men kon van achteren reeds duidelijk zien, dat de dominé met groote zalving op de wonderen der natuur wees; terwijl de gedaste heer vruchteloze pogingen deed om overzijne boordjes er naar te kijken.

Heel lang gunden zij zich echter niet den tijd op dit op te nemen, want als 't ware van zelf ging alles in de galop, en was het rijtuig dan ook spoedig ingehaald.

Karel had iets aan zijn stijgbeugel te veranderen gehad, waardoor hij achter was gebleven. Toen hij dus den hoek om kwam draven, zag hij reeds een goed eind voor hem uit hoe een der jongelui de beleefdheid had van aan de diep verontwaardigde mevrouw een sigaar te presenteren, terwijl een ander met groote belangstelling aan den dominé vroeg in welke gemeente hij zijne herderlijke pligten ging vervullen, en dat de rok opgestaan was om den koetsier aan te laten rijden.

Daardoor was het hem ook onmogelijk om de gezigten der rijdenden te onderscheiden, maar hoe vreemd keken zijne kameraden niet op, toen zij hem in eens, met zijn pet halverwege van 't hoofd te midden van eene fraaije saluade, stokstijf stil zagen blijven, terwijl het in eens uit 't rijtuig klonk: „Wat Karel, jij ook!”

De lezer zal het waarschijnlijk wel al begrepen hebben dat de drie persoonadjes niemand anders waren dan mijnheer en mevrouw van Poveren met den dominé, die naar een dorp reden waar Zw. Eerw. preken moest. Voor Karel was deze rencontre echter verre van aangenaam. Want hoezeer er nu wel geen kwaad bestaan kan in een rijpartij, zoo vonden papa en mama 't toch niet stichtelijk dat Karel zich op Zondag in een vrij opgewonden toestand onder een troepje jongelui bevond, die er zich zoo wat op toeleghden, eerbare burgers voor den gek te houden. 't Ergste vond mama geloof ik toch nog, dat zoonlief op kerkdag

zich zonder den vereischten rok en hoed ver-
toonde.

Maar dit alles was nu nog minder; toen echter de oude heer eens te bemerken kwam, hoe lief beschermheer Gefters zijn zoon in 't verteren van zijn geld hielp en hem reeds eenig onderwijs in de nuttige wetenschap van 't beeren gegeven had, zoo moest hij mevrouw gelijk geven die van gevoelen was dat het misschien toch beter voor Karel geweest zoude zijn wanneer zij hem maar gerust aan 't groenloopen hadden overgelaten.

MOR A A L.

In dit gezegde van mevrouw ligt geheel opgesloten, wat ik met dit verhaal heb bedoeld.

Wanneer een te angstvallige papa of mama namelijk, een beschermer voor hun zoon vinden, dan ziet men maar al te dikwijls gebeuren, wat er met den waarden Karel plaats vond.

Of wel onttrekken die heeren de hun aanbevolenen geheel aan het groenloopen, en bemoeijen zich verder niets met hen, waardoor zij even vreemd aan de jongelû blijven alsof zij geen student waren geworden.

E . . .

DE VIERSCHAAR

DER

VIJF ZWARTE MANNEN IN HET BOEKENHOL

OF

HET VEEMGERIGT IN 1857.

EPISCH GEDICHT

BEZONGEN IN DRIE ZANGEN EN MET ILLUSTRATIES, EEN
AANTEEKENING EN MORAAL VOORZIEN

DOOR EEN

BLEEK JONGELING.

INHOUD.

EERSTE ZANG.

De doornatte wandelaar.

HOOFDSTUK I. De kleêrenjood.

HOOFDSTUK II. Het pad der zonde.

HOOFDSTUK III. De nieuwe hoed, of zegepraal der deugd over den zelfmoord.

TWEEDE ZANG.

De vijf zwarte mannen of het Javaansch lexicon.

HOOFDSTUK I. Het prachtige huis of de maand Augustus.

HOOFDSTUK II. Het bankroet. De vijf zwarte mannen. De almanak voor het schoone en goede.

HOOFDSTUK III. Het gemeen overleg of het been.

HOOFDSTUK IV. Het plan of de lach.

HOOFDSTUK V. De slemp.

HOOFDSTUK VI. De kam.

DERDE ZANG.

Moraal.

HOOFDSTUK I. Het verband of het stervend krediet.

HOOFDSTUK II. De bekeering.

HOOFDSTUK III. Struyk, Becher en Muré of het paard.

DE VIERSCHAAR

DER VIJF ZWARTE MANNEN IN HET BOEKENHOL

OF

HET VEEMGERIGT IN 1857.

EERSTE ZANG.

De doornatte wandelaar.

HOOFDSTUK I.

De Kleerenjood.

Ik maak dit liedje voor den alma-
Nak. 't Onderwerp zal zijn een talma,
Die 'k in den Haag kocht voor veel geld,
En van dit vers uitmaakt den held.
Grijs was hij, dik en warm tevens;
Schoon was hij ook; 't geluk mijns levens
Hing van zijn zijn of niet zijn af,
'k Heb hem niet meer. Ik was zoo laf,
Als ik een klein genot wou smaken,
Mij voor goed van hem af te maken.
Ik bragt hem bij een kleerenjood,
Die mij er half het geld voor bood,
Dat ik er eer had voor gegeven,
En zei toen, dat hij in zijn leven



Nog nooit zoo beet genomen was
 Als juist door mij met dezen jas.
 Mijn rust was met mijn jas verdwenen.
 O snood bedrijf! 'k ging gelden leenen;
 'k Ging uit en zocht mijn rust weerom,
 In 's levens vuigen feestendrom.
 Ik liet het hier niet bij alevel,
 Maar leefde voort in eenen nevel
 Van tuimelzwijmelgeest. Ik werk-
 Te niets meer. Een notaris klerk
 Kwam mij een maand daarna eens tegen
 Met mijnen jas. Goddank! de regen
 Besproeide hem met hevigheid;
 Voor mij was dat een zaligheid.



HOOFDSTUK II.

Het pad der zonde.

Eens 't pad der zonde opgegaan,
 Is 't moeilijk om te blijven staan.
 Ik holde voort gelijk een krank-
 Zinnige, die is aan den drank.
 Al mijne kleeren gingen henen,
 Behalve de broek, die mijn beenen
 Verborg voor het Delftsche publiek
 (Dat het afkeurt als impudiek
 Om zonder broek op straat te loopen,
 Of ook om menisten te doopen



Voordat ze achttien jaren zijn.)
 Was alles weg. Het vestelein
 En 't jasjen, dat mijn corpus dekte,
 Was zoo, dat 't water er door lekte.
 Ik zag er onfatsoenlijk uit
 En voerde volstrekt niets meer uit.

HOOFDSTUK III.

De nieuwe hoed of zegepraal der deugd over den zelfmoord.

Ik kreeg een afschuw van mijn eigen,
 En begon toen mij zelf te dreigen
 Met zelfmoord. (Onder ons gezegd,
 Ik ben er bang voor, en met regt,
 Door al de leelijke gevallen,
 Die door zelfmoord zijn voorgevallen.)
 Ik dacht toen, dat ik even goed
 Mijn aan kon schaffen eenen hoed
 En daarmee weer solide worden;
 Verlaten moest die woeste horden,
 Die mij eigenlijk hadden mée-
 Gesleept op 't pad der zonde. He!
 Dat was een denkbeeld van je besten;





Ik kocht hem en ging nu stadsvesten
 Omwandlen met het nieuw sieraad,
 Dat d'avokaten zoo goed staat.
 Ik *bleef te huis* en zei mijn vrienden,
 Die mij daar ook perfect in dienden
 Om uit te strooijen in de stad,
 D'ak veel van een werkezel had.

EINDE VAN DEN EERSTEN ZANG.

TWEEDE ZANG.

De vijf zwarte mannen of het Javaansch lexicon.

HOOFDSTUK I.

Het prachtige huis of de maand Augustus.

't Was zomer in Delft en de warmte was drukkend.
 Een man stapt zwaarmoedig naar 't Oude Delft.
 't Lijkt wel of de last, die hij niet draagt, hem bukkend
 Doet gaan. Het was juist zoo wat op de helft

Van Augustus, dat die man daar
 Liep over de stille gracht
 En inging een prachtig huis, waar
 Voor de vensters lei een vracht
 Van boekskens, die groot en klein
 Voor de menschen nuttig zijn.



HOOFDSTUK II.

Het bankroet. De vijf zwarte mannen. De Almanak
 voor het Schoone en Goede.

't Getal daar binnen was naar 'k geloof vijf;
 D'een mooijer dan d'ander. Om 't edel lijf
 Waren kleedren gewikkeld van 't fijnste laken;
 Hun boezems zag men van een edel vuur blaken
 Voor 't schoone en goede — daar d'almanak
 Die dezen naam draagt, geld bragt in hun zak.
 Enfin, alle vijf waren 't boekverkoopers;
 't Zwart kleed was gelijk dat der wederdoopers.
 Hun bijeenkomst betrof hier het groote feit:
 „'t Bankroet gaan der studenten zedelijkheid,”
 De boeken gingen ze halen en verkoopen,
 En gingen met 't geld naar de Hofstad toe loopen,
 Of liever per schuit of per koets of per spoor,





En raakten dus heelemaal op het dwaalspoor;
 Want ja, ze verkochten ze allen den joden,
 Die hun nog veel minder dan voor mijn jas boden.

HOOFDSTUK III.

Het *gemeen* overleg of het been.

Ze gaan nu aan het overleggen,
 En komen spoedig overeen,
 Hoe of zij 't zullen aan gaan leggen,
 Om zich te houden op de been.
 Dat is niet moeilijk uit te maken,
 Qua handelaar spreekt men hier niet.
 Al gaat 't nog zoo slecht met hun zaken,
 Een slechte mensch, die daar op ziet;
 Wanneer *wij* 't pad der zonde opgaan,
 Zij willen ons brengen tot staan.

HOOFDSTUK IV.

Het plan of de lach.



De praeses sprak: zoo kan 't niet langer gaan.
 Wij moeten hen nog tijdig tegen gaan;
 Den oudren kennis geven van hun daden,
 Door hen met onze beeren te overladen,
 Is nog het beste plan, dat ik heb uitgedacht;
 Zegt, vrienden, zegt of het u tegen lacht?

HOOFDSTUK V.

De slemp.

De brave boekverkoopers doen zich hooren,
 Zeggend' met algemeene stem,
 Dat zij zich zeer hebben laten bekoren
 Door 't magtig mooie plan van hem.
 Men stelt de brieven op, die moeten
 Nog direct worden toegemaakt,
 En geeft zich over aan den zoeten
 Slemp, die voor hen is klaar gemaakt.

HOOFDSTUK VI.

De kam.



Der jongelieden zeed'lijkheid
Is opgekamd door 't groote feit.



EINDE VAN DEN TWEEDEN ZANG.

DERDE ZANG.

Moraal. (*)

HOOFDSTUK I.

Het verband of het stervend crediet.

Dees twee verhalen schreef ik neder
Omdat zij staan in 't naauwst verband.
'k Wil een raad geven aan de kleeder-
Makers van al wat men Delftland
Noemt. Menschen! geeft aan mijne beden
Gehoor, 't is voor ons eigen best.
Beloof mij, dat gij nu nog heden
Crediet gegeven hebt voor 't lest. --

(*) Alleen voor Kleermakers.

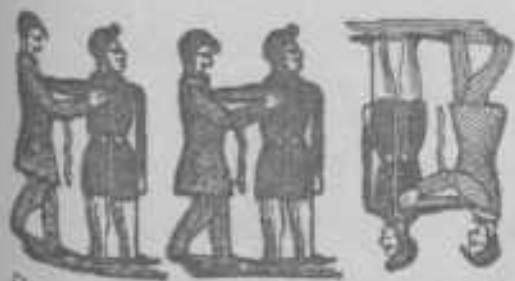
HOOFDSTUK II.

De bekeering.

De boekhandelaren hebben ons mores geleerd,
 En ons op deze wijze totaliter bekeerd;
 In 't geheel niet om ons te tracasseren,
 Maar slechts om hun gelden in te casseren.

HOOFDSTUK III.

Struyk, Becher en Muré of het paard.



Struyk, Becher, Muré geeft niet langer crediet,
 Want waarlijk 't is onzer oud'ren verdriet,
 Uw handelwijs is gelijk aan die eens snoodaards,
 Wij gaan in 't verderf met het gangetje eens paards.



EINDE.

Delft, 21 October 1857.

De bleeke jongeling.

EEN BEZOEK BIJ KENNISSEN

IN DEN HAAG.

't Was een koude winter-avond, en de sneeuw lag een voet hoog op straat: niemand was er te zien, en iedereen was bang zijn neus even buiten de deur te steken. Dit was ook het geval met Jan Dulleman, die op zijn kamer met een boek voor zich zat, waarin hij slechts van tijd tot tijd een blik sloeg: hij had zijn chamber-cloak en zijn sloffen aangetrokken, en zat onder het rooken van een cigaar in een leuningstoel bij de gloeiende kagchel. Hij dacht aan vroegere tijden, aan de vrienden zijner jeugd, hoeveel plezierige dagen hij met hen gesleten had, en hoe hij van sommigen in langen tijd niets gehoord had. Terwijl hij daar zoo zat te soezen, wordt er aan de deur getikt, en Kaatje treedt binnen, en zegt: „Mijnheer, een brief uit den Haag.” Met ongeduld maakt Jan den brief open: hij was waarlijk van Willem Engelenburg,

een van zijn vroegere vrienden, met wien hij op 't gymnasium gegaan had, waarmee hij in één woord zeer intiem geweest was. Willem Engelenburg was een plezierige kerel, en was bij zijn ouden heer op 't kantoor, welke twee eigenschappen men anders zelden vereenigd vindt.

De inhoud van den brief was een invitatie van de familie Engelenburg aan Jan, om aanstaande Zondagavond met eenige jongelui te komen passeren: daar het te laat zou worden voor den trein, kon hij, indien hij wou, bij Willem logeren. Jan bedacht zich niet lang, of hij het aan zou nemen, ja dan neen: vooreerst, zou hij zijn goeden vriend Willem dan nog eens zien, ten tweede, zou hij zijn zuster Eugénie Engelenburg ontmoeten, van wien hij zoo-veel — zelfs in Delft — gehoord had, en ten derde zou hij zich wel amuseren, daar hij wist dat bij de familie Engelenburg veel bespottelijke lui aan huis kwamen, die zijn lachspieren wel in beweging zouden brengen.

Hij schreef dus natuurlijk, dat hij de eer hoopte te hebben, zich ter plaatse te bevinden. — Zondagmiddag brak aan, en Jan maakte zich klaar voor de jongeluispartij: de zwarte rok werd afgeborsteld, de dop voor den dag gehaald, en glacé handschoenen niet vergeten; doch daar zou hij bij 't uitgaan bijna zijn fooi vergeten hebben; ja, een pop bezat hij niet meer (want 't was al 28 Januarij), dus de meid moest zich maar met een paar kwartjes te vreden stellen. Hoewel het gruwelijk koud was, verloochende

Jan zijn studentikositeit niet, en nam plaats voor de derde klasse, te meer daar die slechts de geringe somma van 25 cents kostte. Maar laten wij Jan liever zelf laten spreken:

Ik zat naauwelijks goed in een hoekje met de kraag van mijn overjas op, toen de Conducteur het slot van het portier kwam sluiten (want, het hoofdbestuur van den Hollandschen spoorweg had nog pas kort geleden dezen hoogwijzen maatregel genomen). Het sein van vertrek werd gegeven, toen op eens met woest geweld een ijsselijke dandy (alias ploert) met hoge boorden en een fameuse spanbroek, naar buiten komt stoomen en in de wagon wil springen, waarin ik mij bevond, maar groote goedheid! het portier was gesloten en mijnheer moest zoo gaauw mogelijk er over heen klauteren; maar met deze ramp was zijn ongeval niet ten einde, het hinderlijk zijn van zijn spanbroek belette hem in het uitoefenen van zijn gymnastikale kunst; hij komt te verwarren in een uitstekend ijzer en wat wil het geval, zijn spanbroek blijft er in haken, en scheurt met een hartverscheurend geluid open. De goeje man was voor zijn plezier uit: het algemeene medelijden kon niet de overhand behouden op de lachlust, en onze vriend ging in een hoekje zitten, bij zich zelf razende op conducteur en hoofdbestuur. Ik had naauwelijks den tijd gehad om mij heen te kijken, toen ik al merkte, dat ik mij in de nabijheid bevond van twee matrozen, die, naar het scheen, niet van de allernuchtersten

waren, hetgeen men anders bij matrozen niet weinig vindt.

Ik kon duidelijk uit hun discours opmaken, dat zij pas van schip kwamen, en dat zij voor hun aankomst in den Haag al plannen beraamden, die ik niet graag met goed gevolg aan de regelen der zedelijkheid en afschaffingsmaatschappij zou willen toetsen. Gelukkig had ik geen last van deze vrienden, daar zij zich meer bezig hielden met een jonge boerin, die eenige banken van hen afzat, met neêrgeslagen oogen, en hoog roode wangen. Niets belangrijks deed zich verder op mijn togt voor, en weldra waren wij in den Haag. Na het talloos heir van dienstwillige wegwijzers te zijn ontsnapt, begaf ik mij naar de Houtstraat, waar de familie Engelenburg woonde. Ik liet mij aandienen, trad binnen en vond tot mijn blijdschap nog geen een gast, hetgeen anders zelden gebeurt.

Ik was regt blij Willem weêr eens te zien, maar nog meer hield ik mijn oogen gevestigd op Eugénie, waarvan men mij niet te veel had opgedischt: het was een vrolijke, alleraangenaamste blondine. De oude heer Bartholomeus Engelenburg, notaris en wethouder van den Haag, leek mij reeds op 't eerste gezigt een *goeje* man toe, doch die in zijn eigen huis, geen alleen heerschende wethouder was, of met andere woorden, die woedend onder de plak zat van mevrouw Engelenburg: H.Ed. was een klein, vijf, nijdig vrouwtje, die zich om den drommel de kaas niet van de boterham zou laten eten. Men

ontving mij echter als een oude bekende, namelijk zeer hartelijk: want een vroegere vriend van haren eenigen zoon Willem had bij Mevrouw Engelenburg een streepje voor: wij kwamen zodoende langzamerhand op een meer familiaren voet, en ik bemerkte met onbeschrijfelijk veel genoegen, dat Eugénie mij reeds Jan noemde. — „Je studeert immers ook voor Notaris” vroeg Mijnheer Engelenburg heel onschuldig. — „Wel Bartholomeusje! wat kan je toch dom zijn; je weet immers dat men in Delft alleen voor ingenieur of ambtenaar voor de Oost kan studeren”, viel Mevr. Engelenburg haren echtvriend vinnig in de rede. Deze hield met een pijnlijk gezigt zijn mond, en er heerschte natuurlijk na deze zachtzinnige teregtwijzing eenige oogenblikken een doodsche stilte.

Het gesprek was nog niet goed hervat, toen er gebeld werdt, de deur wordt geopend, en mijnheer *Slappentaai* wordt aangediend. Mijnheer Slappentaai was een man, die stellig de vijftig al gepasseerd was, doch desniettemin tot de jongelui behoorde waarmee ik heden avond in gezelschap zou zijn, daar de man nooit het geluk had gehad aan een lid der schoone sekse te behagen. Hij was de zoon van een rijken meubelmaker, en had dit ambacht nog eenigen tijd uitgeoefend, waarvan zijn handen nog de duidelijkste sporen droegen. Toen hij zijn schaapjes op het drooge had, had hij tot besluit zijn eigen salonmeubels gemaakt en besteedde nu zijn tijd met reizen. Zijn uiterlijk was niet zeer

fashionable, hoewel hij moeite deed dit door zeer chique kleeding eenigzins te verhelpen, hetgeen hem echter niet al te best gelukte gelijk het spreekwoord zegt: „De kleeren maken den man niet.” Zijn handen waren niet van de kleinste en zeer lomp, zoodat Jouvin's magazijnen in den Haag geen enkele kon leveren die groot genoeg was, en hij ze zoo als hij later vertelde uit Parès moest laten komen. Zijn spraak liet dadelijk zijn echt Haagsche origine te voorschijn treden, doch niettegenstaande dit alles was het hem vrij wel gelukt zich bij de familie Engelenburg in te dringen.

„Wel, mefrô fan Engelenburg, *dat is, dat is*, hoe maakt u het, *dat is*, hoe staat het met UEd. gezondheid, *dat is, dat is*, ” hiermede verkondigde mijnheer Slappentaai zijn binnentreden onder een vervaarlijke buiging; daarna werd iedereen een hand toegedeeld, die evenwel niet vrij was van klammigheid, en na aan hem voorgesteld te zijn, genoot ik ook dit voorregt. Mevrouw Engelenburg nam nu het woord op, en vroeg aan mijnheer Slappentaai waarom hij gisteren niet op het koffij-prié had kunnen komen.

„Ja mefrô, het *spèt* me schrikkelijk *dat is dat is* maar we hadden gisteren onder eenige jongelui een landelijke partei, *dat is, dat is*, — „zeer landerig,” roept Willem op eens, half hoorbaar, om als 't ware zijn afgebroken *dat is, dat is*, aan te vullen. Eugénie kon met moeite haar lagchen bedwingen, en keek mij met een schalkschen blik aan;

Willem zou zeker de toorn van zijn mama, wier verwoede blikken reeds op hem gericht waren ondervonden hebben, zoo zij niet werd verhinderd haren wrevel lucht te geven door het aandienen van een nieuwen gast, jonkheer van Sjouwenburg tot Sjouwenlust. Wij willen eerst een weinig met het uiterlijk van onzen nieuwen vriend kennis maken: het was een jong mensch van 23 à 24 jaar, lang, mager, dunne elliptisch gevormde beenen, die te meer uitkwamen door de naauwe, nieuw modische broek, die ze omsloot, met een gibus onder den arm, een blaauwe rok met vergulde knopen, een vervaarlijke horologieketting, een geborduurd vest en keurige lage schoentjes; ook was de knevel à la Napoléon III, sierlijk aan beide kanten opgestreken. Met een gevoel van zijn waardigheid trad mijnheer Sjouwenburg binnen, groette de aanwezigen, behalve mijnheer Slappentaai, op wien hij met een minachtenden blik neerzag. Naauwelijks had hij naast mij plaats genomen, of M. Slappentaai hervatte zijn discours met Mevrouw Engelenburg, en bragt dit op zijn rèzen: hij vertelde nu van zijn verblèf in *Parès*, van zijn *ôwe* frinden aldaar, hoe allemagtig plezierig men daar leeft, en hoe men zich om niemand behoeft te seneren, *gelèk* in den Haag. Men kon duidelijk merken dat Jonkh. v. Sjouwenburg zich niet met M. Slappentaai in 't discours wilde mengen; hij wendde zich dan tot mij, en vroeg waarvoor of ik studeerde; op mijn antwoord: „voor ambtenaar,”

haalde hij met een medelijdenden glimlach de schouders op, en zeide: „'t is wat moois, om daar onder de plak van anderen te zitten, neen! dan is mijn betrekking beter, ik ben Employé au Conseil d'Etat van het koninkrijk der Nederlanden.” Ik was overbluft, en vroeg aan Willem met welken grooten hans ik te doen had, doch deze stelde mij gerust, en zeide dat hij commies van staat was zonder bezwaar van 's rijks schatkist. Nu begon hij mij over mijn studiën te praten: de scheikunde vond hij een baantje, waarmee geen fatsoenlijk mensch zich moest inlaten, daar men alsdan wel elke week een nieuwe jas en broek mogt laten maken. Hij liet dit aan apothekers en parvenus over, met een verachtelijken blik op Slappentaai ziende. Met toenemende pedanterie vertelde hij nu van zijn leven in den Haag, van zijn Sjouwpartijen met Baron *die* en graaf *die* (ik ben de namen al lang vergeten!), van zijn aardige excursies in zijn loge grillé in de opera, en juist was hij bezig te vertellen, dat de koning hem *bijna* tot zijn kamerheer had willen benoemen, toen een zacht belletje een nieuwe gast aankondigde. Het was er nu een van 't vrouwelijk geslacht, maar jong was zij niet meer; de zwarte hoed, de saaije mantel, van een halve eeuw in de mode achteruit, de vervaarlijke oudinot, en de ligte barége japon, waarmeê zij zich had willen verjongen, alles toonde reeds een ouwe vrijster aan: het was Mejufvrouw *Peperhuis*. Zij kon zich niet op schoonheid beroemen, doch zij scheen hier zelf onbewust

van; zij stond namelijk in den heelen Haag bekend als iemand, die dacht dat de heertjes haar allen aankeken, waarvoor zij dan haar oogen zeer zedig neersloeg; op de concerten, in de opera was zij altijd te vinden, keek dan met een groote tooneelkijker naar de heeren, en lachte hen ongemerkt toe; zij wandelde altijd trouw in het Bosch met de kleine Fidel aan een rood zijden koordje, en was in één woord bij iedereen in den Haag bekend. Zij werd bij haar binnentreden op den voet gevolgd door een nieuwe gast, die met haar tegelijk op de stoep was gekomen, namelijk Mijnheer Ui, een jong mensch van 20 jaar ongeveer; Mijnheer Ui, toonde dadelijk reeds óf weinig opvoeding te hebben, óf geducht te soezen; ik merkte weldra dat beide het geval was. Hij kwam zonder handschoenen binnen, had bij vergissing een licht grijze broek aangetrokken, had in plaats van een rok, een jasje aan, dat ik voor een huisjasje aanzag, hield zijn hoed op 't hoofd en zijn dikke sixpence in de hand; vóór hij de familie groette, liep hij naar het andere eind van de kamer, zette daar zijn stok tegen een fijne pendule, die op een secretaire stond, en zijn hoed op een chineesche vaas, en kwam toen weer weerom.

Na de aanwezigen gegroet te hebben, zette hij zich neder op de eerste de beste stoel, die open stond, en begon toen te vertellen, hoe hij van ochtend een fameus standje had gehad met den notaris, waar hij tegenwoordig op 't kantoor was; (hij was

namelijk vroeger klerk geweest bij Mijnheer Engelenburg, die hem had moeten wegzenden, dewijl hij alles verkeerd overschreef); de notaris had hem gisteren gevraagd om 's avonds thee te komen drinken, hij had zich op zijn kamer al eenige malen door de meid laten waarschuwen, en eindelijk was hij dan ook naar hem toegegaan: toen hij bij den notaris kwam, moest hij driemaal bellen, tot hem eindelijk de meid halfslapende, met een nachtlichtje in de hand open deed, en vroeg wat hij zoo laat hebben moest. „Hij stond verwonderd, en vroeg hoe laat het dan wel was?” „Wel, over elfven,” had de meid gezegd, „Mijnheer en Mevrouw zijn zoo even naar hun slaapkamer gegaan.” Hij had de meid doen beloven niet te zeggen, dat hij er geweest was, en was toen nijdig op zich zelf van wege zijn soezerij naar huis gegaan. Weldra bespeurde ik, dat Mr. Ui de loffelijke gewoonte had, telkens zijn neus te exploiteren, en meer andere bewijzen van opvoeding te geven, die ook de andere gasten niet onopgemerkt lieten voorbijgaan.

Terwijl al de gasten successivelijk binnenkwamen, had ik mij uitstekend geamuseerd, want ik had de eer naast het theeservies (door Eugenie bediend) te zitten. Wij hadden braaf pret met elkaar, praatten over de Oost, waar zij zoo graag naar toe wilde, zoo als zij mij zeide: ik trachtte haar dit nog aantlokkender voor te schilderen, zoodat wij het eindelijk samen eens waren, dat de Oost ons beider ideaal was.

Mijnh. Slappentaai was daarna het slagtoffer onzer wederzijdsche lachlust: hij had er geducht van te lijden, want zijn ruwe klamme handen, zijn Haagsch accent, en ik weet niet wat al meer, werden niet zacht gekritiseerd. Maar nog minder konden wij ons goed houden toen Jonkh. Sjouwenburg zijn enorme grootspraak begon uit te kramen. Hij had het vooral op Mijnh. Slappentaai gemunt, die hij niet scheen te kunnen uitstaan. Mejufvrouw Peperhuis was de heldin van 't discours; zij sprak over ouwe Jan en nieuwe Jan, over hare langdurige kennis aan Mevr. Engelenburg, en hoe zij zamen gespeeld hadden; en toen zij begon van de danspartijen van haar jeugd, hoe haar daar het hof gemaakt werd, toen was zij in volle vuur; „want,” zeide ze, „wij jongeluitjes houden er zooveel van, over zulke zaken nog eens te spreken.” Mijnheer Engelenburg zat gedurende den tijd van een half uur in druk gesprek met Mr. Ui; hij was bezig dezen de stelling te verdedigen, dat coaks voordeeliger en beter was om te stoken dan steenkolen, en dat hij niets dan coaks stookte. Mr. Ui zat, naar 't scheen aandachtig toe te luisteren; naauwelijks 5 minuten, nadat Mijnheer Engelenburg dit onderwerp geëindigd had, breekt Mr. Ui het stilzwijgen af, en vraagt hem heel onnoozel: „Stookt u ook coaks, Mijnheer Engelenburg?” Het geheele gezelschap begon te proesten van het lagchen, want zoo even had iedereen gehoord met welk een vuur Mijnheer Engelenburg verteld had, dat hij niets dan coaks stookte. Mijn-

heer Ui begreep er niets van, en begon in zijn onnoozelheid hartelijk mee te lagchen, hetgeen de lachlust van de overigen niet weinig verhoogde.

Mijnheer Slappentaai was onderwijl in een hevigen twist geraakt met Jonkheer van Sjouwenburg: hij had namelijk verteld, dat hij at in de Witte, dat hij daar zoo plezierig zat tusschen zijn frind fan Hall en zijn frind Donker Curtius, en hoe Thorbecke hem tegen morgen ten eten gefraagd had. Nu kon Jhr. van Sjouwenburg zich niet langer goed houden, en zeide dat hij daar niets van geloofde, daar hij niet kon denken, dat zulke menschen zich met hem af zouden geven. Zeker zou dit ernstige gevolgen kunnen gehad hebben, en zou Jhr. van Sjouwenburgs rekening bij den kleermaker aanmerkelijk verhoogd zijn, indien het niet bij woorden was gebleven, had niet de goede Mr. van Engelenburg het in tijds bijgelegd, en de gasten weer eenigszins tot bedaren gebragt. Eugénie en ik waren echter zoo druk in gesprek, dat wij het pas merkten, toen het reeds gedaan was, en mijn vriend Willem ons moest uitleggen, wat er toch eigenlijk gebeurd was.

Om de verwarring, die ontstaan was, eenigzins te doen verdwijnen, vroeg Mr. Engelenburg nu, of men een hombertje wou maken: allen stemden hierin toe; ik hielp Eugénie gaauw wat kopjes, theeketel en theedoek aangeven, en was niet van haar af te krijgen. Eindelijk begonnen wij te hombren met ons vieren, namelijk Eugénie, Sjou-

wenburg, Ui en ik. Eugenie en ik zouden zamen spelen voor één. Natuurlijk zat ik daar als in de derde hemel; wij keuvelden meer dan dat wij aan ons spel dachten, zoodat wij menig spel verloren, en geen gelegenheid hadden te luisteren naar Mijnheer Sjouwenburg, die, vertelde, dat hij zoo fijn speelde, en dat hij gisteren bij graaf van Rechteren *f* 100 op één avond had gewonnen. Mijnheer Ui was weêr niet met zijn geest bij het spel: de kaarten gaf hij geregeld verkeerd; hij vroeg in de schoppen, als hij een sansprendre had in de ruiten, zoodat het niet lang duurde, of de gansche boel was in de war. Gelukkig werden juist de zijdeuren geopend, en een prachtig souper stond gereed; het laatste toertje werd bepaald, en de balans opgemaakt. Mevrouw Engelenburg gelastte haren echtgenoot Bartholomeus, om Mejufvrouw Peperhuis op te leiden; Mijnheer Slappentaai bood Mevrouw Engelenburg den arm, en ik volgde met Eugénie, waarnaast ik aan tafel heel toevallig kwam te zitten. Maar ik moet kort zijn, want de tijd dringt ons: wij hadden de meeste pret van allen, lachten om de dwaasheden van de andere gasten, spraken over de zalige winteravondjes in de tent, en de zondagavonden aan 't badhuis, hoe ongegeneerd en plezierig men dan zamen kon wandelen; wij gedachten aan de bals en concerten van Diligentia, die dezen winter gegeven zouden worden; in één woord den Haag met zijne genoegens kwam op de proppen, zoodat 't niet lang behoefde te duren,

of ik merkte dat Eugénie niet geheel onverschillig omtrent mij was, en dat zij het zeer aardig vond, dat ik zoo op de hoogte was van de pleziertjes en de dames van den Haag. Mijnheer Slappentaai en Jhr. van Sjouwenburg, hoewel aan de speeltafels van elkander gescheiden, en aan 't tegenovergestelde eind van de tafel zittende, zaten elkander nog gedurig in 't haar; Mijnheer Ui liet bij ongeluk de sauskom vallen over de nieuwe grijze zijden japon van Mevrouw Engelenburg en bleef voortgaan met zijn neus te exploiteren, en te soezen; zijne buurvrouw moest zich altijd zelf bedienen en had niet te klagen dat Ui zich te veel met haar bemoeide; Mejufvrouw Peperhuis zat haren toorn uit te braken tegen de Oost, en hoopte, dat als zij een man kreeg, het er ten minste een was, die niet naar de Oost ging, dewijl ze hem anders stellig zou bedanken.

Zoo ging de tijd met reuzenschreden voorbij, onder aanhoudend gekeuvel en gelach, tot het uur van scheiden ons overviel; Mejufvrouw Peperhuis gaf het sein tot opstaan, Mijnheer Slappentaai stelde een laatsten dronk in, om namens allen gastvrouw en gastheer te bedanken, waar echter niemand naar luisterde. Jassen, hoeden, overschoenen, parapluies en handschoenen werden aangetrokken of opgezet, en één voor één trokken de gasten weg; Mejufvrouw Peperhuis werd gehaald door de meid met Fidel aan 't roode zijden koordje; doch Mijnheer Slappentaai had de galanterie haar den arm te presenteren

en naar huis te geleiden. Jhr. van Sjouwenburg ging natuurlijk juist de andere kant op, om het gezelschap van Slappentaai niet langer te smaken dan noodig was. Reeds waren allen vertrokken, toen er nog eens gebeld wordt, en Mijtheer Ui zijn sixpence kwam halen, dien hij vergeten had.

Wij bleven nog eenigen tijd nakeuvelen, en ik verzekerde Eugénie, dat ik een voorgevoel had plezierig te zullen droomen. Ik wenschte allen een aangename nachtrust, en Willem wees mij de logeerkamer. — Den volgenden ochtend om half acht was ik al present met Willem en Eugénie in de huishoudkamer, waar de laatste boterhammen voor de familie smeerde. Wij herdachten nog eens aan 't genoegen van den vorigen avond, en zaten nog een uurtje plezierig bij elkander; eindelijk dwong mij de tijd op te stappen, wilde ik de trein nog halen; ik nam dan afscheid, en beloofde spoedig terug te zullen komen.

Met een blij gelaat en een plezierige gewaardwording stapte ik naar de trein. Ik had dan de familie Engelenburg leeren kennen; behalve mijn vriend Willem, was er slechts één, die een aangename indruk op mij gemaakt had, en het is niet moeilijk te raden wie; ook had ik gezien, welke bespottelijke menschen men soms in den Haag aantreft. Één ding is zeker, dat dit niet de laatste keer was, dat ik bij de familie Engelenburg aan huis kwam.

PROSPECTUS

EN

WIJZE VAN BEWERKING EENER NIEUWE COURANT,

GENAAMD:

HET KOEKDEEG DER ONSCHULD,

UIT TE GEVEN DOOR DEN

BOEKHANDELAAR BRANDBRIEF TE OMMERSCHANS.

In Nederland is er geen stadje zoo klein, of het heeft een eigen orgaan, een bron waaruit het nieuws schept, een depôt voor annonces, een reservoir voor thee- en koffijpraatjes; in een woord het heeft een blad papier, — liefst zonder olie-vlekken, — waar boven aan staatsche courant, en dat de eigenschap bezit menigeen een aangenaam en onderhoudend uurtje, in transitieven zin, te verschaffen. De ondergeteekende, — boekhandelaar, — is van plan een nieuwe courant op te rigten. Ontwifelbaar zal ze in een wezenlijke behoefte voorzien. Want dwaalden de bestaande 999 à 1001 couranten wel eens zoo ver af, dat zij zich in politieke beschouwingen verdiepten of met belangrijke binnenlandsche aangelegenheden bezig

hielden — onze courant zal zich daarmee volstrekt niet inlaten. Immers welk welopgevoed mensch raakt het *dat* een Nederlander denkt, als hij slechts bekend is met de vermoedelijke gedachte van den keizer van Frankrijk. Wien gaat het aan of wij spoorwegen zullen krijgen, welke grootsche uitvinding er gedaan is, — als hij slechts kan vertellen dat er onlangs een haaroliefleschje in 't paleis van koningin Victoria omgevallen is, en een vlek in 't tapijt van 450½ pond sterling naliet, — dat de sultan van Turkije grijs begint te worden.

Welnu dan, onze courant zal zich bijna alleen met dergelijke interessante aangelegenheden bezig houden. Zij zal iedereen op de hoogte doen blijven van de belangrijke ongelukken, die er in ons land en het buitenland hebben plaats gehad, en van den loop der ondermaansche festiviteiten, begrafeniszen niet uitgezonderd.

Geen kosten zullen er door den ondergeteekende gespaard worden, om het nieuwsblad luisterrijk onder alle bestaanden te doen schitteren, ja ze te verblinden, neen te verdringen. Hij heeft in 643 steden en dorpen van Europa correspondenten aangesteld, en wel in die voornamelijk, die door ligging aan bergen, slechte constructie der huizen, nabijheid van bosschen of rotskloven, aanleiding tot veel ongevallen geven. Zoo hebben zij er b.v. om met Nederland te beginnen:

2 in Rijswijk, onveilig door de ligging aan den teregt beruchten Haagweg.

2 in Overschie, gelegen aan de twee groote rivieren de Schie en Schiedam. Deze laatste werkt door haar kokende wateren veel nadeeligs uit.

3 in Rotterdam, waar het zand zooveel ongelukken veroorzaakt.

3 in Amsterdam, waar jaarlijks een massa menschen, bij het baden aan de zeedijken, nooit weêr boven water komen.

3 in den Haag, dicht bij het vernielende Bosch gelegen.

Verder hebben zij er:

25 In Parijs, aan wien het opgedragen is aan ieder vreemdeling met baard en snorren, medepligheid aan een complot tegen 's rijks schoenpoetser ten laste te leggen.

33 in Londen, aan wie speciaal bevolen is driemaal daags met Mazzini te dineren, of ten minste hem te zien. Verder om 6 à 7 maal daags (de nachten meêgerekend) aan de handen van de ticket-of-leave men te ontsnappen.

11 in Weenen, die ons steeds moet melden, dat het Jezuitisme aldaar groote vorderingen maakt en dat de Keizer — door hen tot dien stap bewogen — op 't punt is om zijn kroon en scepter bij Verwoert achter de schuine deur te deponeren, en tot den geestelijken stand over te gaan. Natuurlijk meldt hij dit den eenen keer met zekerheid, den anderen spreekt hij de *K. Zeitung* tegen die zich (*visum teneatis*, sic!) heeft laten mystificeren. 't Staat hem later echter vrij, als particuliere

correspondentie meê te deelen, dat hij het gehoord heeft van den Urkschen, Pijnakkerschen of Texelschen gezant.

We hadden bijna vergeten te zeggen, dat wij er hebben:

1 in Delft, die in allerlei niet bestaande couranten roovergeschiedenissen, of moorden met buitengewone wreedheid volvoerd, of snoodheden met extra dito snoodheid begaan — moet gelezen hebben.

2 in Delftsgouw, die dolle honden, etc. heeft zien loopen, de rigting naar Delft opgaande: 't geen aan den Delftschen correspondent aanleiding geeft om te zeggen; òf dat er gelukkig geen dolheden (de hemel geve het) te beteuren zijn, of dat er 4 studenten en 5 jonge crinolines (dames) door de „even verschrikkelijke als smartelijke” hondsdelheid zijn aangetast, terwijl één aanvallig kind van 10 dagen, — „doordien de hond in de oudinot beet,” — behouden is gebleven.

3 in Constantinopel, die ons van tijd tot tijd — echter niet te dikwijls, om niet vervelend te worden — meldt dat de fransche gezant bijna wêer met den Engelschen gevochten had, omdat de laatste, bij 't met peper bestrooien van zijn rumpudding, al niezende den eerste in 't gezicht spuwde.

1 in Siberië, die ons landbouwberigten moet geven: b. v. dat de aardappelziekte daar Goddank gezegende vorderingen maakt, en dat de wijnoogst geheel mislukt is, waardoor duizende van armen

geen brood hebben, en de handen aan de vreesselijkste ellende zijn prijs gegeven.

Wij hebben ook niet gemanqueerd een der onzen naar de Hottentotten te zenden, die ons allerlei gunstige berigten geeft over hun beschaving, veroorzaakt door den zegen des Christendoms. Hij meldt ons onder anderen, dat zij de bedekking van hun midden door een veel eenvoudiger vervangen hebben. Dat lokt naïve vragen uit van het zoontje van een der lezers, en zoo gaat de courant al verder en verder. Men ziet dus hoe menschkundig de uitgever zijn zaak heeft ingerigt, en hoezeer hij dus op ondersteuning mag rekenen.

Wij zullen stilzwijgen van onzen Samojeedschen correspondent, die ons allerlei teekeningen stuurt van wonderkunistig gesneden gezigten zijner landgenooten: van den Italiaanschen, die vertelt dat er rondom Delphi, door den roover Takinini of zijn handlangers en adjudanten Macaroni en Guffini, zooveel wreedheden geschieden — wij noemen niet onzen Madridschen, die ons berigten uit Petersburg toezendt, en zegt dat hij weer wat wonderlijks bij de koningin der Spaanschen gewaar wordt: wij noemen niet onzen Amerikaanschen, want zijn berigten zullen alleen betreffen stinkende guano en gelogen goud: wij zwijgen evenzeer van onzen Siameschen, Delhischen, Grigarevoschen correspondent, — — zij allen zullen spoedig genoeg van hun bestaan doen blijken.

Nu zal zeker toch het publiek verlangend zijn

naar de namen van hen, die het zoo nuttig zal bezig houden: wij zien onze correspondenten reeds met lof, eer, lauwwen en geld overladen: wij begrijpen dat het publiek als altijd onregtvaardig zal zijn, en mij den aanlegger, hoofdredacteur en administrateur zal vergeten! Dat alles dat begrijp ik, ik voel het, en toch — ik zal mij gestreeld achten bij het bewustzijn, dat ik iets nuttigs begonnen heb, iets waarvan het nageslacht zal spreken, en waarvan de faam zal voortduren meerdere jaarduizenden. Hoewel bij de Grieken en Romeinen, bij de woeste Perzen en de onafhankelijke Amazonen zeer zeker iemand van 't vernuft van den uitgever tot eersten minister van buitengewone nitgaven en ontvangsten, of tot hoofdsollicitant tot 't koningschap zou benoemd zijn — hier in onze onregtvaardige bedelaars-kolonie, — wacht slechts armoede, ellende, vergetelheid, kommer, honger, medelijden, schouderophalen, verbanning en eeuwige onrust. Daarom, slechts alleen om te zorgen dat alles mij toekomt wat mijn correspondenten zouden krijgen, zijn zij alle 643 in één persoon vereenigd — die persoon ben ik. Ja ik schroom niet dat voor de wereld te verklaren, die persoon, dat alomvattende genie, die helderziende geest, dat schrikwekkende 643 koppige monster zal *ik* zijn, *ik* gansch en geheel alleen.

Bij de wilde Hottentotten, en nog wilder Boschjesmannen gelden glazen koralen veel: zij hangen

zich schelpen om de hals en in den neus, zij versieren zich in een woord, op echt originele wijze. Welnu even origineel zal onze courant versierd worden.

't Is de gewoonte dat bij de annonce van een koeijen verkooping er een koe voor staat: wij zullen er het Delftsche wapen voorzetten. Wordt er een knappe werkmeid gevraagd, men ziet die aan de strijktafel of 't fournuis afgebeeld, welnu wij zullen daar een spinrag plaatsen.

Vraagt men naar een loopjongen, dan illustreren wij dat met „een vromen wensch of een zucht.”

Verlangt men een gezonde min, dan zetten wij bij de advertentie, een dot, of een tuitfleschje. Bij een huwelijks-aanvraag, zetten wij een heele oude vrijster. Bij advertentiën van voorlezingen, zullen wij plaatsen een wijdgapende mond: bij verlotingen een *niet*. Bij de annonce van een boek, zal staan een houten bril of een klein bakje, en bij een nieuwe uitgave van een fransche roman, een kaars om den zin bij te lichten. Op dezelfde wijze vindt ieder met ons het toepasselijk, om bij een aanbieding van kost en inwoning te zetten, een klaauw; bij de aanvrage om een gouverneur, een ketting: bij een dames concert of bal, een fleschje. Adverteert een horologiemaker zijn waar, wij zullen zetten een spoorwagen, de Hollandsche spoorwegmaatschappij zijn vertrekuren, een slak. Verlangt een schoenmaker dat wij hem aanprijzen, wij zetten slechts één likdoorn, en stuurt hij ons geen present-exemplaar, dan tien. Bij doodadvertentiën — want wij laten niets ongeillus-

treerd — zetten wij een hond, heel dicht bij een boom, en bij huwelijks aankondigingen een bril, of een zak met spijkers.

Men ziet, kosten noch moeite zullen gespaard worden, om tegelijk met den geest ook het gezigt te bekoren. Als vaste teekenaar hebben wij dan ook aangenomen, den persoon die de liedjes zoo schoon illustreert.

Wij zijn nu genaderd tot een evenzeer essentiëel gedeelte van onzen voorloopigen arbeid, 't spreken namelijk over den druk. Hoewel de Grieken en Romeinen, ja zelfs de lieden uit de middeleeuwen, gezonken als zij waren tot de diepste diepte van domheid, onwetendheid of onkunde, en grofheid, geen druk kenden, — en dus een artikel als dat, 't welk ik thans schrijf gansch overbodig zou geweest zijn, — zoo voelt ieder toch de behoefte daaraan voor ons; wij immers zijn geleerder; wij zijn verder doorgedrongen in de kunsten en wetenschappen; en hoewel 't ons nog niet gelukt is de verklaring te geven van de electriciteit, de warmte, den groei der planten en van 101 andere natuurkrachten, voor ons, voor onzen tijd zijn de behoeften gansch anders. Geëvenredigd aan de bronnen van welvaart zijn de inkomsten, en overeenkomstig met onze manier van leven zijn de uitgaven.

En daar nu de Grieken en Romeinen niet drukten; maar slechts op wassen tafeltjes schreven, zoo was hun het proeven corrigeren onbekend.

Vooruit, driewerf vooruit, roept onze tijd, en wij, wij hooren dien uitroep, en gedragen ons dienovereenkomstig!

Welnu dan, ik zal dien roep gehoor geven, en aangezien men vroeger een courant met kleine letters drukte, zoo zal ik die met groote letters uitgeven.

Even als de zon in naauw verband staat met de planeten, en de maan in onze vloeken van nuttige toepassing is, zoo is met *druk* papier in naauwe overeenstemming.

Als men drukt dan heeft men papier noodig: welnu, dat papier zullen wij nu kortelijk behandelen. Niets bestaat eeuwig; alles dat stoffelijk is, vergaat, en dikwijls laten wij de vruchten van jaren zwoegen, ongebruikt liggen. Zoo is 't niet met 't papier, dat — als het nut gesticht heeft — zeer dienstig wordt om op zekere plaats te leggen.

Echter is niet al 't papier daartoe even dienstig! Neen, de onpraktische mensch maakt het papier dik om het onvergankelijker te doen zijn. O mensch, hoe dom zijt gij, als gij dat doet! weet gij dan niet, dat niets den stroom des tijds tegengaat? En voelt gij niet, dat 't voor veel dingen beter ware te vergaan dan bewaard te blijven?

Wij zullen ons ook daarin scharen aan de zijde der zieners, en wij zullen zorgen dat inhoud, druk, papier, den bijval zal verwerven.

Om nu bovenbeschreven courant voor een ieder verkrijgbaar te maken, is de abonnementsprijs zeer laag gesteld. Aangezien ze op ongezette tijden, en wanneer ze wil, uitkomt, zal *toegevendheid* als prijs van ieder numero gevorderd worden.

Uw onderdanige dienaar:
Brandbrief.

I. G.

V A R I A.

Varia.

Je vous estime fort, vous aime et vous révère,
Je vous parle un peu franc, mais c'est là mon humeur,
Et je ne mâche point ce que j'ai sur le coeur,
Et crois que vous le taire, c'est vous faire une offense.

MOLIERE, *le Misanthrope*.

Un portrait a toujours son prix, pourvu qu'il
ressemble, quelque étrange que soit l'original.

ROUSSEAU, *Nouvelle Héloïse*.

Almanak.

Uit den boezem der geheele Gemeente voortge-
komen, en met toepasselijke inschriften voorzien,
is dit allezins geschikt om tot een blijvend aan-
denken te strekken.

Kamper-Conrant.

Admissie-examen.

Doch alle die dingen [zijn maar] een beginsel
van smerten.

MATTHEUS.

Eind-examen.

Ende ontfermt u wel eeniger, onderscheyt makende.

Zendbrief van JUDAS.

„Gij wilt mij ongelukkig maken!” gromde de Heer van der Hoogen tusschen de tanden.

Camera Obscura.

Eind-examen 1856.

Je crains là-dessus l'emportement de son père.

NOLIERE.

Eind-examen 1857.

Men kan niet weten hoe een koe een haas vangt.

Holl. Spreekwoord.

Er was ook een prijs voor goed gedrag.

Verslag van de Schoolcommissie.

Door het eind-examen komen.

Et souvent tel il vient, qui sait pour tout secret:

Cinq et quatre font neuf, ôtez deux, reste sept.

BOILEAU.

Druipen.

. . . . s'il est écrit, qu'il faille que j'y passe
Donnez moi tout au moins, pour de tels accidents
La constance qu'on voit a de certaines gens.

Overgangs examens.

Het reizen binnenslands is volkomen vrij, maar ter eigener veiligheid kan men gebruik maken van een binnenlandsch paspoort.

DE BOSCH KEMPER, Staatsregt.

Overgaan.

Wie de naam heeft van vroeg op staan, kan lang slapen.

HARREBOME, Sprakewoord.

Laatste jaar voor 't eind-examen.

Nun ist es Zeit, dasz ich mit Verstand
 Mich aller Thorheit entled'ge.

HEINE, *Buch der Lieder.*

Raad van bestuur.

Voor de vele bewijzen van deelneming betuigen
 wij onzen hartelijken dank.

Haarlemmer Courant.

J'admire ce gouvernement. Il va bien. Il est
 modèle de son genre. Il comprime, il reprime, il
 opprime, il exile, il extermine et même il „gracie!”

Napoléon le petit.

Wetenschap.

Zegge f 200.—

Kwitantie.

Bouwkunde.

Mettez dans vos discours un peu de modestie.

MOLIERE.

Qu'il paraît bien nourri! Quel vermillon, quel teint:
 Le printemps dans sa fleur sur son visage est peint.
 Cependant à l'entendre il se soutient à peine,
 Il eut encore hier la fièvre et la migraine.

BOILEAU, *Satires.*

Natuurkunde.

Les sommaires ne sont commodes que pour les
 savants.

SENECA.

??

Vorsten, die het meest gehaat en vervloekt zijn,
 worden altoos het meest geveid.

DAALBERG.

Een professor.

Het is waarschijnlijk dat althans sommige kometen met een flauw eigen licht zijn toegerust.

KAISER, *Sterrekunde*.

Een aardige docent.

Hüt' dich, mein Freund, vor grimmen Teufelfratzen;
Doch schlimmer sind die sanften Engelfrätzchen.

HEINE, *buch der Lieder*.

Wiskunde 1^e studiejaar.

Heureux si ses discours, craints du chaste lecteur,
Ne se sentaient des lieux où fréquentait l'auteur,
Et si du ton hardi de ses paroles cyniques
Il n'alarmait souvent les oreilles pudiques.

BOILEAU, *Art poétique*.

Handteekenen, avondcollege.

Ende een groot gelach ging op

Tekst.

Een bekend college.

Da seht, dasz ihr tiefsinnig faszt,
Was in des Menschen Hirn nicht passt.

GÖTHE, *Faust*.

Ook al een college.

Mich dünkt, der Alte spricht im Fieber.

GÖTHE, *Faust*.

Dictaat college.

Mijn vriend bedenk wat ge onderneemt,
Het is een ijdel streven.

SPANDAU.

.

Mais qui est ce qui parlait de lui, si non pour
dire qu'il était le mari de sa femme.

BUNGENER, *Julien*.

Likken.

De aard van dit boek gedooft niet in de behandeling te treden der overige middelen, die kunnen aangewend worden.

LOBATTO, *Hoogere Algebra.*

Blokken.

Wat baet het of Ghij draeft en swoeght en u verhit?
Fortuyn liefst hem besoeckt, die wacht en stille zit.

RODENBURG.

Sjeezen.

Le flux les apporta, le reflux les remporte.

CORNEILLE, *Cid.*

Dames op Apollo.

Er zullen zijn werkende en honoraire leden.

Wetten van Apollo.

Knechts van de Akademie.

Men heeft over de bestemming van de wachters der planeten veel geredetwist.

KAISER, *Sterrenhemel.*

? op de bals.

Il en est ainsi de tous les plaisirs à ma portée:
s'ils ne sont gratuits, je les trouve insipides.

ROUSSEAU, *confessions.*



